

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 24 september 2012*§ 3 Interpellation om barnomsorg på obekväma tider(nr 2012:4)*

Anförande nr 1

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade skriftliga svaret.

Anförande nr 2

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag tackar för svaret. Den här interpellationen skrevs i februari i år och var just då högst aktuell, både i staden och på riksnivå. Den senaste tiden har det skett snabba förändringar, vilket är positivt. Den 10 september kom ett glädjande besked från regeringen om att avsätta 108 miljoner kronor för perioden 2013 – 2016. Det är ett statligt stimulansbidrag för den perioden. Visserligen räcker de pengarna inte så långt, men det är ändå något. Om man får tro Aftonbladet var det så att det här var en påtvingad satsning från Alliansen, oppositionen drev fram beslutet. Nåja, en påtvingad satsning är också en satsning.

Min fråga fem löd: Anser du det lämpligt att uppmana anställda att lämna sin fasta tjänst för arbete på dagtid vardagar? Svaret blev: Om den som ansöker om barnomsorg på obekväma tider lämnar in ett intyg om sina arbetstider där också arbetsgivaren tillfrågas om det finns möjlighet att byta från nattjänst till dagtjänst, det påverkar inte fasta eller tillfälliga anställningsformer då det är samma arbetsgivare, var ditt svar.

Men om alla de som arbetar på obekväma tider skulle uppmanas att byta till dagtid, hur skulle det se ut i dag? Servicesamhället har slagit igenom på många områden, med nattöppna butiker, pubar och restauranger, underhållningsindustrin arbetar när andra är lediga, och vi tar del av utbudet. Trafiken fungerar likaså. Det handlar om kvällar, nätter och helger, och även inom vård och omsorg hålls verksamheten i gång dygnet runt. Det är främst småbarnsföräldrar inom vård och omsorg som kan drabbas av begränsningar på barnomsorgen på obekväma tider. Arbetsgivaren ska tillfrågas om det finns möjlighet att byta till dagtid. Ska arbetsgivaren även inom andra servicearbeten nattetid tillfrågas om personalen kan övergå till dagtjänst?

Arbetsplatsen, invanda rutiner och kamrater betyder mycket, och det kan bli problematiskt för en att själv välja att inte byta arbetsplats. Dessutom undrar jag: Kommer riktlinjerna att bli mer seriösa när det gäller barnomsorg på obekväma tider?

Jag vill skicka med de här synpunkterna om och när problemen dyker upp och frågan blir aktuell, vilket inte lär dröja så länge. Men det är glädjande att Stockholms stad och landet i övrigt kommer att införa generell barnomsorg på obekväma tider. Så var inte tongångarna när jag skrev interpellationen i februari. Men det handlar också om jämställdhet, och min fråga fem var om det är lämpligt att uppmana en att lämna sin nattjänst för arbete dagtid.

Anförande nr 3

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Först skulle jag vilja slå fast att Stockholms stad har barnomsorg på obekväm arbetstid. Vi har haft det så länge jag har sysslat med förskolefrågor, och det har varit samma regelverk under många år, det vill säga att om man vill ha barnomsorg på annan tid än mellan halv sju och halv sju på vardagar måste man ansöka om det i stadsdelsnämnderna. De allra flesta som ansöker om barnomsorg på obekväm arbetstid beviljas också det. Det är inte många avslag i staden. Vi har redan i dag en generös syn på detta.

Det är också viktigt att den som ansöker kan visa att man inte kan lösa barnomsorgen på annat sätt. Jag tror att det skulle bli oerhört kostsamt om staden skulle bevilja och man skulle ha rätt till sådan på samma villkor som man i dag har rätt att på dagtid ha barnomsorg, om alla föräldrar skulle ha det, oavsett om det till exempel finns en annan förälder som kan ta hand om barnen.

Självklart ska man inte uppmanas att byta arbetstid, men det är ändå viktigt att man visar att man faktiskt inte kan lösa det på något annat sätt. Det är klart att Sverige har enormt generösa arbetstidsregler för småbarnsföräldrar. Sedan finns det en mängd yrken där det helt enkelt inte går att lösa det. Just Stockholm har sådana, vi har många skådespelare, musiker, flygvärdinnor, piloter och så vidare som inte kan jobba på annan tid än på kvällar och helger.

Det har varit en stor debatt som har handlat om nattis. Egentligen är det en ganska liten del av omsorgen på obekväm arbetstid. Den stora delen gäller ju föräldrar som behöver barnomsorg lite tidigare på morgonen eller lite senare på eftermiddag eller kväll än de normala öppettiderna. De flesta föräldrar vill också att det är någon som kommer hem till barnen, inte att barnen ska lämnas bort under natten.

Sammanfattningsvis: I Stockholm har man möjlighet till barnomsorg på obekväm arbetstid. De allra flesta som ansöker om det får det beviljat, och det är jag väldigt stolt över.

Anförande nr 4

E i v o r K a r l s s o n (MP): Jag skulle vilja börja med frågan om nattis. Vi har 127 som har barnomsorg nattetid, svarar du på interpellationen. På det här nattiset finns det inte så många platser. Varför har ni inte byggt ut det mer? Är det en fördel att de kommer hem på natten? Är det billigare med barnskötare som kommer hem, eller vad beror det på? Vi har ju ganska konstant haft dessa 127, förmodar jag.

När det gäller jämställdhet, som du inte tar upp, är det någonting som bland annat Makalösa föräldrar har engagerat sig i. Det är en av deras viktigaste frågor inom barnomsorgen. Åren 2009 och 2010 skickade de ut en enkät till samtliga kommuner, och man fick svar från 165. Det kan vara hyfsat på ytan, men av dessa 165 var det endast 60 som hade barnomsorg på natten. Det här visar, tyckte Makalösa föräldrar, att tjänstemännen saknar tillräcklig kunskap och insikt i frågor som rör ensamföräldrar.

Anförande nr 5

Borgarrådet E d h o l m (FP): Först en kommentar om nattis. Det är ett problem när man har en verksamhet som riktar sig till jämförelsevis ganska få medborgare och

det måste ändå vara en stadsdelsnämnd som tar ansvaret för det hela. Det har inte funnits någon stadsdelsnämnd i Stockholm som har tyckt att de har haft tillräckligt många barnfamiljer som har velat ha barnomsorg på obekväm arbetstid och dessutom velat lämna bort sitt barn på natten för att man skulle tycka att man skulle starta ett sådant. Det måste finnas ett behov för att starta ett. De allra flesta föräldrar föredrar att någon kommer hem till dem och tar hand om barnet. Det är inte helt ovanligt att det löses på det sättet att den ordinarie förskolan har öppet lite längre ifall att det bara behövs några timmar på kvällen. Det är det vanligaste naturligtvis. Men om det finns en stor efterfrågan på riktigt nattis, som är öppet hela natten, får staden naturligtvis se till att ordna det.

När det gäller jämställdheten tycker jag att det här är en viktig jämställdhetsfråga, som jag skriver i det skriftliga svaret. Stockholm har haft barnomsorg på obekväm arbetstid under många, många år, och kommer att fortsätta att ha det. Stockholms stad är en av de kommuner som svarade ja på den frågan i enkäten.

Anförande nr 6

E i v o r K a r l s s o n (MP): Då har jag bara en fråga. Ni ska gå igenom dem som behöver nattbarnomsorg och barnomsorg på obekväma tider. Kommer ni att bygga ut eller använda nattiset mer? Ska det bli mer centralt, eller ska stadsdelarna ta hand om det?

Anförande nr 7

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Vi har det systemet i dag att stadsdelarna är ansvariga för förskolan. Ska en stadsdel få i uppdrag att starta en särskild verksamhet som riktar sig till någon särskild grupp så måste det uppdraget komma från kommunstyrelsen. Då måste man först göra någon form av enkätundersökning bland de aktuella föräldrarna och fråga: Skulle ni hellre vilja ha era barn på nattis än att ha någon komma hem till dem? Jag har dock aldrig fått något mejl från någon förälder som har varit missnöjd med den barnomsorg på obekväm arbetstid som de har fått. Jag tror inte att det finns ett jättebehov av just nattis.

Däremot kan det finnas ett större behov än vad vi ser av barnomsorg på obekväm arbetstid. Det får vi naturligtvis undersöka vidare, men jag tycker ändå att jag måste säga en gång till att nästan alla som ansöker om det beviljas det också i Stockholms stad.

§ 4 Interpellation om förskolor som handelsvara (nr 2012:5)

Anförande nr 8

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det skriftliga utdelade svaret.

Anförande nr 9

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Tack, Lotta, för det försök till svar som jag har fått. Vi har tittat lite på förskolor som en del av det som ska kunna säljas ut för att casha in pengar. Förskolorna har blivit en handelsvara. Det är många kommunala förskolor som har knoppats av till underpris under den här mandatperioden; det kan man säga. Ni har också uppmuntrat det ganska så rejält, och i samband med etablering av nya förskolor rekommenderas stadsdelarna att pröva om förskolan kan drivas av privata utförare. Även om de kommunala förskolorna i stadsdelarna är i minoritet så uppmanar ni ändå att få fram privata utförare.

Jag läste i Vi i Vasastan två reportage under våren där man beskriver hur ägare till privata förskolor gjort väldigt stora vinster, med aktieutdelning, på försäljning av förskolor. Det är väldigt många som drivs som aktiebolag. Förra året såldes 15 förskolor i Stockholm. Sju av de här förskolorna köptes av koncernen Pysslingen. Pysslingen är inte en liten affärsrörelse, utan man har gjort vinster på mellan 15 och 40 miljoner kronor per år. 6 miljoner av vinsterna delades ut till aktieägare. Det fanns ett annat reportage om det lilla företaget Flaggskeppet, som bedriver förskoleverksamhet på Grev Turegatan. De har delat ut 13 miljoner kronor till sina aktieägare. Affärerna verkar gå lysande.

Det här är våra skattepengar. Förskolans intäkter består ju av de avgifter föräldrarna betalar och den förskolepeng som staden betalar för barn som går i förskola. Görs det sådana vinster som Pysslingen i Vasastan gjorde på 7 miljoner och Flaggskeppet på 4 miljoner i år blir man lite förundrad. Enligt en rådgivare på företagsförmedlingen som citeras i Mitt i Vasastan ökar värdet av att ta över bra förskolelokaler, eftersom det är ont om lokaler. Men det här verkar inte vara något problem för Alliansen. I stället är man snarare på bolagens sida och kanske inte så mycket på skattebetalarnas sida, tycker vi.

Det här gör att förskolan blir en vara, vilken vara som helst. Det finns vissa frågetecken kring det, tycker vi, exempelvis vad gäller lokaler. Det vimlar inte, som vi vet, av lokaler i innerstaden med tanke på att ni har sålt ut allmännyttan. Där kan man säga att det är lite problem med att få fram lokaler till förskolor.

I svaret erkänner du, Lotta, att det är problem när förskolor säljs vidare gång på gång. Första gången när en förskola säljs tycker du är okej, men om man är uppe i femte gången för samma förskola är blir kanske lite: Hoppsan. Och då undrar jag: Hur ska man göra för att i framtiden förhindra att en förskola används på det här sättet och kan säljas ut fem gånger?

Anförande nr 10

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Låt mig börja med att slå fast att i Stockholms stad välkomnar vi fristående förskolor och skolor. Vi tycker att det är bra att det finns en mångfald av olika alternativ, att föräldrar kan välja mellan

kommunala och föräldrakooperativ, sådana som är drivna av bolag och så vidare. Det är inte ett problem utan en stor tillgång.

Sedan är det klart att det alltid kan bli problem om en verksamhet säljs vidare flera gånger. Det kan naturligtvis skapa problem med kvaliteten. Vi har i utbildningsnämnden försökt reglera det på det sättet att tas verksamheten över av någon annan måste man söka ett nytt tillstånd. Jag tror att det är viktigt att det är på det sättet. Den nya ägaren kanske inte har samma ambitioner som den gamla. Det är ett sätt att komma åt detta.

Vi är enormt beroende i Stockholms stad av att det byggs ut nya förskoleplatser. Vi har ett ständigt ökande antal småbarn i staden, och stadsdelsnämnderna skulle inte ha klarat den stora utbyggnad som faktiskt har skett de senaste åren om det vore att det även finns fristående förskolor. Man kan säga att de fristående förskolorna har ungefär 35 procent av det totala antalet platser i förskolan i Stockholms stad.

När jag hör Karin Rågsjö gissar jag att hon tycker att de här barnen hellre skulle vara hemma och inte hade någon förskoleplats än hade en plats på en populär fristående förskola. De fristående är fortfarande mer populära än de kommunala bland föräldrarna, men det betyder dock inte så mycket för Vänsterpartiet i det här sammanhanget.

Anförande nr 11

K a r i n R å g s j ö (V): Det är inte det här att kunna välja mellan olika förskolor som är problemet, om det är kooperativ, Pysslingen eller kommunal förskola. Det är inte vi emot, utan mot den enorma utdelningen av vinster som har blivit proportionslös. Vi undrar lite hur länge detta kan fortgå och om en förskola kan säljas vidare i andra och tredje ledet.

Det är klart att man kan få en sådan verksamhet att växa. Man kan få en verksamhet att växa upp till 30 eller 40 miljoner och göra en vinst på flera miljoner för en ägargrupp på två till tre personer. Det är alldeles uppenbart ett klipp man gör. Sedan säljer man den vidare. Nio av tio av de här bolagen gjorde en sammanlagd vinst på 10 miljoner kronor år 2011 i Stockholm, så det är klart att det blir en liten hacka till var och en. Men problemet är inte, det säger jag en gång till, att föräldrar kan välja mellan olika former av förskolor, utan problemet är vinstuttaget. Det är inte så att det är företagets egna pengar, utan det grundar sig på skattebetalarnas pengar och på förskolepengen.

Det är intressant att se vad som sker när man säljer ut en förskola. För att ta inventarierna exempelvis: En liten förskola kostar ungefär 50 000 – 60 000 kronor att köpa och den största 805 000. Sammanlagt fick kommunen, vad jag kan se, år 2010 knappt 3 miljoner kronor för tio förskolor. Är det en bra affär för staden? Var det kanske alldeles för billigt? De är etablerade förskolor som man säljer ut, och köparen får hela kundstocken. Då är det ganska lätt att göra en schyst vinst.

Jag tycker att det är ett problem att den här typen av förskolor som Pysslingen som är en stor koncern, inte ett litet kooperativ, som tjänar väldigt mycket pengar med sin verksamhet och tar ut vinster. Jag tycker att det är ett problem. Men också de små förskolorna säljs vidare i olika led. Förskolan blir ett sätt att casha in en vinst för ett

antal personer, men det är skattebetalarnas pengar. Det känns lite märkligt. Ni kör med hela tiden med mytifieringen att Vänsterpartiet skulle vara mot valfriheten, men det är själva vinstuttaget vi är emot som vi inte tycker står i proportion till det staden får.

Anförande nr 12

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag tror att jag vi har hört en nyhet här i kväll. Karin Rågsjö säger att Vänsterpartiet inte är mot valfrihet. Vänsterpartiet har röstat emot varje valfrihetsreform som har beslutats i den här församlingen och alla valfrihetsreformer på riksnivå. Det är i så fall en nyhet och en ändrad inriktning, och jag välkomnar att Vänsterpartiet nu skulle vara för valfrihet.

Vi har inte sålt några förskolor på ett antal år, och det beror helt enkelt på att vi tyckte att vi sålde en del av förskolorna för billigt, det vill säga att vi bara tog betalt för inventarierna och inte marknadsvärdet, om man får använda ett sådant ord i Vänsterpartiets värld. Därför säljs det inte heller några förskolor längre.

Jag vänder mig väldigt mycket mot det förakt som Karin Rågsjö visar mot alla de föräldrar som väljer förskolor som drivs också med vinst, till exempel Pysslingen. Pysslingen driver enormt populära förskolor i både Stockholm och våra kranskommuner och över hela landet. Det gör de på ett mycket skickligt sätt. Man har populära förskolor med mycket hög kvalitet. Det är också en kvalitet som granskas. Vi har både hård tillsyn av förskolor som inte sköter sig och en vanlig inspektion där man ger råd och stöd till de förskolor som bedrivs fristående. Det här att stora företag på något sätt skulle bedriva en sämre verksamhet än små företag tror jag helt enkelt inte på.

För mig är det naturligtvis okej att förskolor drivs på sådant sätt att de ger vinst. Huvudsaken är att den verksamhet man bedriver håller en hög kvalitet. Gör man inte det och bedriver en dålig verksamhet – det finns fristående förskolor som bedriver en dålig verksamhet och som gör det på ett sådant sätt att de får föreläggande – till och med så dålig att vi måste dra in tillståndet ska vi göra det. Det har inte utbildningsnämnden på något sätt varit rädd för att göra. Vi ger både förelägganden och drar in tillstånd när verksamheten är dålig helt enkelt. Det ska vi fortsätta med; det är enormt viktigt. Men är det en förskola som både kan bedriva en verksamhet som är bra, som föräldrarna uppskattar och där det inte finns en massa problem då är det självklart att man ska kunna ta ut en vinst ur det företaget.

Anförande nr 13

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Vänsterpartiet tycker att det är helt okej att föräldrar kan välja förskola, om det sedan är Pysslingen eller om det är Mysslingen eller den kommunala förskolan. Det intressanta för oss är själva vinstuttaget. Det handlar inte bara om förskola utan också om äldreomsorgen, skolan och så vidare. Man kan lägga ihop allt det här och se hur mycket pengar från stadens egna skattebetalare som forslas runt till enskilda personer. Vi tycker att det är en intressant fråga. Det är intressant att diskutera den frågan i den här salen eftersom det förekommer så extremt mycket i Stockholm. Man plockar ut vinster från välfärdssektorn.

Självklart kan man ifrågasätta de ganska stora vinsterna. Det är en fråga som diskuteras väldigt mycket i samhället, det är inte bara vänsterpartister som tycker att det är makabert att man kan göra så stora klipp på till exempel förskolor. Det tycker jag är en intressant ideologisk diskussion, och valfrihet har inte Vänsterpartiet någonting emot så länge det inte handlar om vinstuttag. Det kanske är någonting nytt.

Nu till någonting annat, en praktisk fråga. Det visar sig vid de kontakter som vi haft med föräldrar att vissa av de förskolor som är utanför den gemensamma kön har gynnats ganska mycket av att förskolorna kunnat tricksa med öppettiderna. Barn skulle kunna lämnas senast 16.30 och hämtas 18.30. Det kanske inte är så många ungar som hämtas 18.30, det låter ganska jobbigt. Men när det gäller privata förskolor har vi fått signaler om att det finns problem, det kanske det finns också i de kommunala. Föräldrarna är rädda när det är ett sådant tryck att få barnen in på en förskola, på Södermalm till exempel, och vågar inte ifrågasätta att förskolan har öppettider som inte helt stämmer överens med det vi har gett riktlinjer om från stadens sida. Jag undrar om ni har funderat på det. Det här kan bli ett bekymmer när föräldrar får koll på att den här förskolan där jag äntligen får in mitt barn stänger redan 17.00. Det är ett välkänt faktum att föräldrar får hoppa hit och dit och anlita mor- och farföräldrar och andra personer för att hämta barn för att fixa det hela. Jag undrar om ni har funderat på det.

Anförande nr 14

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag är fortfarande fascinerad över att Karin Rågsjö hävdar att Vänsterpartiet alltid har varit för valfrihet. Så om jag går tillbaka i protokollen kommer jag att få se att Vänsterpartiet har röstat för valfrihet inom förskolan? Jag vet att detta inte är fallet. Vänsterpartiet har alltid varit emot valfriheten, oavsett om det gällt varit bolag eller andra typer av verksamheter, bland annat förskola.

Så till frågan om öppettider. Ja, det är ett problem, ja, det har uppmärksammats, precis som jag skriver i det skriftliga interpellationssvaret. Vi har också skärpt skrivningarna i utbildningsnämnden och på stadens hemsida för att föräldrarna ska förstå vilka rättigheter de har. Är det så att man som förälder upplever att det blir sådant tryck som Karin Rågsjö säger och som precis lika väl kan uppstå i en kommunal förskola, ska jag möjligen tillägga, så ska man absolut vända sig antingen till utbildningsnämnden för att påtala detta eller till den stadsdel där man har barn ifall det sker i en kommunal förskola. Förskolorna ska kunna ha öppet mellan halv sju och halv sju på vardagar, och förskolorna måste ordna detta även om de säger att det inte behövs. När förvaltningens inspektörer ser att man till exempel på en förskolas hemsida skriver att de stänger kl. 17.00 då påpekar de för den skolan att det inte är okej. Man måste ha öppet under den tid som stipuleras i det regelverk som finns. Det är viktigt. Folk har olika arbetstider i den här staden, och förskolorna måste anpassa sig efter det.

§ 5 Interpellation om behovet av nya ytor för ett modernt fungerande stadsbibliotek (nr 2012:11)

Anförande nr 15

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag hänvisar till det utdelade skriftliga svaret.

Anförande nr 16

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag tackar för det svar jag har fått på min interpellation. Det var två frågor. Den ena var om behovet av nya lokaler, som i den arkitekturtävling som genomfördes 2007 definierades till 20 000 kvadratmeter, för ett nytt fungerande stadsbibliotek fortfarande kvarstår. Den andra frågan gällde den renovering av stadsbibliotekslokalerna som också möjliggör framtida expansion av ett moderniserat och fungerande stadsbibliotek och att den renoveringen inte utesluts.

Jag vill tacka för svaret, som jag tycker är bra, det är resonerande hållet. Jag instämmer naturligtvis att det har varit väldigt bra att man kunnat bygga ut biblioteken i ytterstadsområdena, och jag tycker också att det är bra att man öppnar för en utredning, och den ska inte föregripas. Men jag efterlyser lite mer framtidstro på vad ett nytt stadsbibliotek skulle kunna åstadkomma.

Det räcker inte med de lokaler som finns i dag. Det har inte med ombyggnaden att göra, utan det har att göra med det faktum att det är ett så stort tryck på Stadsbiblioteket i dag. Stadsbiblioteket sköter förutom lokalbiblioteken många funktioner, både när det gäller att arkivera böcker och att tillhandahålla stora volymer av litteratur, tidskrifter, andra nya medier och inte minst lokaler för att man ska kunna utnyttja olika typer av medier. Det var därifrån man i programförslaget slog fast behovet av nya ytor på 20 000 kvadratmeter i samband med arkitekttävlingen.

Sedan meddelades det, som vi alla känner till, att vi inte skulle bygga ut Stadsbiblioteket. Den här stora internationella arkitekttävlingen ersattes med en utredning om renovering av de nuvarande lokalerna. Jag tror att det är en för liten satsning, jag tror helt enkelt att vi skulle behöva göra mycket mer.

Jag har tittat på vilka saker som föranleder att ett nytt stadsbibliotek av den här storleken, 20 000 kvadratmeter, skulle kunna behållas vid den gamla placeringen. Det är ett enkelt faktum att det inte finns någon annan strategisk placering. Vi har många gånger hört att man skulle lägga stadsbiblioteket utanför city och kanske på det sättet förstärka någon stadsdel. Men när man har tittat på området omkring Sveavägen, Odengatan och det nya stationsläget vid Odenplan har man kommit fram till att det inte finns något bättre läge för ett nytt stadsbibliotek. Det gamla biblioteket med all sin fina arkitektur och världsberömda kvalitet skulle dessutom kunna fortsätta att verka i den här miljön om man fick nya moderna lokaler. Därför är det något av en oerhörd tragedi att det hela har stannat upp.

Jag skulle vilja peka på det faktum att stationsbyggnationerna vid Odenplan kommer att skapa helt nya strömmar av medborgare som kommer att röra sig i det nya läget. Det kommer att bli en stationsnod när Citybanan kommer att bli färdig likt den vi har vid Centralen. De servicefunktioner som kommer att finnas i den stadsdelen kommer i huvudsak att vara kommersiella. För att komma till det gamla Stadsbiblioteket i den

nya miljön måste man ta sig en ganska rejäl promenad, man kommer inte i direkt anslutning till det nya stationsområdet att kunna nyttja det. Jag skulle vilja peka på möjligheten att göra en utbyggnad av Stadsbiblioteket i akt och mening att knyta an Stadsbibliotekets olika funktioner, då moderniserade funktioner, till det nya stationsområdet och därmed skapa en förutsättning för att dra helt nya publikströmmar till Stadsbiblioteket.

Självklart instämmer jag med tidigare kulturborgarråd och nuvarande kulturborgarrådet att en satsning inte ska stå i strid med övrig kulturverksamhet i staden. Men jag menar på att det här är en satsning som man borde göra. Den ligger i framtiden, och den kommer vi att återkomma till i budgetsammanhang.

Jag vill än en gång tacka för svaret. Jag tycker att det är bra att borgarrådet har en så resonerande ansats i svaret, för jag tror att vi har anledning att återkomma i frågan för kulturens skull i staden och inte stänga dörrar.

Anförande nr 17

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Fru ordförande, fullmäktige, interpellanten, åhörare! Jag får väl återgälda det och säga att det var bra att höra att Tomas Rudin hade lite nedskruvat tonläge. Han sade den 27 februari i år att det var ett slöseri med pengar att upprusta Asplunds bibliotek, vilket gjorde mig förvånad. Biblioteken i Stockholm är väldigt prioriterade för oss i majoriteten och för mig, vilket jag har bevisat under mina år som kulturborgarråd. Vad som är viktigt är att det bedrivs en bra verksamhet med långa öppettider, stor tillgänglighet till böcker och bibliotek på många ställen. Därför har vi inrättat bland annat tunnelbanebibliotek och långtidsöppna bibliotek.

När jag fattade beslut om att avblåsa utbyggnaden av Stadsbiblioteket berodde det på att kostnaderna skenade, vilket jag har skrivit i svaret till Tomas Rudin. Vi var uppe vid 130 miljoner kronor per år, vilket ska jämföras med de 223 miljoner kronor som Socialdemokraterna hade gett sitt sista år till biblioteket, det vill säga en mer än fördubbling av driftskostnaderna för biblioteket skulle det här innebära. Det gjorde att jag kände att jag inte kunde garantera den fortsatta kvaliteten i verksamheterna på biblioteket om man skulle behöva ta pengarna från annat håll. Det är en synpunkt jag delar med Roger Mogert, som sade att de inte ska tas från annat håll.

Jag noterar att jag inte var ensam om detta övervägande, utan det delades av alla. Inget annat parti har i interpellation, motion, budgetar eller i verksamhetsplaner fört upp idén om att ta upp de gamla planerna. Jag kan konstatera att det var ett riktigt beslut att avblåsa utbyggnaden och att alla instämmer. Inte på fyra år har någon tagit upp idén över huvud taget.

Däremot ska vi nu absolut se över Stadsbibliotekets möjlighet att expandera framför allt sina publika lokaler. Det är så att en stor del av Asplundhuset upptas av icke publika lokaler utan av mycket annat, och där har man mycket att vinna. Det är det vi ska göra i den upprustning som nu ska ta fart. Det är glädjande att Socialdemokraterna och Tomas Rudin har ändrat åsikt och inte längre tycker att den upprustningen är ett slöseri, jättebra.

Anförande nr 18

Borgarrådet R u d i n (S): Frågan kvarstår ändå om behovet av 20 000 kvadratmeter, som togs fram i samband med arkitekttävlingen 2007, kvarstår. Det får väl den nya utredningen visa. När det gäller de utrymmen som finns kring Stadsbiblioteket är det alldeles uppenbart att även de utrymmen som i dag inte är för publika ändamål inte är särskilt lätta att ta i anspråk för att öppna lokaler. Men låt oss se vad utredningen kommer fram till.

Jag skulle däremot vilja hålla dörren öppen för att kunna bygga ett nytt stadsbibliotek i anslutning till det gamla och därigenom skapa de ytor som så väl behövs. Hela mitt resonemang bygger på en behovsanalys. Vi behöver ett väl fungerande modernt stadsbibliotek, och det gamla fungerar inte så som vi vill att det ska göra. Vi ser möjligheten att koppla det till den nya stationen vid Odenplan. Jag skulle vilja se att vi ser till möjligheterna att göra kulturen den välgärningen att göra en rejäl satsning på ett stadsbibliotek värt namnet.

Det är också viktigt att vi städar upp efter historien kring Stadsbiblioteket. Även om Madeleine av ekonomiska skäl blåste av det hela har det fått en hel del ringar på vattnet långt ute i världen eftersom det just var ombyggnation av Asplundhuset som diskussionen gällde. Det har gjort att alla de tusentals förslag som kom in från hela världen har omgetts av frågetecken. Varför har det inte blivit någonting?

När det gäller möjligheten att bygga ett nytt stadsbibliotek är kostnaden för ett stadsbibliotek i förhållande till andra verksamheter värd en jämförelse. Det är aldrig någon som ifrågasätter när Säpohuset ska byggas om för 2 miljarder, eller när man ska bygga ett nytt huvudkontor för brandmyndigheten där kostnaderna rusar i väg uppåt 3 miljarder kronor. Men ska man bygga ett stadsbibliotek och närmar sig kostnader som stiger från 250 miljoner till det dubbla eller kanske till en miljard då säger alla: Oj, vad dyrt. Jag menar att vi måste se att en huvudstad som Stockholm måste kunna investera i kulturen, också i den här typen av angelägna stora projekt som ett stadsbibliotek. Annars kommer inte kulturen att kunna orka med att så att säga rida vidare på den framgångsvåg som man ändå får lov att säga att Stockholm har varit inne i under en lång tillväxtperiod. Det är viktigt att också Stadsbiblioteket får den möjligheten.

Jag tror att vi kommer att återkomma till den här frågan, jag vet att vi kommer att göra det. Jag vet också att det finns många lösningar som skulle kunna både knyta an det nya stadsbiblioteket med det gamla och till idén att öppna upp mot den nya stationen. Men det kommer jag att återkomma till.

Anförande nr 19

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det är glädjande med Socialdemokraternas stora engagemang för att investera i bibliotek och kultur. Det är väldigt roligt att höra. Jag kan bara notera att det påslag som ni gjort i opposition i den senaste budgeten var 5 miljoner till biblioteken, vilket kan anses vara en ganska modest summa, framför allt jämfört med de satsningar vi har gjort under vår tid vid makten.

Jag vill hissa upp en flagga. Tomas Rudin pratar om behovsanalysen gällande det nya stadsbiblioteket. Det är nästan tio år sedan den gjordes. Min bedömning är att med tanke på det sätt som biblioteken jobbar på i dag finns det inte behov av 20 000

kvadratmeter. Det är jag övertygad om kommer att visa sig i den utredning som nu görs. Tomas har inte varit inblandad i de här frågorna så länge som Roger Mogert och jag har varit, men apropå kopplingen till den nya stationen: Det var precis där det började, vi började med att undersöka det. Det är inte precis någon nyhet som någon har kommit på i förrgår. Problemet med det är att det inte går därför att det är så många tunnlar. Det var det som gjorde att kostnaderna rusade i våg något så fruktansvärt. Man skulle bygga i något slags rullstensås som rörde på sig, vilket gör att det blir vansinnigt dyrt.

Frågan om kopplingen till stationen och vad det kostar är undersökt på längden och tvären. Det är bara att gå till någon av våra förvaltningar, det finns siffror på detta.

Hur mycket man än vill satsa på kulturen vill jag säga samma sak som jag sade i fullmäktige förra gången: Om man vill satsa på kulturen ska man vara försiktig med lokalerna. Tomas Rudin säger att brandmyndigheten och så vidare kan få pengar. Ja, det kan man tycka är himla orättvist. Jag vill uppmana alla som är väldigt tända på att bygga nya landmärken över sig själva eller sina kompisar eller sitt parti att titta på hur det ser ut på många av de ställen där det byggts stora hus på sistone. När det gäller Oslooperan som är fantastisk och jättevacker att se på är problemet att man inte kan ha någon verksamhet där längre. Likadant är det på den nya operan i Köpenhamn. De kan inte ha någon verksamhet där.

Där får vi inte hamna, och det är därför jag håller emot vad gäller nya lokaler. För mig är verksamheten viktigare än kapitalbetalningar på investeringar.

Anförande nr 20

Borgarrådet R u d i n (S): Svaret handlade om att inte föregå utredningen, inte föregripa den. Madeleine gjorde det plötsligt genom att tala om att lokalbehovet inte finns och att man uppenbarligen inte ska göra investeringar i nya byggnader. Då är vi tillbaka i den gamla diskussionen om Stadsbiblioteket igen.

Jag menar på att det absolut finns flera förslag som möjliggör en entré som vetter ut mot stationshållet. Jag har själv sett dem, de fanns med i tävlingsunderlaget. Däremot var de förslagen inte möjliga att kombinera med det tävlingsprogram som gick ut därför att det var så väldigt tvingande för vilka fastigheter som fick omfattas. Jag menar att man ska titta på det här med helt nya ögon och fundera över läget och koppla ihop med stationsbyggnaden utan några särskilda förbehåll att det måste vara på ett visst sätt. Det finns flera lösningar för att vända på entrén åt det hållet. Det finns också flera förslag på att åstadkomma ytor som inte alls blir så kostsamma som det har varit fråga om i en del förslag som kommit fram. Jag tycker att man ska titta på dem och se om det finns möjligheter att göra Stadsbiblioteket den tjänsten att låta dem få moderna lokaler.

Jag tycker att resonemanget om lokaler är lite märkligt. Varför skulle inte kulturen i Stockholm ha del av den tillväxten som resten av staden har i alla offentliga förvaltningar och för övrigt i samhällsekonomin i övrigt? Stadsbiblioteket, som har tjänat Stockholm så väl under så lång tid, måste inför en modernisering få kosta pengar. Det är väldigt viktigt. Man gör den typen av kalkyler inom polisen, brandkåren och olika brandkontor i Stockholm. Så måste också kulturens faciliteter och lokaler kunna ses över inför framtida behov.

Jag är inte alls som Madeleine Sjöstedt är inne på övertygad om att det går att tränga in ett modernt fungerande stadsbibliotek i mindre lokaler än de 20 000 kvadratmeter som då sattes upp. Tvärtom är det här frågan om en ambition. Jag tycker att man ska göra kulturen, framför allt biblioteken, den tjänsten att man ger dem mer inför framtiden, kombinerar dem med moderna uttrycksmedel, och då behövs det nya ytor. Ytorna i dag är alldeles för små, det tycks vi vara överens om, men jag ser inte samma möjligheter att lösa behovet av stora ytor med de ytor som redan finns, utan jag tror att vi måste satsa på Stadsbiblioteket framöver.

Det sista: När du går upp och kör med den raljanta tonen att vi bara lägger 5 miljoner kronor ska jag säga att i vår budget för kulturen är det pengar utöver de budgetmedel som ni har lagt, och det dessutom år från år. Vi har under sex år lagt 5 miljoner mer än ni. Det är betydligt mer pengar än vad du någonsin har levererat från den här talarstolen.

Anförande nr 21

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Men skillnaden mellan dig och mig är att jag är i majoritet och bestämmer över pengarna, du är i opposition. Jag kan bara konstatera att när din kollega Roger hade makten gav vi 223 miljoner till biblioteken, i dag ger vi 278 miljoner. Det är en mycket stor skillnad. Att ni sedan har plussat på i opposition är väl jättebra.

Det är också bra att du nu säger att bibliotek måste få kosta. Jag kommer ihåg att när vi skulle starta den här utredningen och det skulle kosta 8 miljoner kronor så tyckte du att det var slöseri med pengar, alldeles för mycket pengar. Så mycket skulle det inte få kosta, slöseri skulle inte tillåtas, inte ens utredningspengarna var rimliga. Det är väldigt bra att du i dag tycker att vi ska utreda frågan om bibliotekets lokaler.

Jag förstår att Tomas Rudin har pratat med många arkitekter, och jag lovar att det finns ännu fler arkitekter och ännu fler idéer på olika saker. Problemet är att man måste ha en relation till vad man tror, vad det kommer att kosta och vad man kan bedriva för verksamhet.

Det är inte rimligt att Stockholms stad fem år efter det att vi hade en arkitekttävling säger: Hoppsan, vi har kommit på ett annat sätt att göra det på. Det är inte seriös politik, det är möjligen oppositionspolitik, men det inte majoritetspolitik.

§ 7 Interpellation om kostnaderna för genomförande av nya Slussen (nr 2012:22)

Anförande nr 22

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 23

Borgarrådet R u d i n (S): Jag har varit uppe om detta tidigare. Även om det kan verka tjatigt ber jag Sten att redovisa kostnaderna. Jag säger som Anders Borg: Vad är det du känner till som vi andra inte känner till? Du ser så nöjd ut, Sten, varenda gång du får möjlighet att kommentera detta och redovisa att det rör sig om de 8 miljarder som vi har bestämt i kommunfullmäktige.

Skälet till att jag är orolig är att när vi budgeterade Slussen första gången i samband med indelningen av hela projekteringen låg budgetramen på 4 miljarder kronor. Det gjordes ett antal olika kostnadsberäkningar för olika förslag. Det gjordes ett på nybyggt bevarande som låg 3,5 miljard kronor. Det gjordes ett på det vinnande förslaget och som beräknades till 4 miljarder kronor. Sedan höjdes budgetramen till 8 miljarder kronor. All den här historien känner vi till, och det var Sten som skrev fram den till den nya höjden. Därmed har man bestämt att det ska kunna räcka.

Men i den kalkylen låg intäkter från olika typer av aktörer som skulle vara med och finansiera det här. Vi skulle få pengar från staten för vattenregleringen, från omkringliggande kommuner som skulle vara med och betala för vattenavrinningen i Mälaren. Vi skulle få betalt från SL för omläggningen av bussterminalen, och andra aktörer som är berörda, och inte minst de kommersiella intäkterna.

Det som har hänt sedan frågorna började ställas om kalkylen är att den ena efter den andra av dem som skulle vara med och betala har hoppat av. Först vädrade statens utredningsman att staten inte hade för avsikt att gå med i någon överenskommelse om ekonomin kring vattenavrinningen. Sedan meddelade ett antal kommuner runt om Mälaren att de inte tänkte vara med och betala. Häromsistens redovisade en tidning att en majoritet av kommunerna runt Mälaren inte tänker vara med och betala. SL har fortfarande inte meddelat om de tänker vara med och betala för bussterminalen, men man kan föreställa sig att de inte kommer att vara så intresserade av att i alla fall betala de 2 miljarder som det sägs att den kommer att kosta. De kommer kanske på sin höjd att betala för en ny terminal motsvarande den de har i dag, vilket är på sin höjd några hundra miljoner kronor.

Sedan har det hänt, också ett nytt faktum, i juni att staden meddelade att konsortiet som skulle bygga gallerian inte såg ekonomiska möjligheter att fullfölja projektet. Det gjorde att de kommersiella intäkterna som väntades från gallerian har fallit bort, alltså intäkter från handeln.

Kvar är Stockholms stad som med vår plånbok ska stå för dessa 8 miljarder kronor. När intäkterna försvunnit och kostnaderna dessutom inte visat sig ha sjunkit, åtminstone inte hittills, blir jag orolig, därav min interpellation. Frågan är ställd till finansborgarrådet när vi får redovisad en fullödlig budget för Slussen som är trovärdig. Vad är borgarrådets svar när alla dessa aktörer i dag inte vill vara med och

betala? Är det bara för stockholmarna att plocka upp plånboken och betala, eller känner du till någonting som vi inte känner till, Sten?

Anförande nr 24

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag tycker att det är oerhört viktigt att kommunfullmäktige har ett stort engagemang i en fråga som handlar om en kostnadsram på 8 miljarder. Jag surar verkligen inte över att få många frågor om det.

Däremot måste man förstå att en sådan här process tar lite tid när man ska förhandla med andra. Tomas Rudin var väldigt snabb med att avfärda och säga att alla förhandlingar har strandat och leder ingenvart. Så illa är det dock inte. Jag ser på inget sätt diskussionerna med kommunerna som avslutade, för att ta det första, utan diskussionerna fortsätter. Där har jag uttryckt en mycket bestämd uppfattning. Vi har varit överens om att staten borde ha betalat. Vi har skrivit ett gemensamt brev till staten som jag själv har undertecknat och ytterligare 25 kommunstyrelseordföranden runt Mälaren. Nu blev det inte så, och då måste vi hantera situationen och visa att vi som kommun kan hantera en sådan situation. Stockholms stad är medfinansiär, som Tomas Rudin väl är medveten om, med infrastrukturinvesteringar på 10 miljarder som inte alla delar bara gynnar vår kommun, utan vi ställer upp solidariskt för regionen. Så måste vi arbeta.

Med SL sitter vi i förhandlingar och diskussioner just nu om bussterminalen. Jag ser inte heller där något avslutat än. Därför är det i dag för tidigt att avfärda de möjliga intäkterna.

När det gäller gallerian var det aldrig beräknat med särskilt höga intäkter från den i hela Slussenprojektet. Det var en kritik som kom för att vi har markanvisat en galleria. Ja, vi tyckte att det skulle vara med handel där, och den uppfattningen har jag fortfarande. Jag hoppas att man kan hitta lösningar för handel omkring Slussen i framtiden, även om vi inte skulle ha gallerian i den tänkta formen.

Fullmäktige satte en ram på 8 miljarder, och det är viktigt för vår organisation att hålla den ramen. Spräcks den med 10 procent, och då måste vi komma tillbaka till kommunfullmäktige, och det tycker jag vore olyckligt, för 8 miljarder är mycket nog. Det är ingen prestige i att inte komma tillbaka till kommunfullmäktige, men det är så mycket pengar att jag inte vill utöka den del som vi ska betala, utan det här kommer att vara en helt nödvändig investering, och det kommer att vara en stor och tuff investering som vi har att rymma i Stockholms stad. Då gäller det att hålla ramarna.

Om mark- och miljödomstolen är lika snabb som länsstyrelsen var när det gäller att behandla överklagandena så att vi kan få klartecken att verkligen börja planeringen och upphandlingen kommer jag ännu snabbare att kunna komma tillbaka med en fullödlig redovisning av hur vi ser att kostnaderna blir.

Anförande nr 25

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Tack för svaret. Jag är imponerad över ditt lugn i frågan, Sten. Det är onekligen så att den här kalkylen inte har gått i Stockholms stads riktning, det är inte så att vi har fått en förstärkt budget. Hela tiden får vi en försvagad budget genom att intäkter uteblir. Nu sätter du ditt hopp till fortsatta förhandlingar med kringliggande kommuner och med SL. Det är bara att

gratulera att du har den inställningen. Jag hoppas att du kan klara av att få ut så mycket pengar som vi ursprungligen hade tänkt i kalkylen.

Jag är inte lika optimistisk som du är. Det beror dels på att när man vänder på det och funderar på vad det finns för incitament för de här aktörerna att betala de kostnader som vi har dragit på oss i och med Slussen ser vi att de egentligen är ganska små. Dels är kommunernas intresse för att betala för en vattenreglering vid just Slussen ganska måttligt eftersom de har möjlighet att vattenreglera på andra ställen än just här och till en mycket lägre kostnad, till exempel genom att muddra i Södertälje kanal, vilket var en av de saker vi lyfte fram som ett alternativ. Det har varit en hård diskussion om Slussen och vattenreglering. Man har framställt det här som det enda möjliga alternativet, men det vet alla kommuner i det här landet att det inte är så, utan det finns många ställen där man kan vattenreglera Mälaren, till lägre kostnad. De kommer alltså inte att vara beredda att betala för mer än en del.

SL, som har en fungerande bussterminal i dag, kommer att ställa sig frågan: Är vi beredda att betala för mer än vad vi redan har i dag för kostnader? Kanske de kommer fram till att de kan betala ungefär vad de gör i dag och lite till. Men som någon sade när jag talade med SL: Vi tänker inte betala för stadsbyggnadsmässiga kostnader. Det är vad man räknar med i den nya bergterminalen. Det har kommit till, menar man, för att lösa ett antal knepigheter i den detaljplan som vi beslutade om. Det är den förhandling som du hänvisar till, Sten.

Jag beundrar ditt mod och ditt lugn inför den här förhandlingen. Jag kan bara konstatera att vi successivt sett en allt sämre utveckling i det här ekonomiska projektet, och jag är dess värre rädd för att vi också kommer att få se motsvarande diskussion kring kostnaderna. Jag läste i morse om projektet Hallandsåsen, som har tiodubblat sina kostnader sedan man började med det. Det är tyvärr så att det vi vet i dag är att kostnaderna har ökat med det dubbla från 4 miljarder till 8 miljarder. Nu rasar intäkterna. Vi fasar för vad som väntar runt hörnet.

Anförande nr 26

Borgarrådet N o r d i n (M): Ja, Slussen är förvisso ett stort projekt, men att det skulle bli någon ny Hallands ås är i alla fall inte jag orolig för. Vi har så mycket kunskap om och erfarenhet av kontroll över stora infrastrukturprojekt i staden att jag känner stor trygghet med våra tjänstemän när det gäller de beräkningar man gör. Man ska komma ihåg att det inte var så att kostnaden bara gled i väg från de första uppskattade 4 miljarderna till det som slutgiltigt blev 8 miljarder. Det blev det först när vi definierade vad vi skulle göra med Slussen och vilken kvalitet vi skulle ha på Slussen.

Det är klart att det är en ansenlig ram som fullmäktige har beviljat, och det har hela tiden varit ett mycket tydligt budskap från min sida att om man råkar ut för några fördyringar, vilket man säkert gör, så får man hämta in det på annat håll. Det gäller alla stora infrastrukturprojekt. Vi ska nu gemensamt, Tomas, börja bygga Förbifarten nästa år. Den har en budget på 28 miljarder, och det är klart att den inte heller får fara iväg. Det finns många okända faktorer under tiden, men man måste ändå se till att hålla ramarna. Det har ju varit problemet, och trovärdighetsproblemet, i Sverige att stora infrastrukturprojekt som Hallands ås har dundrat iväg.

Där är vi dock inte i dag. Södra Länken blev en vändpunkt när det gäller stora infrastrukturprojekt och budgethållning. Vi har dragit väldigt mycket lärdom och kunskap från detta, och det är förstås också viktigt från politikens sida att vara tydlig med att ramarna inte är någon allmän gissning som man sedan kan börja ändra på, utan det betyder någonting när Stockholms stads kommunfullmäktige fattar beslut om en ram.

När vi nu har fattat beslut så tycker jag ändå att det är viktigt att vi också gemensamt, även om vi har haft olika uppfattningar om Slussens utformning, nu skickar den tydliga signalen att det är ett gemensamt ansvar för alla kommuner att bidra till detta. Det tycker väl även Tomas Rudin? Det går inte att säga att man kan hitta någon annan lösning som då ska börja från noll. Vi vet ju att Slussens ökade kapacitet handlar om flera gånger dagens kapacitet, så det är en rejäl ökning som sker, och jag stöter inte på någon som säger att den inte behövs.

Men det är klart att när man börjar resonera om medfinansiering och så där så är väl den initiala hållningen från många att vara lite på sin vakt och säga att måste vi verkligen vara med. Jag tror ändå att jag har anledning att ha hopp om kommunernas vilja att ställa upp på det här, för jag tror att de ser både mer långsiktigt på detta och har ett vidare perspektiv än att ta chansen och råka säga nej till den utgift som möjligen skulle bli att bidra till Slussen.

Anförande nr 27

Borgarrådet R u d i n (S): Jag är naturligtvis också mycket angelägen om att budgeten i det här stora projektet kan hållas, och jag tycker också att det vore väldigt bra om vi hittade medfinansiärer som är beredda att ta en stor del av de kostnader som Stockholms stad har dragit på sig genom att anta den här detaljplanen. Det var också det som föranledde min interpellation och min oro, att jag ser att hittills har ingenting i det här projektet gått åt det hållet att det har blivit lättare för oss att hålla budget. Precis som jag sade i min uppräknings har i stället den ena efter den andra finansieringskällan fallit ifrån – först staten, sedan några kommuner, sedan SL och sedan den här gallerian. Det är egentligen ingenting som talar för att det håller på att vända.

Jag säger inte att kommunerna ska avstå, utan det jag säger är att om man tittar på hur förhandlingssituationen är så har ju vi genom våra beslut kring Slussen bundit oss vid just en specifik lösning. Den har inte någon utomstående part någon anledning att betala för, därför att de kan hela tiden peka på att det finns andra lösningar, vilket vi också har framfört från oppositionens håll i samband med den hårda debatt som var kring Slussen: att det ju inte är sant att det här enögda stirrandet på just Slussen skulle vara den enda lösningen.

Redan dagens gällande vattendom kring Mälarens avtappning medger en kraftig ökning av avtappningen om vi skulle vilja göra det. Vill vi öka den vattendomen och den vattenreglering som då Mälaren behöver går det alltså att göra det vid andra positioner än just vid Slussen, till exempel vid Hammarby Sluss, Södertälje Sluss eller Norrström. Det finns flera alternativ. De har mycket billigare lösningar för ett sådant genomförande, och det finns ju inte en kommun runt Mälaren som kommer att vilja betala mer än för den lösning som de skulle kunna åstadkomma. Det är bara att inse.

Samma är det med SL. Jag ska inte upprepa det igen, men det är bara att gratulera Sten Nordin till hans optimistiska inställning. Min prognos är att SL inte kommer att vilja betala för mer än det som motsvarar deras nuvarande bussterminal.

Sedan kommer vi då till den samhällsekonomiska värderingen av det här projektet, och där kan man möjligen säga att det mer liknar Hallandsåsen än något annat. Det stora bussterminalprojektet är ju så kortsiktigt, eftersom dess levnadstid kommer att bli så kort. Så fort tunnelbanan till Nacka är genomförd kommer nämligen inte behovet av den här bussterminalen att finnas kvar. Då säger man att man ska hitta andra intressenter som vill vara med och finansiera och jobba i den här bussterminalen, men det är också bara förhoppningar.

Jag gratulerar Sten till att han är så optimistisk. Jag ser fram emot en noggrann redovisning av det här projektet när vi kommer lite längre fram. Min oro kvarstår dock.

Anförande nr 28

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag hade kanske inte tänkt förlänga diskussionen, men nu var det ändå några saker som kräver kommentar.

Det ena är att vi inte kan öka vattenavbördningen utan att bygga om Slussen. Detta har varit uppenbart i över tio års tid när vi gjorde om planeringsförutsättningarna för Slussen. Den delen kräver absolut en ombyggnad, och jag tror som sagt att när de andra kommunerna tittar på detta så inser de att det inte kommer pengar någon annanstans ifrån, utan det här är ett gemensamt regionalt ansvar. Jag har inte ägnat mig åt att hota dem, för det gör man inte i förhandlingar, men det är många situationer där vi gemensamt ändå måste ta ett ansvar och där vi inte kan titta på kommungränsen.

När vi bygger tunnelbana till Nacka som är klar 2025, 2030 eller någonstans där emellan, hur snabbt det nu kan gå, är det ju inte så att behovet av en bussterminal försvinner. Man skulle kunna tänka sig att behovet är mindre; det får vi se, därför att samtidigt fortsätter befolkningen att öka. Vi kommer att ha ett bostadsbyggande som genererar 100 000 nya bostäder till 2030, och många av de bostäderna kommer att finnas till exempel i söderort och i näraliggande områden. Bussförsörjning kommer därför att fortsätta vara en väldigt viktig och avgörande del av Stockholms stads och Stockholmsregionens kollektivtrafik.

En av de stora huvudvärkarna redan i dag som trafikborgarrådet har är var man ska göra av alla bussar. Det kommer alltså troligtvis att behövas en rejäl bussterminal, men *hur* stor kan jag inte stå här och säga, utan det måste tjänstemännen gemensamt från staden och SL sitta ned och komma fram till. Men tyvärr, Tomas Rudin, är det inte så att den kommer att upphöra när tunnelbanan öppnar.

*§ 10 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Ledarskap och riktlinjer för stadens chefer*

Anförande nr 29

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! När Stockholm nu är på väg att bli en huvudstad i världsklass behöver vi chefer som kan våga vara i världsklass. Mot bakgrund av den bild som jag har tagit del av i kontakter med olika förvaltningar, dess avdelningar och medarbetare ute i staden kan jag inte riktigt beskriva att vi har ett chefskap i världsklass. Det handlar om chefer som inte kan driva en aktiv, individuell lönesättning. Budgeten är för slimmad, och det finns inte något utrymme till att medarbetarna tar på sig extra uppgifter och extra ansvar eller tänker nytt och tänker utveckling.

Därför har jag en fråga till Sten Nordin: Vad är ditt ansvar för att ledarskapet i staden stimulerar utveckling och nytänkande?

Anförande nr 30

Borgarrådet N o r d i n (M): Tack, Karin Wanngård, för frågan! Det är ett stort ansvar man har för detta, ett ansvar som jag också tycker att vi tar. Jag funderade lite grann på vart Karin Wanngårds fråga skulle ta vägen, och det landade i att Karin Wanngård tycker att budgeten för cheferna är för liten.

Som chef måste man kunna hantera situationer med både växande och krympande budget. Det har egentligen ingenting att göra med vare sig ledarskap eller förtroendet från den politiska ledningen, utan man har ett uppdrag, ytterst givet av kommunfullmäktige, och det uppdraget ska man med ett förtroende och ett stöd uppfylla.

Vi är en jättestor organisation. Det är självklart att det kan finnas brister och att saker och ting går fel ibland, och då ska vi rätta till dem. Men generellt sett måste jag säga att vi har en väldigt bra situation. Vi har till exempel otroligt lätt att rekrytera förvaltningschefer, Karin Wanngård. Vi måste därför ha rykte om oss att vara både en spännande arbetsplats och en bra arbetsplats. Ibland internrekryterar vi. Vi har en egen chefsförsörjning och chefsförsörjningsprogram i den här staden som är väldigt bra. När vi går ut och annonserar, vilket man måste göra så att man också rekryterar in externt, får vi väldigt många sökande. Det vet ju Karin Wanngård som har insyn i de här tillsättningsprocesserna. Jag tar det som ett tecken på att det är väldigt attraktivt att bli chef i Stockholms stad.

Jag tycker att vi ger cheferna bra redskap. I dag har vi ju en plattare organisation. Vi jobbar mer och mer med att politiken anger mål för vad vi ska nå men att det också finns ett stort utrymme för verksamheterna att uppfylla de målen. Ett exempel är hur vi har frigjort resurser på skolans område.

Anförande nr 31

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Tack för ditt svar, Sten, men jag känner mig inte riktigt trygg i hur det ser ut ute i verksamheterna i den här staden. Vi kan ha lätt för att rekrytera. Vi har en lönesättningspolitik som gör att vi gärna betalar mer för våra chefer i staden än vad våra grannkommuner gör, så det är lätt att rekrytera. Men Alliansen bedriver en ledarstruktur där våra chefer inte vågar utveckla och vara i

framkant med verksamheten av rädsla för reprimander och att bli av med jobbet. De vågar inte ta ansvar för nytänkande och utveckling.

Jag ser mer ett chefskap som inte handlar om att hålla medarbetare tillbaka, utan tvärtom – ett bra ledarskap är att stötta, att coacha och att utveckla verksamheten. Där brister du, Sten Nordin.

Anförande nr 32

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag känner verkligen inte igen mig i den beskrivningen. Stockholms stad fick till exempel för några år sedan utmärkelsen ”Årets kvalitetskommun”. Ett av argumenten var att hela organisationen var delaktig och kände till de mål som ytterst kommunfullmäktige sätter, men att man också kände till att man var tvungen att bidra till och tänka igenom och ha förslag till hur vi når målen. Hela kvalitetsutmärkelsarbetet handlar om det. Det handlar verkligen om hur man på den enskilda enheten kan arbeta för att nå hög kvalitet, god service till stockholmarna och nå de uppsatta målen.

Jag måste säga att detta verkligen illustrerar den decentralisering som Alliansens politik innebär. Vi är ju inte för den här formen av detaljstyrning som jag ibland, Karin Wanngård, tycker att ditt parti har en tendens att hemfalla åt, utan vi tycker att man ska ha en så platt organisation som möjligt med tydliga mål, och det ska finnas stor frihet för de enskilda enheterna inom de ramarna.

Anförande nr 33

Borgarrådet W a n n g å r d (S): I våras ställde vi frågan till socialsekreterare och biståndshandläggare om hur de upplever möjligheten att utöva sin professionalitet. 84 procent svarade att kompetensen och möjligheten att utföra professionella provningar begränsas till att hålla budget i första hand.

Att våra socialsekreterare känner att de inte kan fatta de beslut som ingår i deras profession eftersom det är viktigare att hålla budget och därför avslå ansökningar som inte riskerar att bli överklagade är ett felaktigt ledarskap och ett felaktigt chefskap. Chefen ska vara närvarande. Ledaren ska stötta, coacha och utveckla verksamheten. Jag har inte sett något av detta under ditt ansvar som finansborgarråd, Sten Nordin.

Anförande nr 34

Borgarrådet N o r d i n (M): Det innebär alltså att om Karin Wanngård skulle få mitt jobb blir det första budskapet till verksamheterna: Ni behöver inte hålla budget!

Jag undrar vad Magdalena Andersson säger om en sådan politisk signal.

Jag får säga att det är märkligt. Jag tycker att det är en demokratisk plikt att hålla fullmäktiges budget. Sedan kan det inträffa saker, och då har vi förståelse. Det finns nämnder som inte håller budget, och där vi jobbar med och förstår att här har det inträffat saker som gör att man inte kan hålla budget utan måste ha några år på sig att arbeta in detta.

Men det är självklart att man inte bara kan se budgeten som ett tips, för vad händer då? Jo, då hamnar vi i den nedskärningspolitik som var på 90-talet. Då kommer vi

precis i den situationen att vi måste göra snabba nedskärningar i verksamheterna. Då tror jag att många jobb i staden skulle bli både tuffa och jobbiga och tråkiga. Budgethållning är jag därför verkligen beredd att försvara, Karin Wanngård, och vill ni angripa mig på den punkten är ni hjärtligt välkomna!

Fråga nr 2. Skateparken i Högdalen "Highvalley skateworld"

Anförande nr 35

Stefan Nilsson (MP): Vår fråga till borgarrådet Hamilton som ansvarig för idrottsfrågor gäller alltså skateboardparken i Högdalen. Det löfte som har getts av er i den moderatledda majoriteten, bland annat inför valet, är att parken ska ha alla de fyra grenarna i skateboard. Men när parken nu invigs är det bara med anläggningar för två av de fyra grenarna i skateboard. Anläggningen invigs på lördag. Vi har ännu inte sett något beslut om pengar till bygget av street plazan, poolparken och upprustningen av longboardbacken.

Min fråga är helt enkelt: När planerar ni i majoriteten att infria löftet och bygga klart Highvalley skateworld så att alla skateboardåkare kan utöva alla de fyra grenarna där?

Anförande nr 36

Borgarrådet Hamilton (M): Tack för frågan! Det råder delade meningar om hur precis detta löfte är kring skateboardparken. Man har sagt att man ska bygga en skateboardpark, men det har inte getts något specifikt löfte om att det ska vara alla de olika disciplinerna. Det har egentligen inte heller framgått av ärendena.

Däremot finns det nu, precis som Stefan Nilsson konstaterar, en skateboardpark som ska invigas på lördag, och den kommer förhoppningsvis att bli väldigt uppskattad. Det är en av de största i Europa. De pengar som har avsatts för detta har använts för denna park, och det finns helt enkelt inte mer pengar för att göra någonting ytterligare i nu rådande läge.

Anförande nr 37

Stefan Nilsson (MP): Som vi har uppfattat det är det från skejtarna själva mest angeläget att få street plazan byggd, eftersom det är där de allra flesta åker. 70 procent av skejtarna åker den, och det är den största disciplinen. De uppgifter vi har är att det skulle kosta ungefär 6 miljoner kronor att bygga den delen under 2013.

Budgeten för hela parken var 30 miljoner från början. Inga av de här pengarna skulle, enligt löfte från er i DN, användas till infrastruktur. Allt skulle användas till anläggningarna för de fyra skateboarddisciplinerna. Ändå har mycket av pengarna använts till just infrastruktur. Det kan finnas skäl för det, men då måste det skjutas till medel efterföljande år, anser vi, så att parken kan byggas klart.

Min fråga till Ulla Hamilton är: Hur ser planeringen för det här ut framöver?

Anförande nr 38

Borgarrådet Hamilton (M): Då svarar jag att det får vi i så fall återkomma till i budgeten.

Anförande nr 39

S t e f a n N i l s s o n (MP): Att de första delarna av parken nu invigs på lördag är naturligtvis glädjande, men det är fortfarande bara en halv skatepark. Man har områden för två av fyra grenar. Från Miljöpartiets sida är det en självklarhet att pengar för de delar som återstår måste finnas med i budgeten för nästa år så att hela skateparken kan färdigställas nästa år.

Kan Ulla Hamilton ändå försöka säga någonting om när hon bedömer att den här parken är färdigbyggd?

Anförande nr 40

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Den invigs ju på lördag, och då har vi 12 000 kvadratmeter för hela anläggningen. Vi har inte från stadens sida gett något löfte om att det ska vara alla de här disciplinerna, även om det verkar som om det är några som har uppfattat det så. Men anläggningen invigs på lördag.

Fråga nr 3. Barnkonventionen – varför gör ni så lite? (se revisionsrapport)

Anförande nr 41

K a r i n R å g s j ö (V): Barnkonventionen har varit väldigt aktuell några dagar. Men den blev också aktuell när jag fick den via stadsrevisionen. Det är en revisionsrapport som handlar om stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas. Jag läser högt: "Granskningen har visat att det saknas en tydlig struktur för hur arbetet med barnkonventionen och barnets rättigheter ska bedrivas och följas upp i staden. Det finns inget generellt beslut om barnkonventionen och barnets rättigheter och det finns ingen tydlig styrning via stadens budget." Den här granskningen har omfattat kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnden Hägersten-Liljeholmen.

Då undrar jag lite, Sten, hur ni tänker fortsätta med barnkonventionen. Vad tänker ni göra?

Anförande nr 42

Borgarrådet N o r d i n (M): Till skillnad från Karin Rågsjö har jag ännu inte haft den där revisionsrapporten på mitt bord. Den är ju alldeles färsk, så gratulerar till informationen!

När det gäller barnperspektivet och barnkonventionen genomsyrar det stadens arbete. Det är bara att gå in i budgeten för att se tydligt dels var pengarna läggs, dels titta på våra indikatorer: Vad är det som ska följas upp? När det gäller fullmäktiges indikatorer domineras detta av barnperspektivet, barns situation och barns rättigheter. I den meningen tycker jag nog att Stockholms stad är ett föredöme när det gäller att arbeta utifrån barnkonventionen.

Vi kommer att granska den här revisionsrapporten, och jag kan väl redan nu säga att oavsett den så planerar vi till 2013 års budget att under varje nämnd förtydliga när det gäller barnkonventionen och arbetet med den.

Anförande nr 43

K a r i n R å g s j ö (V): Det låter något hoppfullt, för om man ska arbeta strategiskt och systematiskt med barnkonventionen i den här typen av program som är internationella och nationella så måste man ju lägga något slags struktur över hela staden. Det verkar inte ha gjorts. Det handlar också om att ge konsekvensbeskrivningar när man gör eventuella nedskärningar och så vidare.

Jag kan också säga att vi från Vänsterpartiet också har talat om att ta fram en handlingsplan, Sten, men det är ingenting som ni funderar på?

Anförande nr 44

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag menar att det är viktigt för varje nämnd och varje beslutande enhet i den här staden att arbeta utifrån barnperspektivet. Det är någonting som vi lyfter fram och som är och ska vara prioriterat i vår verksamhet. Jag får läsa den här revisionsrapporten och se om det är någonting vi behöver göra för att förstärka tydliggörandet av detta utöver vad vi redan hade och har i planerna, för det finns som sagt redan i planerna inför 2013 års budget att förstärka detta.

Jag tror att det är viktigare att i budgeten via indikatorer eller aktiviteter för varje nämnd förstärka det här än att fullmäktige tar något slags övergripande handlingsplan på detta. Det här handlar om barnkonventionen som så många andra sådana här viktiga grundläggande värderingar som man skulle kunna säga att barnkonventionen ger uttryck för att det ska arbetas in just i varje verksamhets vardag.

Anförande nr 45

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tycker att det kan bli lite fluffigt när man lägger små uppdrag över samtliga nämnder i stället för att ta ett rejält grepp för att få det här greppet och också kunna mäta. Jag är kanske mer centralist i det fallet än många andra.

Jag tycker också att stadens indikatorer kanske inte alltid svarar mot verkligheten. De kan också vara väldigt fluffiga. Jag tror därför att om man ska göra någonting på riktigt med barnkonventionen så skulle man nog ändå ta fram en handlingsplan som omfattade hela staden i stället för att gömma frågan. Det blir nästan så med en del av de här planerna och det vi tar internationellt och nationellt och under varje nämnd, för det följs inte upp gemensamt för att se hur långt vi kommer.

I det här fallet skulle jag alltså föreslå en mer centralistisk hållning.

Anförande nr 46

Borgarrådet N o r d i n (M): Det är inte varje dag jag blir uppmanad till det, tror jag. Jag tror verkligen på en decentraliserad ansvarsmodell, men vad vi måste se till är ju att vi klarar uppföljningen, alltså att kommunstyrelsen och ytterst kommunfullmäktige kan ha en uppföljning av detta. Jag tycker att det redan i dag finns väldigt bra och tydliga instrument för detta, men vi är likväl beredda att förstärka det ytterligare.

Fråga nr 4. Sjunkande skolresultat

Anförande nr 47

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag har några frågor angående de sjunkande skolresultaten och det här med en skola i världsklass. Stockholm har nu inte bara fallit på rankningen kommunerna emellan, från att ha legat på en plats runt 30 till att vara på en plats mellan 70 och 100 de senaste åren, utan häromveckan kom också nya siffror angående gymnasiebehörigheten som visar sig innehålla det sämsta resultatet vad gäller andelen behöriga till gymnasiet så långt tillbaka som statistiken sträcker sig.

Det här vet ni ju. Det var väl därför ni presenterade de här resultaten en fredag klockan 15.00. Och det var väl ingen slump att er statistik bara gick tillbaka till 2007, antar jag. Men för oss som har läst hela statistiken och fått förmånen att ta del av den måste ju frågan ställas: Finns det något som tyder på att den här utvecklingen ska vändas? Hur långt räknar ni med att resultaten ska falla?

Anförande nr 48

Borgarrådet E d h o l m (FP): Liksom Roger Mogert är jag naturligtvis bekymrad över gymnasiebehörigheten, för det är ju på det området som resultaten har sjunkit, inte på samtliga områden. Om man tittar på till exempel nationella proven har de förbättrats, inte minst i de lägre åldrarna, men också i årskurs 9, och det är naturligtvis väldigt positivt. När vi tittar på resultaten i gymnasieskolan ser vi att de också har förbättrats. Det är en mycket hög andel i dag som är behöriga till högskola och universitet, och det är naturligtvis mycket positivt. Men när det gäller behörigheten till gymnasieskolan har den sjunkit. Detta är vårt absolut största problem, skulle jag säga, eftersom de eleverna sedan har väldigt svårt att klara gymnasieskolan på de olika individuella möjligheter som finns.

Med detta sagt skulle jag ändå vilja säga att det är klart att samtidigt, under den här perioden som Roger Mogert hänvisar till, har också kraven skärpts. Tidigare räckte det med att man var godkänt i svenska, engelska och matte för att vara behörig till gymnasiet. I dag behövs det godkänt i tolv betyg om man läsa på de teoretiska programmen och åtta betyg om man vill läsa på de yrkesinriktade programmen, så det är klart att är också en skärpning av kraven som syns i de här siffrorna.

Jag tror att det var så att förra året, när vi hade en väldigt hög andel behöriga till gymnasieskolan, var det också en del glädjebetyg, inte minst när det gällde matematiken. Vi kan se att i år har resultaten förbättrats eller ligger stilla, men betygen har sjunkit. Möjligtvis är det så att den diskussion som har varit om glädjebetyg nu också börjar ge resultat ute i skolorna.

Anförande nr 49

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag får börja med att säga att det naturligtvis gläder mig att borgarrådet har några andra positiva siffror att prata om till att börja med. Det var ju hemskt för några år sedan när det enda roliga som fanns att prata om för skolborgarrådet var den ökade utlåningen på skolbiblioteken. Nu finns det några andra siffror som pekar åt rätt håll, och det är naturligtvis glädjande.

Icke desto mindre är ju detta resultat det sämsta på 15 år. Det innebär att det är 500 färre ungdomar som skulle ha kunnat ha gymnasiebehörighet om vi hade legat kvar

på 2006 års nivå. Det känns inte som om det finns något slags plan för att vända detta, utan det hänvisas till att det kanske var glädjesiffror.

Det här är i alla fall siffror att vara mindre glad åt, för detta är ett stort problem. Detta handlar om ungdomar som blir kostsamma för kommunen och som får stora problem själva framöver i livet.

Anförande nr 50

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag är lite förvånad över att Roger Mogert väljer att raljera över just utlåningen i våra skolbibliotek. Jag tror nämligen att det är en viktig förklaring till att resultaten på nationella proven i svenska har förbättrats kraftigt. I dag är det faktiskt 90 procent som uppnår kravnivåerna i årskurs 9 i svenska. Bara för några år sedan var det nere i 84 procent. Jag tror att en viktig förklaring är att vi har en satsning på våra skolbibliotek som gör att barn i dag lånar böcker som aldrig förr.

Sedan är det klart att de här siffrorna måste studeras extremt noggrant. Finns det rimliga förklaringar till att andelen behöriga sjunker, till exempel att kraven har ökat eller att vi kanske har fått fler ungdomar som kommer sent till Sverige? Vi kan nämligen se att försämringen inte har skett i alla skolor utan framför allt i de skolor som har en hög andel elever med svag socioekonomisk status.

Anförande nr 51

Borgarrådet M o g e r t (S): Det slår mig som lite märkligt att borgarrådet söker rimliga förklaringar till sitt misslyckande när den enda rimliga målsättningen måste vara att antalet barn och unga som blir behöriga till gymnasieskolan ökar, att den slutar minska, att vi vänder trenden och kommer tillbaka där vi var innan Lotta Edholm tog över. Och för att göra det måste vi vara beredda att ge alla skolor resurserna för att klara alla barn.

Detta måste vara de grundläggande och mest fundamentala målsättningarna, inte att hitta rimliga förklaringar till att vi har det sämsta resultatet på 15 år.

Anförande nr 52

Borgarrådet E d h o l m (FP): Man kan naturligtvis tro, som Roger Mogert alltid gör, att bara man slänger in lite mer pengar i verksamheten så kommer man att nå fantastiska resultat. Jag tror att det finns rätt lite som tyder på det, framför allt mot bakgrund av att Stockholms skolor faktiskt har mer resurser än vad man har på många andra håll i landet.

Att som politiker hitta rimliga förklaringar innan man bestämmer sig för vilka åtgärder man ska vidta tycker jag är ganska smart. Att bara slänga ut mer pengar tror inte jag på. Den lösningen har vi testat ganska mycket förut.

Jag tror att vi måste analysera de här siffrorna ordentligt, jämföra dem med resultaten på de nationella proven och se om det är fler som är obehöriga i år än förra året för att lärarna helt enkelt har satt strängare betyg eller om det är så att vi faktiskt ser en försämring i ungdomarnas kunskaper. Det är lite för tidigt att säga.

Fråga nr 5. Anser du att den populära loppmarknaden på Hötorget ska få vara kvar?

Anförande nr 53

Å k e A s k e n s t e n (MP): Min fråga är alltså om loppmarknaden ska få vara kvar. Den är nu hotad av tvångsflyttning. Det låter inget vidare. De som har drivit det här är mycket besvikna. En del, nästan alla, har hållit på nästan alla de tjugo år som loppmarknaden har funnits på Hötorget. Loppmarknaden är en turistattraktion, och den är även väldigt populär bland stockholmarna. Därför är det här tråkigt.

Nu erbjuder man grönsakshandlarna som har de andra dagarna, sex dagar av sju, att få stå gratis den sjunde dagen, medan loppmarknaden får betala för sig.

Jag har tittat på lite papper om det här och fått veta att Madeleine Sjöstedt som är ansvarigt borgarråd den 25 april meddelade att man inte ska flytta loppmarknaden om ”det inte finns något intresse från de ordinarie handlarna att vara verksamma även på söndagar”.

Anförande nr 54

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Fullmäktige, åhörare! Det var roligt att få prata om det här en gång till. Det var ju bara en vecka sedan vi tillbringade 40 minuter med att prata om den här frågan förra gången. Jag noterar precis samma frågor nu.

Jag får väl säga samma sak som jag sade förra gången: Det handlar inte om att torghandlarna får det här gratis, utan de betalar för sju dagar i veckan som alla andra torghandlare i Stockholm. Eftersom du och jag har bestämt att har man en torghandel så betalar man för det, och man ska ha sju dagar i veckan. På Hötorget får de inte det. Nu erbjuder vi dem att få det, eftersom det är en rättssäkerhetssak att man ska kunna få ha det. Det verkar som om några är intresserade och andra inte. På de ytor som de har som inte är intresserade ska det naturligtvis också bedrivas handel på söndagar.

Jag tycker att loppmarknader är jättebra. Sådana ska vi gärna ha. Vi ska ha det på fler platser, och vi utreder fler platser, men jag tror att det är så att Åke Askensten företräder någon i den här frågan, och då vill jag säga att jag inte kan lova att det är precis de som är där i dag som får fortsätta. Det kan jag inte lova, därför att där finns det nu en mellanhand som hyr ut till alla andra, och det är olagligt. Vi ska inte ha någon andrahandsuthyrning på Hötorget, utan det ska fastighetskontoret ha hand om.

Om Åke Askensten är intresserad av loppmarknad, Hötorget och torgmarknad, så kommer han inte att ha några som helst problem i framtiden, för det kommer att fortsätta vara både torghandel och loppmarknad på Hötorget. Jag kan dock inte lova att exakt alla de som är där i dag får vara kvar, för det kommer att vara fastighetskontoret som sköter det på ett helt vanligt sätt.

Anförande nr 55

Å k e A s k e n s t e n (MP): Nu var det lite klarare än förra gången, i måndags, när vi diskuterade det här. Jag tyckte inte att Madeleine Sjöstedt var tillräckligt tydlig då, och det är därför jag tar upp frågan igen.

Sedan har det som sagt kommit fram en del papper och siffror. Det är då resultatet av den här enkäten som jag förmodar att Madeleine kände till förra gången fast hon inte

berättade om resultatet. Jag kände inte till den då. Det kanske inte Madeleine gjorde heller, vad vet jag, men det var alltså en fråga där: Om det var kostnadsfritt, skulle du vilja kunna ha öppet även på söndagar då? Den här frågan ställs alltså till grönsakshandlarna som nu har sex dagar av sju, om de ska få den sjunde dagen gratis till och med. Då svarar bara en fjärdedel, 25 procent, ja.

Det verkar, Madeleine Sjöstedt, som om det blir väldigt tomt på Hötorget om bara en fjärdedel av de nuvarande totalt sett ska vara där. Det blir inte trevligt.

Anförande nr 56

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Åke Askensten får väl titta i protokollet, men jag tror faktiskt att jag sade att det var ungefär 20 stycken som hade svarat ja på den där frågan, och det är ungefär det du säger.

Jag vet inte vad jag ska säga mer. Åke återkommer till att de ska få det här gratis. Men vi har i den här fullmäktigesalen sagt att de som har torgplats i Stockholms stad betalar en avgift för sju dagar i veckan. Vi tar ut det. Problemet är att de inte får sju dagar i veckan, så det handlar inte om gratis, utan det handlar om att de betalar för en sak som de inte har tillgång till. Jag tror att många skulle tycka att det vore väldigt konstigt om man betalade för att få gå på dagis ett visst antal timmar och sedan bara fick hälften av tiden. Jag tror att Åke Askensten skulle vara jätteförvånad om han bara fick hälften av sitt arvode eftersom vi inte tyckte att han var här tillräckligt mycket.

Det är inte rimligt, utan vi har bestämt att man betalar en viss summa. Det är inte gratis. De betalar för sju dagar i veckan. Om de vill ska de få det, om de inte vill ska ytan användas till annat. Det var det jag sade förra gången, och det säger jag i dag också.

Anförande nr 57

Åke Askensten (MP): Vi glömmer gratis eller inte gratis eftersom det är en definitionsfråga, tydligen. Men jag tycker fortfarande att någon eller några har ett horn i sidan till de här loppmarknadshandlarna, och jag förstår inte vilka det är. Är det tjänstemän som driver det här på det här sättet? Det är klart att de gör, men frågan är om de har starka order att verkligen bli av med de här loppmarknadshandlarna på Hötorget. Jag tycker att det låter väldigt konstigt.

Som sagt, det är bara en fjärdedel som vill. Det är nästan som nu egentligen. Det är ingen större skillnad, så varför inte låta det vara? Jag tycker att vi som politiker ska försöka hitta bra lösningar och inte bara hänvisa till diverse avtal och annat. Mindre byråkrati och mer tänka med hjärtat!

Anförande nr 58

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Man kan säga att man ska tänka med hjärtat, och sedan kan man hyra ut en plats sju dagar i veckan för fullt pris och bara låta personen som hyr plasten ha den sex dagar i veckan. Jag vet inte om det är hjärtat eller hjärnan eller vad det är man tänker med då; jag tycker hur som helst att det är orättvist.

Jag vet inte vad jag ska säga ytterligare. Jag håller på att utreda loppmarknader på flera olika platser i staden, därför att jag tycker att det är angeläget. Det är dock

olagligt att ha andrahandsuthyrning som vi har i dag på Hötorget, utan det ska fastighetskontoret hålla i, och jag upprepar: Åke Askensten säger att det blir ungefär som det är i dag. Det var ju precis det jag sade förra gången, ordagrant: Det kommer nog att se ut ungefär som i dag, som det ser ut nu. Om Åke ser efter i protokollet ser han att det var precis det jag sade förra gången.

Fråga nr 6. Studentbostäder

Anförande nr 59

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag har med glädje sett det engagemang som har vuxit i studentbostadsfrågan i olika tidningar, där det duggar tätt med förslag på saker man skulle kunna göra för att åstadkomma fler studentbostäder. Jag blev också glad över Sten Nordins reflekterande intervju i dag i Dagens Nyheter där han funderar en hel del över tillkortakommanden och möjligheter att kunna göra någonting åt detta.

Min fråga handlar om ifall det sker en omprövning just nu inom Alliansen på det här området. Från Centerpartiet har det ju kommit ett förslag om 6 000 nya studentbostäder nere vid Hammarbyhamnen. Där hade inte minst Sten Nordin själv en redovisning till medierna för ett halvår eller ett år sedan om att på samma tomt anlägga ett nytt område för spännande entré till Stockholm med nya kontorshus och annat.

Jag undrar därför: Blir det 6 000 studentbostäder eller blir det en spännande entré till Stockholm?

Anförande nr 60

Borgarrådet N o r d i n (M): Tack, Tomas Rudin, för frågan! Det är fritt fram för alla partier att komma med förslag, och så får vi värdera dem. Jag har inte mer att säga än så om Centerns förslag. Jag ska ärligt säga att jag tror att det skulle vara en svår matematik att i dag få in 6 000 studentbostäder just i Hammarby Sjöstad. Men låt oss vara öppna för alla idéer. Jag är även öppen för Tomas Rudins studentskrapa om vi hittar en bra plats för den. Inget ont om det.

Jag tycker inte att det här är någon nyorientering från vår sida. Vi har sedan ett antal år tillbaka jobbat med studentbostäder och börjat ge markanvisningar till studentbostäder igen, vilket hade legat nere några år. Det är det studenterna lider av i dag. Man kan titta på statistiken så kan man se vissa saker. Ibland har det gjorts vissa insatser, och det kunde man läsa av i statistiken. När jag var fastighetsborgarråd 1998-2002 satte vi igång just att markanvisa till studentbostäder och ge uppdrag till bostadsbolagen. Det kan man se i statistiken senare. Annika Billström hade ett engagemang i de här frågorna, och det kan man se i statistiken senare.

Nu är det så att med den här fördröjningen så kommer vi att kunna se väldigt mycket hända framöver, men nu kommer vi också att gå igenom de markanvisningar som har gjorts och se vad det är som bromsar upp, om det är så att det bromsar upp. Som jag har konstaterat i medierna: 2006, 100 studentbostäder, ligger inom ramen för våra egna bostadsbolag. Det är inte lite. Hur står det till med de projekten? Vad är tidsplaneringen? Finns det någonting vi kan göra för att tidigarelägga dem? Det är väldigt viktigt att vi nu gemensamt kommer med konstruktiva förslag kring den här

frågan. Det är viktigt för studenterna och studenternas vardag, men det är också en tillväxtfråga för Stockholm. Det är min övertygelse.

Anförande nr 61

Borgarrådet R u d i n (S): Jag tycker att svaret är lysande, för att Sten vet precis var gränserna går för vad som är möjligt och vad som är effekter, orsak och verkan, av stadens åtaganden.

Det är just därför jag tycker att det är så viktigt att man också är sjyst i argumentationen gentemot studenterna. Under flera års tid har man rapporterat att det inte har byggts några studentlägenheter alls eller några få varje år, och de larmrapporterna har ju varit väldigt viktiga för debatten om att lyfta fram studenternas behov. Inte minst Handelskammaren har ju tagit det här ad notam och börjat tala om att det är ett tillväxtbekymmer om vi inte klarar det här.

Då blir det lite förvirrande om den styrande Alliansen går ut med förslag som är helt motstridiga på en och samma tomt eller på flera tomter. Den här studentskrapan som Sten säger att han vill titta på – det är jag tacksam för – placerade Kristdemokraterna ute i Kista. Centern ville som sagt var bygga de här husen nere på en tomt där Sten ville ha kontor.

Risken är att studenterna uppfattar det här som att det egentligen bara är en fråga om att hitta spännande förslag men att det inte är någon verklighet bakom alternativen.

Anförande nr 62

Borgarrådet N o r d i n (M): Det är väl viktigt att vi har en öppenhet för förslag, och när en del av förslagen prövas kan de inte bli i den formen eller på det sätt som man kanske hade tänkt i förslaget. Ibland tar det längre tid. Vi har jobbat med studentbåt i omgångar sedan 2000, så ibland är saker och ting väldigt svåra, men vi har inte gett upp tanken på studentbåt heller, för skulle vi lyckas ge en markanvisning till det så är det väldigt många studentbostäder på ett bräde.

Jag förstår studenternas otålighet, men det viktiga är nu att de kan se den långsiktiga omläggningen i politiken från Stockholms stad och, tror jag, en del andra kommuner också som har studenter. Jag pratade häromdagen med Södertörnskommunerna som vi har regelbundna möten med, precis som vi har regelbundna möten med andra grannkommuner, och där finns flera planer på studentbostäder. Vi kommer alltså att kunna se i regionen att det sker ett bygge av studentbostäder, och där ska Stockholms stad naturligtvis ha ledartröjan.

Anförande nr 63

Borgarrådet R u d i n (S): En sak som är en springande punkt för att åstadkomma ett flertal studentlägenheter som också fungerar på studentbostadsmarknaden är att man jagar kostnader och ser till att det blir lägenheter som studenter har råd att efterfråga. Jag tror att man måste börja där, för man måste inse att på en bostadsmarknad som är så överhettad som i Stockholm är den här gruppen bostadssökande den minst attraktiva. De har minst betalningsmedel. De har sett över tiden också minst möjligheter att utveckla sina betalningsmöjligheter, så den byggare som bygger studentlägenheter måste vara beredd att ta sig an hyresgäster som över tid inte kommer att ha råd att betala särskilt mycket pengar.

Därför tror jag att man måste använda allmännyttan. Man måste använda studenternas egna bostadsorganisationer, och vi måste inte minst sänka tomtpriserna. Jag vet att vi halverar tomtträtsavgälden i dag, men det är fortfarande en kostnad som är onödig i förhållande till det behov vi har av studentbostäder. Det var mer en kommentar till Sten Nordins i övrigt goda svar.

Anförande nr 64

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag har inte så mycket att tillägga. Det är klart att den studieekonomiska situationen måste vägas in. Skillnaden i dag är ändå att studenter kan bli föremål för bostadsbidrag, vilket man inte kunde förr. På det sättet har man från statens sida tagit på sig ett ansvar för studenternas boendesituation, eftersom det är mycket dyrare i dag med nyproduktion även när det gäller studentbostäder och även om vi från stadens sida försöker, precis som Tomas Rudin beskriver, få ned de kostnaderna på olika sätt. Men det är klart att det är en del att fundera över, och därför är det också viktigt att det som bostadsminister Attefall aviserade om förenklade regler inte minst när det gäller studentbostäder snabbt kommer på plats.

Fråga nr 7. Trädplantering

Anförande nr 65

Borgarrådet R u d i n (S): Min fråga är kanske lite speciell, men det är så här att jag har ända sedan jag tillträdde här hört talas om att man i markplaneringen från stadens sida tillämpar en ordning med trädkompensation. När man planerar att bygga ett visst hus säger man att motsvarande mängd träd ska planteras någon annanstans. Det här har upprepats i en massa olika sammanhang.

Då undrar jag: Var är de här träden planterade?

Anförande nr 66

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Tack för frågan, men det hade underlättat om Tomas Rudin hade talat om lite mer vad frågan handlade om så att jag hade kunnat sätta mig in i ämnet. Dessutom är det inte ett ämne som helt klockrent hör hemma under min rotel. Trädplantering ligger på trafikkontoret eller möjligen stadsbyggnadskontoret. Det är inte miljöförvaltningen som planterar några träd och inte Stockholm Vatten heller.

Anförande nr 67

Borgarrådet R u d i n (S): Då vill jag nog göra stadsmiljöborgarrådet uppmärksam på frågan. Jag har nämligen ställt frågan på stadsbyggnadskontoret där jag är verksam, och det är ingen som vet vem som är ansvarig för trädkompensationen.

Jag är också nyfiken på om det finns en lista någonstans över hur många träd man har fällt, för i början när jag hörde den här diskussionen om att man skulle kompensera för antalet fällda träd så tycker jag att det lät bra. Jag tänkte att det var en fiffig politisk retorik men kanske också en fiffig politisk lösning på ett problem – att man bygger på ett ställe och kompenserar på ett annat ställe. Men förutsättningen är ju att man vet hur många träd man har fällt. Jag har frågat om det finns någon lista över fällda träd. Det kanske Per Ankersjö vet? Ska man kompensera för det måste man ju veta att de här hundra har vi fällt, och då planterar vi hundra där. Men mig veterligen finns det ingen sådan lista. Eller gör det det?

Anförande nr 68

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag har inte sett någon sådan lista. Jag har i och för sig inte heller letat efter någon sådan lista, men jag skulle råda Tomas Rudin, och det kanske vi kan göra gemensamt, att möjligtvis lyfta upp den här frågan på något av mötena med stadsmiljörådet som både han och jag sitter i och som är till just för att diskutera den här typen av frågor som för stockholmarna är miljöfrågor men som inte ligger precis under stupröret miljö- och hälsoskyddsnämnden utan har en bredare träffsida i stadens politik.

Jag tycker att frågan är intressant. Jag tycker att det är något vi kanske borde diskutera, så jag tycker att det är perfekt att ta upp det i stadsmiljörådet och kolla upp lite vad som händer.

Anförande nr 69

Borgarrådet R u d i n (S): Jag tycker att det låter bra, för jag vill verkligen att det ska bli en offensiv grej av det här.

Jag besökte Paris i våras. Där har man stora växthus där man planterar träd för att driva upp dem till en storlek som gör att de är tillräckligt maffiga för att placera ut. Sedan planterar man träd även i gatumiljön. Man ställer träden i breda gator i akt och mening att försöka minska trafikvolymen. Man placerar träd mitt i, som alléer, mitt inne i staden. Det kan bli väldigt fint, men förutsättningen är som sagt att man håller reda på dels vilka träd man faller, dels vilka man ska kompensera med och inte minst var man ska driva upp dem. Vi hade ju en trädskola ute vid Hässelby. Den finns i och för sig fortfarande kvar, men det enda beslut som jag vet har fattats är att den ska avvecklas.

Jag är väldigt engagerad i att vi gör staden grönare, och jag vet att även Per är det, men vi måste nog få lite ordning på den här compensationen så att den verkligen blir av.

Anförande nr 70

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): När det gäller grönkompensation är det någonting som inte bara har just med träd att göra utan också med grönytor. Det finns omnämnt och regleras i förslaget till den gröna promenadstaden som just nu är ute på remiss i nämnder. Jag vet att miljö- och hälsoskyddsnämnden har den på sitt möte i morgon. När den kommer upp till fullmäktige förmodar jag att vi får tillfälle att diskutera det.

När det gäller just grönt i staden, som Tomas pratar om, har vi från Alliansen sagt och har också tagit ett beslut i riktningen att vi ska se om vi kan bygga fler gröna tak. Jag skulle också gärna för min del se fler gröna fasader som tillsammans med träd i gatuplanet är ett sätt att både få en bättre akustik i staden, det vill säga mindre buller, och också förstås en trevligare stadsmiljö.

Men återigen, när det gäller just antalet träd blir jag svaret skyldig. Jag har ingen sådan lista i huvudet. Jag har inte heller fått någon tid av Tomas Rudin att kontrollera om det finns någon sådan lista, men det kanske vi kan göra tillsammans.

§ 15 Riktlinjer för handläggning av budget- och skuldrådgivning (utl. 2012:108)

Anförande nr 71

Marie Ljungberg Schött (M): Fru ordförande, ledamöter! Vi ska i dag besluta om riktlinjer för budget- och skuldrådgivning. Redan 2009 beslutade kommunstyrelsen att vi skulle ha ett projekt för att effektivisera stadens budget- och skuldrådgivning. En del i detta projekt skulle vara att ta fram ett förslag till stadsgemensamma riktlinjer. Det är dessa vi har här framför oss i dag.

Jag är riktigt glad för att vi har riktlinjerna framtagna. De anger tydliga mål för verksamheten och berättar hur den ska effektiviseras och utvecklas för att svara både mot den lagstiftning som finns på området och mot det behov och den efterfrågan som finns. Budget- och skuldrådgivning ska innehålla dels ett förebyggande arbete, dels en hushållsekonomisk rådgivning, som det heter, dels råd och stöd vid skulduppgörelser. Slutligen, för den som så behöver, finns skuldsaneringen.

Tyvärr är budget- och skuldrådgivning angeläget. Behovet av hjälp är relativt stort. Grunden för detta bygger förstås på frivillighet. Man ska som enskild aktivt medverka, söka och be att få den hjälp som finns att få. Det är också viktigt att man får hjälp i tid när man söker. Därför har vi tyckt att det är angeläget att ha en tidsgräns för när budget- och skuldrådgivning ska träda till. Vi har kommit överens om att tre månader är en rimlig gräns. Längre tid än så får det inte gå från det att man söker hjälp till dess att man kommer till sitt första samtal.

Vid det första samtalet försöker man skapa en översikt över hur skulder och den ekonomiska situationen ser ut för att sedan sätta i gång ett långsiktigt arbete med hur man ska kunna hjälpa. Självfallet ska barnperspektivet alltid beaktas. Självfallet ska barnfamiljer prioriteras.

Handläggarna har också till uppgift att ge råd och stöd till frivilliga uppgörelser för dem som inte kan eller inte vill få en skuldrådgivning. De ska även arbeta förebyggande för att ge råd även i situationer som inte är akuta så att man slipper hamna i det akuta läget. Jag säger igen att jag tycker att det är glädjande att stå här och snart fatta beslut om de nya riktlinjerna för Stockholms stads budget- och skuldrådgivning.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 72

Inger Stark (V): Även vi tycker att det är utmärkt att det nu tas fram riktlinjer för budget- och skuldrådgivning. Alla behöver få en likvärdig behandling över staden oavsett vilken stadsdel man bor i. Det är också mycket angeläget med en tidsgräns; där är vi helt överens. Det är bara det att vi tycker att tre månaders väntetid är alldeles för lång tid. Det hinner gå långt om man ska vänta så länge; det har redan gått långt innan man söker hjälp. Därför menar vi att man måste förkorta väntetiden.

En människa som har stora skulder är orolig och känner djup ångest över detta och över hur framtiden ska bli. Vänsterpartiet anser att väntetiden ska vara max en månad. Men för att det ska vara möjligt med en månad måste mer pengar anslås. I remissvaret från Skarpnäck, som jag tar som exempel, svarar förvaltningen att det kommer att bli svårt att klara denna tremånadersgräns.

Avslutningsvis: Det är mycket bra att vi får riktlinjer. Väntetiden måste vara en månad. Mer resurser måste till för att riktlinjerna ska kunna hållas.

Bifall Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 73

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Ordförande, fullmäktige! Det finns utredningar som säger att det egentligen bara är 20 procent av oss människor som kan förutse obehagligheter i framtiden eller tänka tanken. 80 procent brukar mer titta bakåt. Därför tror jag att det är viktigt att myndigheter, kommunala och statliga, har vissa resurser och riggar en organisation som kan skapa möjligheter för just förebyggande arbete.

När det gäller budget- och skuldrådgivning tror jag att vi måste tänka lite större, nämligen att koppla ihop det med konsumentvägledningen. De sysslar som grund med just förebyggande arbete och med att försöka nå ut till människor i ett tidigt skede. Jag tycker att det är bra att man förtydligar reglerna för budget- och skuldrådgivning. Men jag tror också att vi måste vara på det klara med att det behövs mer. Vi är en växande befolkning, och vi är alla utsatta för ett jättehårt kommersiellt tryck. Det är mycket som man ska ha och som man måste ha. Det gör att man som enskild konsument behöver vara otroligt kunnig för att kunna välja och välja bort.

Den största anledningen till att människor blir överskuldsatta är arbetslöshet. Man kan tänka sig själv hur det blir när en i familjen inte längre har en inkomst och när a-kassan tar två tre månader på sig. Då vill det till att man har extraresurser. I annat fall kan det bli kärt i många familjer. Vid sjukdom i familjen kan man inte alltid lita på att Försäkringskassan rycker in. Vi har alla läst om detta; det fungerar ofta men inte alltid. Det blir naturligtvis jättestora problem och påfrestningar för familjerna.

Ytterligare en variant är när ett företag går i konkurs. Också där finns egentligen väldigt lite som man kan hjälpa enskilda personer med. För många som har egna firmor till exempel, där man själv är ansvarstagande och kanske har satsat en hel del av sina egna besparingar och rentav en del av bostaden, blir det jättestora problem för familjerna. Men det finns också andra tendenser i samhället. I våras kunde man läsa om att antalet överskuldsatta människor med inkomster på runt 450 000 kronor ökade. Det handlar alltså inte bara om att familjen hamnar i ekonomisk tvärnit, utan det handlar också om olika delar av samhället. Man kan överskuldsätta sig även med relativt höga inkomster.

Jag tror att detta är ett växande problem. Det är viktigt att staden antar dessa riktlinjer, men det är också viktigt att vi tittar på vad vi kan göra för att förbättra läget gentemot hur det är i dag. En del som vi måste förbättra är möjligheten att komma till budget- och skuldrådgivarna snabbare än man gör i dag. Det kan ta tre, sex eller nio månader – det har jag hört talas om i vissa stadsdelsnämnder – innan man får komma till en budget- och skuldrådgivare. Då är det knepigt att hantera situationen.

Bifall till Miljöpartiets förslag!

Anförande nr 74

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Det var många som bänkade sig framför tv-apparaterna för att se *Lyxfällan*. Jag tror att det är många här som har tittat på det programmet och haft tillfälle att förfasa sig över hur andra har slösat bort sina pengar och riskerat hus och hem och förhållanden. Programledaren har kommit som en räddande fe och flyttat runt några tusenlappar på en tavla och ordnat ett heltidsjobb åt dem som inte hade något. Efter det att man också hade sålt lite grejer slutade allt nästan alltid lyckligt.

Men tyvärr ser inte verkligheten alltid ut precis så där. De personer som behöver stöd och råd i sin ekonomiska vardag är inte en homogen grupp. Därför krävs det olika former av insatser. Därför är det också så viktigt med just dessa riktlinjer. Det är allt ifrån personer som sköter sin ekonomi och har skulder som härrör från en enda riktigt dålig affär till dem som har svårt att klara sin löpande hushållsekonomi. Det finns också de som har en omfattande social problematik. Det handlar alltså inte bara om problem med ekonomin. Vi hör och läser om personer, ofta ungdomar, som tar sms-lån och skuldsätter sig.

Det är viktigt att vi nu slår fast riktlinjer som ska gälla i hela staden. Det är viktigt att vi slår fast att väntetiden inte ska vara längre än tre månader. Det är också viktigt att vi ser särskilt till barnfamiljerna. Den e-tjänst som inrättas gör också att de som har enklare frågor kan få svar snabbt.

Budget- och skuldrådgivning ska vara en hjälp till självhjälp och bygga på frivillig basis. Det måste alltid finnas respekt för den enskilde individen. De riktlinjer som vi ska slå fast i dag bygger på en modell med högst tio möten och en genomarbetad metodisk modell för hur arbetet ska gå till

Ibland kan det ändå hända att det räcker med kort, snabb information. Jag vet att det finns stadsdelar som vissa dagar i veckan har öppen mottagning med budget- och skuldrådgivning. Det är bra. Då behöver det inte ens ta en minut innan man kan få skuldrådgivning, om det är något enklare. Konsumentvägledningen är också viktig i denna situation.

När en havererad ekonomi är ett av många problem som en person brottas med är det viktigt att det sker ett samarbete med socialtjänsten eller andra berörda delar i stadsdelen och att klienterna också kan motiveras att ta emot detta stöd. Det kan handla om hjälp att komma ur missbruk. Det kan handla om socialpsykiatri och att det behövs en kontaktperson, en god man eller en kontakt med en personlig assistent. Det kan röra sig om spelmissbruk eller något annat.

Men det kan som sagt också handla om en person som har gjort en enda riktigt dålig affär och som sitter fast och inte kan komma ur fällan själv. Då kan råd och stöd för att få igenom en avbetalningsplan eller en uppgörelse vara till stor hjälp. Men det krävs kunskap på många olika sätt för att vara en budget- och skuldrådgivare. Där är riktlinjerna mycket viktiga, och de fyller en viktig funktion.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 75

I n g e r S t a r k (V): Ann-Katrin! När du tog upp *Lyxfällan* tänkte jag på det vi alla kunde läsa i DN i morse om denna förskräckande stora andel unga vuxna i Stockholm som har stora skulder, bland annat på grund av att trycket på att ha lyxprylar är stort.

Min fråga är helt enkelt dels hur stödet till dessa unga vuxna skulle kunna se ut, dels hur vi ska nå dem.

Anförande nr 76

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Du tar upp en viktig fråga. Om jag hade den enkla lösningen här vore det jättebra. Men min bedömning är dels att det är föräldrar som ska ha denna dialog med sina barn, dels att man inom fritidsverksamheter och annat måste föra en diskussion om att alla inte har råd med allt. För så är det – vi hörde här om att det finns personer som tjänar över 450 000 som skuldsätter sig. Där finns det också ett problem, och det är egentligen inte klokt. I så fall kan man tjäna hur mycket som helst och råka i hur stor skuld som helst.

Det första är att man måste ha denna diskussion och dialog överallt: Alla har inte råd med allt.

Anförande nr 77

J o n a s E k l u n d (MP): Jag börjar med att yrka bifall till Miljöpartiets förslag. Det är positivt att vi får riktlinjer för skuldsanering. Det är ett gediget underlag för hur skuldsanerare i Stockholms stad ska arbeta. Men det grundläggande problemet när det gäller väntetid i skuldsanering – en väntetid som har varit lång de senaste åren, nämligen upp till nio månader i vissa stadsdelar – är att vi har bristande resurser. Vi har en politisk majoritet som inte har valt att satsa på budget- och skuldrådgivning och som inte heller har valt att satsa på konsumentvägledning i den utsträckning som skulle behövas.

I Skarpnäcks stadsdelsnämnds remissvar kan man läsa i det särskilda uttalandet från majoriteten att det är positivt att vi får riktlinjer. Som det är nu är väntetiden sex månader. Riktlinjerna kommer som sagt inte att hjälpa till med att minska väntetiden om man inte tillskjuter de resurser som behövs. Budget- och skuldrådgivningen är ett socialt arbete och ett förebyggande sådant i mångt och mycket.

I Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd utfördes ett projekt för ett par år sedan där budget- och skuldrådgivare gick tidigt in i ärenden där en hyresgäst började få en hyresskuld och det kom in en anmälan till socialförvaltningen. Man tog genast personlig kontakt via telefon med hyresgästen för att erbjuda hjälp och stöd med att fixa den ekonomiska situationen i hushållet, helt enkelt. Projektet utvärderades av Lunds universitet, och det visade sig vara mycket lönsamt för staden förutom att det naturligtvis gav stor hjälp till de hyresgäster som riskerar att bli av med sitt hyreskontrakt.

Detta är alltså en förebyggande social verksamhet som liksom så mycket annat förebyggande socialt arbete är lönsamt för staden och för samhället och som gör stor nytta för den enskilde. Då krävs det att man är beredd att satsa mer resurser än vad som görs i dagens läge.

Över huvud taget saknas det perspektiv i Stockholms stad när det gäller att sociala insatser och socialt arbete kan vara en investering som kommer att löna sig i framtiden. Bland annat detta har Stefan Nilsson tagit upp i en motion som kommer att behandlas senare. Jag tycker att det är värt att lyfta fram detta perspektiv också när det gäller budget- och skuldrådgivning. Här förebygger man framtida olycka. Och det bör man göra inom en månad, och inte inom tre månader.

Anförande nr 78

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Som Inger Stark sade här tidigare kunde vi nyligen se att unga stockholmare är de ungdomar i landet som är mest skuldsatta. Det är inget roligt konstaterande och ingen rolig läsning. På många sätt är det tvärtom oroväckande. Därför är det bra att ni nu höjer ambitionsnivån lite när det gäller budget- och skuldrådgivning. Det är ett av de områden inom den sociala omsorgen som har kommit i kläm – egentligen från den dag då Moderaterna tog över socialpolitiken i den här staden, skulle jag vilja säga.

Men jag skulle vilja att man strävade efter att höja ambitionsnivån ytterligare lite grann. Det är naturligtvis bra att ni nu vill komma ned från det som ibland har varit ett års väntetid. Risken är att ingenting bra händer under det år då man går och väntar. Men samma sak kan sägas nu: Det kommer inte heller att hända några positiva saker under de tre månader som man väntar på hjälp nu. Det bästa vore naturligtvis om man kunde ha ett första samtal i det närmaste omedelbart. Det kan alla inse; det vore det optimala, och det är en resursfråga.

Det finns en realitet och en verklighet att ta hänsyn till. Vårt yrkande är ändå att vi skärper kraven, höjer ambitionen och strävar efter att ha ett första samtal inom en månad.

Med detta yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 79

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Egentligen känns det lite konstigt att stå här. Vi är ju överens om att detta är bra riktlinjer och ett bra regelverk att arbeta efter. Likaväl står vi här, och oppositionen träter om vilket som är allra bäst – om det ska vara en, två eller tre månader eller hur mycket det egentligen har varit.

Detta är riktlinjer som bygger på att man ska arbeta förebyggande. Man ska försöka göra allt man kan för att motverka vräkningar och hemlöshet, men man ska också minska försörjningsstödet. Om man läser det som stadsdelsnämnderna säger ser man att det är flera av dem som verkligen välkomnar tremånadersregeln. Då ska vi också komma ihåg att tre månader är ett riktmärke. Det bör inte vara mer än tre månader. Det finns ingenting som säger att man inte kan ha en kortare tid än tre månader.

Jag tycker att det är synd att vi bråkar om detta. Tre månader som en maxgräns är väldigt mycket bättre än hur det har varit på en del ställen tidigare. Jag tycker att vi ska låta detta få träda i kraft, och sedan se hur det går och utvärdera det hela. Jag ser riktlinjerna som någonting som kan vara ett bra stöd och en bra hjälp för de människor som har fastnat i en skuldfälla på olika sätt och som behöver samhällets stöd och hjälp.

Anförande nr 80

J o n a s E k l u n d (MP): Man ska inte överdriva konflikter, men man ska inte heller dölja dem. Det är betydande skillnad på ambitionsnivån mellan att säga att det inte ska gå mer än en månad innan man får hjälp och att det inte ska gå mer än tre månader. Förfallodatum på en räkning som man får brukar ligga ungefär 15 till 30 dagar i framtiden – inte tre månader i framtiden. Det hinner hända många dåliga saker med en privatekonomi på dessa tre månader.

Det står också ”bör” i riktlinjerna. Det är i sig ganska olyckligt. När man sätter upp en så lång tid som tre månader borde det stå ”ska”. Det ska inte ta mer än tre månader innan man får hjälp. Det handlar dessutom om tre månader till det första samtalet. Sedan kan det behövas ytterligare samtal innan man kommer någon vart med det hela. Jag tycker att ambitionsnivån är för låg nu när man sätter riktlinjer som verkligen ska tala om vad Stockholms stads ambitionsnivå i skuldrådgivningen är.

Anförande nr 81

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Jag delar inte din uppfattning. Först och främst tycker jag att ”bör” är ett starkt ord i sammanhanget. Du vet också att ”bör” i praktiken betyder att man ska. Tre månader är i allt väsentligt en markant förbättring jämfört med hur det har varit förut. Det tycker jag är riktigt bra. Jag tycker att vi ska se efter hur det här faller ut och utvärdera det.

I och för sig beklagar jag att en skuldsanering kommer att ta ganska lång tid för dem som behöver det eftersom det är ett långt och ansvarsfullt arbete man ger sig in i när man hjälper människor att komma till rätta med sin ekonomi.

Anförande nr 82

I n g e r S t a r k (V): Vi står inte här och träter. Vi tycker att riktlinjerna är bra, och vi välkomnar att de kommer nu. Men vi menar att det är en månad som borde vara gränsen, eftersom det hinner gå så långt annars. Det har redan gått för långt, om vi säger så. Tremånaderstidsgränsen är för lång. Dessutom tror jag, som Jonas säger, att det vore bra om det stod ”ska” i stället för ”bör”.

Också jag har framfört att det behövs mer resurser till detta. Socialarbetarna går på knäna. Det är alldeles för få som jobbar med budget- och skuldrådgivning. Då måste det till en förstärkning. Fler behöver anställas för att man ska klara av arbetet.

Anförande nr 83

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Jag ska inte överdriva tröttheten. Jag är också glad för att vi är överens om att detta är bra riktlinjer. Jag tycker att vi ska ge dem en god chans att få verka nu. Jag tror att den uppskärpning som sker med dessa tre månader kommer att visa ett resultat både vad gäller behovet av försörjningsstöd och när det gäller vräkningar av barn som far illa.

Anförande nr 84

M o n i k a L i n d h (S): Fru ordförande! Jag tycker att riktlinjerna i allt väsentligt är mycket bra. Det är viktigt att det sker en uppstramning av väntetiderna. Men anledningen till att det blir osäkerhet här i talarstolen är att det ges olika besked. Också remissinstanserna, framför allt stadsdelsnämnderna, noterar en efter en

diskrepansen mellan ”bör” och ”ska”. Det uppfattar jag inte att man har tagit hänsyn till i borgarrådets synpunkter. Det är en viktig sak.

När du nu i talarstolen, Marie Ljungberg Schött, talar om att väntetiden inte bör överstiga tre månader kan det bli ungefär samma luddighet som när man talar om barngruppernas storlek i förskolan, till exempel, som inte bör överstiga olika antal – 14 och 18 och vad det nu kan vara.

Om det inte finns ett tydligt ”ska” har man inte riktigt satt ribban för ambitionsnivån. Jag tror att det är jätteviktigt, särskilt eftersom varenda remissinstans efterfrågar en tydlighet mellan detta ”bör” och ”ska”. Många säger också att om man ska ha bättre tidsgränser och kortare väntetider så måste resurserna fram.

*§ 16 Läns-gemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo
Rekommendation från Kommunförbundet Stockholms Län (utl. 2012:109)*

Anförande nr 85

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande och ledamöter! Tack för att jag får stå här och föreslå fullmäktige att godkänna avtalet för läns-gemensamt resurscenter mot hedersrelaterat förtryck och våld – det som kallas Origo! Hedersproblematik finns tyvärr i vårt samhälle. Det finns i alla samhällsklasser, över alla religionsgränser. Det finns till och med hos ateister. Våldet och förtrycket tar sig olika uttryck. Det kan vara fysiskt våld, det kan vara psykiskt våld men det kan också vara socialt eller sexuellt relaterat.

Kanske får man som ungdom inte delta i skolans aktiviteter, inte själv välja sina vänner eller inte gifta sig med den man har valt. Man kanske tvingas att agera mot sin egen vilja. Mörkertalet är nog stort, men man kan ändå uppskatta att det rör sig om runt 3 000 flickor och 1 200 pojkar i Stockholms län som utsätts för hedersförtryck.

Origo är därför en viktig satsning för att hjälpa ungdomar som är mellan 13 och 26 år. Origo är ett samlat kunskapscenter som ska fungera som en lots för enskilda unga för att de ska hitta vägen fram till den som kan hjälpa och stödja dem till ett självständigt liv utan hot om våld och förtryck i hederns namn.

Origo blev först i Skandinavien med att samla all kompetens på ett och samma ställe runt dessa frågor. Origo är centralt placerat, det ska vara enkelt och man kan vara helt anonym när man besöker Origo. Detta är en samverkan mellan länsstyrelsen, polismyndigheten i Stockholms län, landstinget i Stockholms län och kommunförbundet i Stockholms stad och län. Stockholms stad är huvudman sedan april 2012.

Origo ska erbjuda stöd och vägledning till personer som själva lever ett liv med hedersrelaterat våld och förtryck. Man ska också ge rådgivning till professionen och till andra i den drabbades närhet som vill finnas där och hjälpa till. Det ges också stöd och hjälp – vilket är lite unikt – till den som har begått brott. Man ska även vara en sluss till ett nätverk av kontaktpersoner för den som vill det, och man ska vara ett samlat kompetenscenter under ett och samma tak.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 86

S t i n a B e n g t s s o n (C): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Egentligen behövs det bara ett ord: Äntligen! Att vi i Stockholm har ett stort och allvarligt problem med hedersrelaterat våld och förtryck är ingen hemlighet – det visar inte minst den utredning som socialförvaltningen färdigställde 2009. Men nu tar vi ett rejält grepp om problemet och öppnar En dörr in. Det är ett ställe med mycket kompetens kring hederskontexten. Det låter kanske lite tråkigt med ett läns-gemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck, men för många flickor och pojkar kommer Origo att betyda ofantligt mycket, kanske till och med överlevnad.

Ordförande! När jag för första gången på allvar kom i kontakt med hedersproblematiken och fick ingripa var det för att en bekant till mig hade blivit skjuten. Hon blev

det för att hon träffade en annan kille än den som vissa i hennes släkt ville att hon skulle gifta sig med. Hon överlevde, men skadorna är livslånga. Hennes fall är inte unikt. Det är många flickor och pojkar runt om i vårt land som lever under ett förtryck som är så allvarligt att det bryter mot svensk lag. På grund av det vill Centerpartiet att ett så kallat hedershus – det vi i Stockholm kallar för resurscentrum – skapas för hedersutsatta från hela landet. Förhoppningsvis visar vi i Stockholm nu vägen. Förutom att hjälpa dem som redan är utsatta i vår stad och i vårt län och att förebygga att fler utsätts tror jag att vi blir en förebild för resten av landet. För detta och för att vi nu på allvar gör något åt hedersförtrycket vill jag skåla i champagne i kväll.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 87

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Champagne behöver vi, för det är en heder för mig att få stå här och tala positivt om det arbete som Stockholm nu står som värd för, kan vi säga.

Från Miljöpartiets sida tycker vi självfallet, precis som alla andra som kommer att gå upp här i talarstolen och vara positiva, att detta är mycket angeläget. Vi tycker att vägledningen till yrkesverksamma är positiv. Jag vill ge er en bild av hur lång vägen har varit för att vi ska förstå hur nödvändigt det som vi nu beslutar om är. Redan 2000 initierade olika invandrade kvinnors organisationer att de skulle få komma till riksdagen och uppvakta oss – olika kvinnor från olika partier – därför att de hade någonting att säga till oss. Vi gick dit från samtliga partier. Mona Sahlin var också där. Den gamla riksdagssalen blev full. Vi hade inte förstått vad de visste, vad de ville att vi skulle göra och vad de krävde att vi skulle göra, nämligen att ta ställning och hjälpa dem. Det är nu tolv år sedan.

Inom polisen i Stockholms län, där jag också är ledamot, har man gjort ett utbildningspaket som man har skickat ut till samtliga poliser. Man har sagt till dem: Stoppa in det här i datorn nu, och lär er! Det kan vi lära av – kanske behöver också alla våra socialsekreterare lära sig. Jag vet en socialsekreterare som har gått ut och skrivit en fantastisk bok. Hon heter Maria Hagberg, och boken heter *Vid 20 börjar den ruttna*. Hon har lång erfarenhet av att jobba med kvinnor och barn. Boken bygger på intervjuer. Jag kan också tipsa om att Ungdomsstyrelsen har satt ihop ett material som man kan hitta på deras hemsida. Vi behöver lära oss mer.

Vet du om din granne är utsatt för hedersrelaterat förtryck eller våld eller om grannens barn är det? Utan kunskap och utan att kunna se och förstå vad som händer kan vi inte hjälpa, och vi kan inte ta ställning. Jag menar att hedersrelaterat våld är ett hot mot hela demokratin. Slutligen vill jag säga att Fria Tidningen har publicerat flera debatter om hedersrelaterat våld och förtryck som man kan få mycket kunskap ifrån om man vill lära mer, och det tror jag att vi alla behöver göra.

Bifall!

Anförande nr 88

I n g e r S t a r k (V): Också jag skulle vilja uttrycka stor glädje över det beslut som vi kommer att fatta alldeles strax. Gärna champagne, Stina – det skulle sitta fint!

Vi stöder förslaget helhjärtat. Det blir äntligen av. Jag har jobbat intensivt med frågan ända sedan Pela mördades 1999. Nu får vi äntligen detta resurscentrum som är länsöverskridande, och där alla som kan dessa frågor ska samverka. Det är jättebra att det finns flera myndigheter som samverkar och att det finns *en* plats att gå till där proffsen finns – de som verkligen kan det här. Vi vet att mörkertalet är stort. Jag tror att det kommer att hjälpa på ett bra sätt om man har en plats med så många kunskaper i dessa frågor.

Jag har bara några synpunkter som jag vill skicka med när vi fattar detta beslut. För några år sedan gjordes en bra kartläggning över det hedersrelaterade våldet och förtrycket. Det var skrämmande siffror – siffror som vi i och för sig visste om men som vi nu fick svart på vitt på. Jag menar att vi inte har använt kartläggningen i den utsträckning som vi borde ha gjort. Framför allt kan jag bli lite orolig när det gäller stadsdelarna. Jag ställde nämligen frågan till våra ledamöter i stadsdelsnämnderna, och de skickade frågan vidare. Det visade sig att det tyvärr var flera av stadsdelarna som över huvud taget inte hade koll på frågan. De hade inte riktigt koll på hur många flickor och pojkar som utsätts för detta. Jag vet att detta kommer att ingå i uppdraget, men det gäller att trycka på att vi måste se till att de som jobbar med de här frågorna i stadsdelarna verkligen får kunskap och att de samverkar med förskola, socialtjänst, skola, fritidsaktiviteter och allting. På så sätt kan de utsatta barnen och ungdomarna verkligen få den hjälp som de behöver, och mörkertalet kan minska.

Jag brukar säga, och jag kommer att säga det nu igen, att jag inte tror att kostnaderna för Origo kan rymmas inom ordinarie budget. Det behövs ytterligare resurser för att detta ska bli så bra som det kan bli och som vi alla vill att det ska bli. Återigen: Det är jättebra att det här äntligen blir av nu!

Anförande nr 89

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! För så där 13 år sedan frågade jag i den stadsdel där jag verkade, Spånga-Tensta, om vi hade några flickor – för det var flickor man talade om då – som var utsatta för hedersrelaterat förtryck. Då sade man till mig: Nej, vi har inte de problemen här! I dag vet man betydligt mycket bättre. Där finns också personer som har utarbetat handböcker som jag vet används i hela landet.

Under denna tid har det hänt en hel del, men självfallet inte tillräckligt. Jag tror att vi nu är eniga i denna sal om att detta är en fråga som angår oss allihop. Inger Stark, som var uppe i talarstolen tidigare, har till och med anordnat en hearing för ett antal år sedan i Rådssalen. Vi är många från olika partier som har jobbat mycket med denna fråga. Det behövs, för problemen för de personer som är utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld är sådana att de kräver ett samarbete mellan olika aktörer. I somras var jag i Almedalen på ett seminarium som handlade just om dessa frågor. Det var fullsatt på båten Sigyn; jag tror knappt att justitieministern kom in. Där påtalades också vikten av samarbete mellan olika organisationer, samarbete mellan polis, socialtjänst, landsting och så vidare. Det är just detta vi ska göra nu.

Vi har hört av alla här dels hur angeläget detta är, och det tycker förstås jag också, dels vad ett hedershus, Origo, som vi har valt att kalla vårt i Stockholm, ska innefatta. Detta är en viktig satsning. Den är viktig för ungdomarna, men den är

också viktig för dem som vill göra ett bra jobb men som behöver ännu mer kunskap. Den är också viktig för dem som har kunskap att dela med sig av i dessa frågor.

Vi är absolut inte ända framme. Det finns mycket kvar att göra i dessa frågor, och det är viktigt att man hela tiden talar om det och håller frågan levande. Det värsta som kan hända är tystnad. Origo är en bra väg till kunskap och till att motverka tystnad.

Bifall förslaget!

Anförande nr 90

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Fadime Sahindal, Pela Atroshi, Tugba Tunc, Abbas Resai och Jian Subhi Arif – vi känner igen deras namn därför att de är Sveriges mest kända och uppmärksammade fall av hedersmord. De miste sina liv därför att de vågade stå för sin kärlek och för sin frihet. De ställde inte upp på förtryck, förnedring och bespottning av familj och släkt. Därför får vi aldrig glömma offren. Men vi får inte heller se offren som avskräckande exempel som får oss att sluta tala om den vidriga kultur som drabbar så många unga flickor och pojkar i vårt land.

70 000 ungdomar i åldrarna mellan 16 och 25 år lever hedersrelaterade liv i Sverige. Det är 70 000 ungdomar för mycket. Var tionde 15-årig tjej och 4 procent av killarna i Stockholms stad är 10 procent och 4 procent för mycket. Det har gjorts mycket för att bekämpa hederskulturen. Men det är klart att vi inte kan påstå att vi har gjort tillräckligt när så många ungdomar lever inom den kulturen. Vi har alla ett gemensamt ansvar, vilket också har påpekats från andra. Staten, kommunerna, landstingen, myndigheterna, det civila samhället med flera – vi får aldrig ducka för problemen bara för att det finns krafter som vill utnyttja denna fråga för egna dunkla syften.

Origo, det länsgemensamma resurscentret mot hedersrelaterat våld, behövs. Det behövs inte minst för de drabbade som ett ställe att kunna vända sig till. Även om vi vet ungefär hur många som är drabbade är mörkertalet stort. Det kan för vissa ungdomar räcka med ett samtal – att få prata med någon och få lite stöd – medan det för andra kan handla om liv och död. Då ska Origo fungera som en samlande kraft och som ett kunskapscentrum som hjälper och lotsar ungdomar så att de kan få den hjälp de har rätt till.

Tro mig – många är vilsna! De saknar förtroende för samhället, och de är rädda att bryta upp från sina familjer. Därför blir också Origos uppgift att stötta och utbilda yrkesverksamma i att tidigt upptäcka hedersförtryckets dolda tecken. Skolan, sjukvården, socialtjänsten, polisen och frivilligorganisationerna – alla har ett extra stort ansvar i detta arbete.

Ett resurscentrum som samlar landets kommuner och landsting och polisen är precis vad som krävs för att ta ännu ett steg i arbetet mot det hedersrelaterade förtrycket. Vi kommer aldrig att glömma. Vi kommer aldrig att få tillbaka Fadime, Pela, Tugba eller Jian. Men deras kamp lever vidare. Vi kämpar tills den dag då alla människor oavsett bakgrund, färg, religion och sexuell läggning har samma rättigheter och möjligheter i Sverige.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 91

M o n i k a L i n d h (S): Fru ordförande! Inom ramen för Operation kvinnofrid, där många av oss har varit engagerade under många år, har frågan om hedersrelaterat våld de senaste åren – ganska många år – varit en viktig del. Om vi ska skåla i champagne skulle jag vilja skåla med Per Unckel, som hade ett mycket starkt engagemang i dessa frågor och som drev fram Operation kvinnofrid mot det här.

När vi så tydligt i denna sal stöttar initiativet att inrätta Origo som en länsgemensam resurs innebär det att vi tar på oss ett stort ansvar att få detta att fungera oavsett parti, oavsett partifärg och oavsett andra tyckanden. Detta ansvar har vi gentemot alla de ungdomar som lever i hedersrelaterat förtryck men också gentemot alla dem som under alla år har jobbat för detta. Det handlar om ideella organisationer, Sharaf hjältar, Fryshuset, Glöm aldrig Fadime och Pela och mängder av andra organisationer och engagerade ungdomar. Vi ska leva upp till ansvaret inför dem. Därför säger jag bara att det är jätteskönt att vi nu tillsammans tar detta.

§ 17 Ändrat hundrastområde i Solbergaskogen (utl. 2012:110, skrivelse 5)

Anförande nr 92

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Ändrat hundrastområde i Solbergaskogen – det är en intressant fråga! Det föreslås en begränsning av det befintliga hundrastområdet. Som vi alla vet finns det konflikter mellan hundar och lösgående människor. Det måste vi hantera på något sätt. Nu kommer det ett förslag från stadsdelsnämnden om att inskränka området och göra ett mindre område där människorna får gå. Men vi ser ett litet problem med detta.

Först och främst är det egentligen hundarna som är problemet. De vet inte riktigt var gränserna går någonstans, och det vet ju vi. Därför tycker vi att det är problematiskt att man låter hundarna gå lösa fritt i den ena delen av området – den nordvästliga delen av Solbergaskogen. Dessutom vet vi att det finns rådjur i området. Hundar och rådjur brukar inte gå ihop, så vi måste tänka efter här.

Vi i Miljöpartiet har gjort en liten justering av vårt förslag från borgarrådsberedningen och kommunstyrelsen, och vi väljer att gå på Vänsterpartiets yrkande i frågan. De avslår liksom vi förslaget att ha ett öppet hundrastområde i den ena delen och föreslår i stället att man lägger pengar eller medel på att inrätta ett inhägnat hundrastområde. Det tycker vi är mycket smartare. Hundarna behövs för vissa, och då ska det kunna finnas ett område där de går lösa utan att de lösgående människorna drabbas av detta.

Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 93

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag tänkte berätta lite om Solbergaskogen. Det är en fin skog – en blandskog som så många andra här i Stockholm. Det är en nyckelbiotop klassad av Skogsstyrelsen. Detta tillsammans med en allt högre exploatering i Solberga har gjort att Solbergaskogen blir alltmer viktig som rekreationsplats. Det gör att man måste hantera skogen varsamt. Vi inom Vänsterpartiet vill att det ska bli ett naturreservat. Man behandlar inte skogen varsamt om man har lösspringande hundar inom området. Då riskerar man att skriva ned skogens värde. Kanske är detta någonting man gör för att lättare senare kunna motivera att man ska kunna nagga skogen i kanten. Argumenten är överväldigande.

Det finns en lokal opinion för Vänsterpartiets förslag, som innebär att man upprättar en hundrastgård. När jag satt i stadsdelsnämnden i Älvsjö, vilket jag inte gör längre, kom det initiativ som Vänsterpartiet bygger sitt förslag på från Älvsjö miljøråd. Det är en ohelig allians mellan hyresgästföreningen, fastighetsägarna, Naturskyddsföreningen och hundägare.

Det alternativ som står i texterna innebär att man i dialog tillsammans med medborgare och hundägare utvecklar hundrastgården och var den kan ligga. Det finns en del platser som man har gett förslag på. Jag tycker att man ska göra så här. Det enda motargument jag egentligen kan finna och det som talar för att man ska göra på ett annat sätt är det som stadsdelsförvaltningen själv skriver: Det är en investeringskostnad på 40 000 kronor och en skötsel på 50 000 kronor per år. Det är inte mycket om det är vad som kostar för att tillmötesgå folkviljan i Solberga.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 94

Borgarrådet N o r d i n (M): Som fru ordförande säger stämmer det att jag är hundägare, men jag rastar inte min hund i Solbergaskogen så jag kanske trots allt inte är jävig.

Jag blir lite förvånad över de stora orden om att vi skulle ha en baktanke – att vi släpper loss en massa hundar i Solbergaskogen så att den blir värdelös och sedan kan exploateras. Det är nog inte riktigt tanken. Detta är en hemställan från stadsdelsnämnden om att göra en begränsning. Solbergaskogen är 35 hektar stor, så det är en ganska rejäl skog. Man vill begränsa det hela. I dag får man ha hund lös i hela Solbergaskogen, och nu vill man begränsa det till en del av den. Det är detta vi nu efterkommer.

Jag vill understryka att man som hundägare alltid har ett ansvar. Det faktum att staden säger att du får släppa loss din hund och inte behöver ha den kopplad på vissa områden minskar inte på något sätt hundägarens ansvar när det gäller hundens beteende mot både människor och djur. Det är viktigt att understryka detta. Inte minst, fru ordförande, som hundägare vill jag understryka hundägarnas personliga ansvar för sin lilla jycke.

Vi har lyssnat på stadsdelsnämndens förslag. Om man vill göra på ett annat sätt så får väl stadsdelsnämnden återkomma i frågan.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 95

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Trots att jag inte äger någon hund vill jag fylla på i den anda som Sten Nordins inlägg handlade om. Vi får inte på något sätt säga att våra hundägare skulle missbruka sitt direkta ägarförhållande till sina hundar. Vi har många duktiga hundägare i den här staden som både har pli på sina hundar utan koppel och som behöver hundrastområden för att också hundarna ska må bra i staden.

Vi har en stad som det blir allt trängre att vistas i när det gäller vårt gemensamma offentliga rum. Det handlar om att också minoriteter ska ha rätt att vistas i vårt offentliga rum. Det är därför jag vänder mig ganska kraftigt emot det som hörs från talarstolen om opinionen mot hundägarna i och med att de på något sätt skulle vara en minoritet för sin rätt att släppa sina hundar lösa.

Själv vistas jag ganska mycket vid Grimsta naturreservat. Där fungerar en sådan här plats alldeles ypperligt. Det finns en skylt där det står att här får lösspringande hundar naturligtvis nosa runt på marken och ha det trevligt utan något staket och utan någon annan tillgängelse, och vi kan enas om det offentliga rummet. Man har också rätt som gående att vistas i detta offentliga rum, där hundarna naturligtvis springer fritt. Jag tycker att det är positivt att vi inte på något sätt burar in hundarna med stängsel utan till fullo litar på att hundägarna kan ta ansvar för sina djur.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 96

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det finns också många hundägare som vill ha detta hundrastområde. De vill ha en hundrastgård. Det är inte någon liten plutt, och det är inte så att man stänger in hundarna på ett område. Detta är någonting som medborgarna i Solberga driver. Det är ett område som exploateras alltmer, och det finns självfallet många olika intressen – däribland hur man hanterar sina hundar. Detta är något som har kommit upp. Jag ser verkligen inte att det här är ett förslag mot hundar.

Anförande nr 97

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag uppfattade fortfarande inte om du var för själva området där man inte stänger in hundarna. Jag uppfattade ditt inlägg tidigare som att du endast ville ha en hundrastgård med staket runt omkring.

Man kan komplettera – det är en annan fråga som stadsdelsnämnden naturligtvis är välkommen att ställa till fullmäktige om man vill ha ett komplement. Men jag uppfattade till fullo ditt inlägg så att du inte ville ha öppna hundrastgårdar, utan så att du föreslog att man skulle ha staket runt hundarna.

Anförande nr 98

S t e l l a n H a m r i n (V): Det blev en intressant diskussion, det här. Jag förstod inte riktigt vad Karin sade, om jag ska vara ärlig. Hundar får över huvud taget inte gå lösa under en stor del av året. Om man ska ha dem lösa under den tiden måste de faktiskt ha stängsel omkring sig. Det är väl en alldeles utmärkt idé att ha det. Annars får de inte gå lösa någonstans.

Jag vill också protestera mot den idylliska bild du gav av stadens hundägare. Jag bor vid Nackareservatet, och jag vill nog påstå att varannan hundägare har sin hund lös där. Anmärkningsvärt många blir oerhört förargade när man påpekar att de inte får ha hundar lösa i reservatet. En informationskampanj hade nog varit utmärkt, dessutom.

*§ 18 Ombyggnad av Torshamnsgatan mellan nya E18 och Vågögatan
Genomförandebeslut (utl. 2012:111)*

Anförande nr 99

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Förbifart Stockholm, Västerleden, kommer att öka trafiken i Stockholm markant. Torshamnsgatans omdaning är ett led i en ökande planering för bilismen. Om man ska ha en rimlig chans att uppnå stadens klimatmål måste bilismen begränsas. Detta måste ske genom ökad kollektivtrafik och fler gång- och cykelbanor. Större och bättre vägar leder till ökad trafik, inte till mindre.

Vi menar att när Förbifarten stoppas kommer investeringsutgifterna på 75 miljoner, som finns i det här ärendet, att vara bortkastade.

Anförande nr 100

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Det handlar om Torshamnsgatan. Det är intressant när man passerar där ute vid Kista. Det är bara trafikleder, motorvägar och allt möjligt. Och ännu mer ska det konstigt nog bli enligt vissa – dock inte enligt oss. Man får en känsla av att Kista på något vis ska vara bara bilar, bilar och sådant. Vi vet däremot att det ska till en tvärspårväg som ska dras dit upp, och det tycker vi är helt fantastiskt. Vi har också tunnelbanan.

Då är det konstigt att det ska byggas en kapacitetsstark huvudgata här – det är vad som sägs i utlåtandet – med dubbla körfält och så vidare. Det låter som om vi har kommit någon annanstans i världen. Det känns lite oroväckande. När man nu har tagit fram en framkomlighetsstrategi kanske man skulle ta och titta på den och låta den spela även utanför innerstaden, det vill säga i Kista. Annars vet man inte var detta landar någonstans. Därför har vi i borgarrådsberedningen och kommunstyrelsen yrkat på återremiss för att titta över detta och göra en annan lösning.

Jag bifaller därför vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 101

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Detta är ett viktigt led i att återställa, eller egentligen rätta till, tidigare planeringsmisstag i Kista. Kista är ett fantastiskt växande arbetsplatsområde, men vi har också starka ambitioner att få Kista att fungera som en stadsdel bland andra. Vi vill öka andelen boende i Kistaområdet.

Om man tittar på verkligheten – och det är den vi måste utgå ifrån när vi planerar för Kista – har denna stora stadsdel som i dag har 70 000 arbetsplatser naturligtvis behov av en huvudgata precis som man har det på andra håll i staden. Detta är inte alls någon förändring av planering för att just Kista ska vara transportförsörjt enbart av bilar. Det vi gör är just det som Daniel Helldén påpekar – vi ska ha en tvärspårväg till Kista. Detta är mycket efterlängtat. Det är efterlängtat av dem som jobbar i Kista, bor i Kista och har företag i Kista. Men det ändrar inte behovet i gaturummet och att vi de facto har en situation där många i dag kommer från många delar av Stockholm. Många kommer med bil. Många kommer med tunnelbana och med bussar, men många kommer också med bil. Om man tittar på situationen i dag ser man att den är allt annat än tillfredsställande. Jag tror inte att man skulle bli särskilt lycklig om

budskapet från Stockholms stad var att vi inte kan försörja Kista med en kapacitetsstark huvudgata.

Sedan är det angeläget att även reformera Kista, gaturummet där och stadsdelen Kista utifrån de principer som vi har på andra håll i staden. Det tycker självfallet jag också. Vi har satsat rätt mycket på investeringar i gaturummet i Kista, och det har verkligen inte bara handlat om att vi skulle göra alla gator till breda huvudgator. Det handlar om trädplantering och det handlar om många andra saker för att få ett bättre fungerande men också trivsamt gaturum i Kista. Detta är ett nödvändigt beslut för att en av Stockholms stora arbetsplatser ska fungera.

Därmed, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

*§ 19 Försäljning av 49 fastigheter i Nynäshamn till Nynäshamns kommun
(utl. 2012:112)*

Anförande nr 102

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Vi säljer enligt förslaget ett antal hektar i Nynäshamns kommun till Nynäshamns kommun. Det i sig är inte så problematiskt för oss. Vi tycker att man kan göra det, men vi begärde en återremiss på ärendet därför att vi tyckte att man skulle titta över möjligheten att med kringliggande kommuner ta initiativet till en samverkan runt natur-, turism- och friluftsfrågor. Syftet är såklart att se till att de områden som säljs ska tillvaratas för allmän rekreation, att se till att naturvärden behålls och så vidare. Det är inte någon stor sak, men den kan vara viktig. Vi tyckte att man skulle titta på detta, men kommunstyrelsen valde att inte gå med på det, tyvärr.

Jag bifaller vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 103

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi tycker att det är bra att bygga bostäder, också i Nynäshamn. Sedan länge bygger inte Stockholms stad bostäder i andra kommuner. Det är inte ens tillåtet längre, även om jag vet att det finns de som tycker att det vore en bra sak.

Vi har varit tveksamma till ärendet eftersom vi inte riktigt har varit på det klara med om Nynäshamns kommun verkligen vill bygga bostäder. Man kan fundera över varför vi har varit osäkra på det, för det är ganska tydligt i ärendet. Vad vi vill göra i dag är därför att rätta något som har blivit fel. Jag yrkar alltså i stället bifall till kommunstyrelsens förslag och vill på så sätt möjliggöra för Nynäshamns kommun att bygga bostäder.

Den andra frågan, om grön-mark-stiftelse och möjligheten att komma överens med kommunerna runtomkring om att freda och skydda skyddsvärd natur också för stockholmarna får vi återkomma till, för det är fortfarande en angelägen fråga.

I det här läget yrkar vi alltså bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 104

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Vänsterpartiet motsätter sig den ideologiska försäljning som hela tiden pågår. Man säljer rent principiellt. Man avsäger sig inflytande över fastigheter och mark. Men när man säljer till en annan kommun är det förmildrande omständigheter. Detta är såklart bra för köparen.

Vi yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 105

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Först och främst välkomnar jag Socialdemokraternas förändrade yrkande i denna fråga. Jag blir kanske lite förvånad över att Vänsterpartiet vill vara något slags förmyndare över andra kommuner. Jag undrar verkligen vad dessa kommuner tycker om det. Här säljer vi till Nynäshamns kommun, och jag har det största förtroende för att de kommer att tillvarata denna mark till sina invånares fromma.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 106

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det är självfallet inget förmynderi vi talar om, utan den principiella försäljning som förekommer hela tiden. Jag tror säkert att Nynäshamn kommer att förvalta marken på ett bra sätt. Om de ska bygga bostäder är det såklart också i Vänsterpartiets intresse.

Anförande nr 107

Borgarrådet N o r d i n (M): Det är en princip som jag är beredd att stå upp för att vi inte ska vara stora markägare i andra kommuner om vi inte har alldeles särskilda skäl. Att vi generellt sett ska äga mark därför att det ska vara Stockholms kommunfullmäktige som bestämmer över marken och inte invånarna i den kommunen eller de som har marken kan jag inte se några som helst argument för. Jag är glad över att vi kan göra denna överenskommelse, och jag hoppas se framför mig hur Nynäshamns kommun som de säger är beredda att bidra till regionens välbehövliga bostadsförsörjning.

*§ 20 Avtal för gemensam utvärdering av vuxenutbildningen i Stockholms län
Rekommendation från Kommunförbundet Stockholms Län (utl. 2012:113)*

Anförande nr 108

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Fru ordförande, fullmäktigevänner och stockholm-are! När en person bestämmer sig för att han eller hon vill börja om på nytt, ta sats, utbilda sig, ta studielån, börja studera och sätta sig i skolbänken med allt vad det innebär av att läsa, lära och samarbeta och läsa igen är det viktigt att denna person får välja vilken utbildning som passar honom eller henne. Men det är också viktigt att han eller hon får välja var man vill studera i Stockholms län, som inte bara är en arbetsmarknadsregion nu för tiden utan också en utbildningsregion vad gäller både gymnasiesamverkan med alla gymnasieprogram och en gemensam vuxenutbildning. Valfriheten finns.

När en stockholmare ska välja kurs, anordnare och så vidare är det viktigt att man vet vad man får. Vilken kvalitet finns i utbildningen hos respektive anordnare? Där är det naturliga steget att vi nu tillsammans i Stockholms län kan samverka om utvärdering av undervisningens kvalitet. Det är detta ärende vi tar ställning till här i dag.

Det är av stor betydelse att utvärderingarnas form kommer att bli att man inte bara tar fasta på vad man gör utan också vad som ska förbättras. När en och samma utvärderare och samordnare åker runt tillsammans med medbedömarna för att studera och diskutera kvalitet sprids också erfarenheter och tankar som kan förbättra verksamheten mellan de olika anordnarna. Då höjs kvaliteten. Steget därefter blir att stockholmarna kan hitta information om vuxenutbildningarna på en och samma webbplats. Där finns en förstudie kring en gemensam webbplats där det givetvis borde finnas en gemensam ingång till ansökan så att systemet är överskådligt, tillgängligt och lätt för brukaren.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 109

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande! Det är väldigt bra att man nu äntligen ska försöka stärka utvärderingen av komvuxutbildningen eftersom det är alltför som behöver läsa in på komvux med tanke på att det är många som droppar gymnasiet. Detta är alltså oerhört viktigt.

Det handlar också om att de som tar studielån för att läsa in exempelvis nian och hela gymnasiet borde hamna i en skola som ger dem vad de behöver. Då behöver man utvärdera alla de utövare som i dag står för utbildningen – både de kommunala och de privata. Det är självklart. Om man inte har den kollen kan detta sluta ganska förskräckande för alla dem som tar studielån för att få denna andra eller tredje chans eller så många chanser man ska ge unga människor för att de ska komma in på arbetsmarknaden.

Det är samhällets och elevernas behov som ska styra vuxenutbildningen. Som ni vet eftersom vi har diskuterat det tidigare i dag vill Vänsterpartiet att staden ska sträva efter en infrastruktur för vuxenutbildning utan vinstintressen där grunden kanske är kommunala skolor och skolor i folkrörelser regi, exempelvis folkhögskolor. Det kan

självfallet också finnas andra aktörer, men det ska inte vara sådana med vinstintressen. Men det är jättebra med en utvärdering; det tackar vi för.

Anförande nr 110

I n g e g e r d A k s e l s s o n l e D o u a r o n (MP): Vi är överens – alla partier – om att vi vill ha detta. Vi vill ha en utvärdering av de verksamheter som jobbar med vuxnas lärande.

Från Miljöpartiet säger vi att en satsning på vuxnas lärande är att satsa på hållbar utveckling. Det är bra att det nu lyser lite grann på vuxenutbildningen. Det har varit tyst om den ganska länge, av någon anledning. Vi tycker att det är bra att det sker ett samarbete mellan flera kommuner. Vi tror också att det förhoppningsvis ska leda till högre kvalitet. Det är bara inte riktigt så enkelt att om man gör utvärderingar leder det till högre kvalitet. Det behövs lite mer. Men det är ett bra upplägg, och det kommer förmodligen att leda till högre kvalitet åtminstone på några ställen. Det är bra.

Vi har bara fyra kommentarer i ett särskilt uttalande, varav en av kommentarerna finns med här. Det handlar om det som Karin nämner – att det finns utbildningsanordnare som över huvud taget inte är nämnda här. Det är de 27 folkhögskolorna i länet. För ett år sedan gick 4 762 deltagande vuxenstuderande i folkhögskolornas långa kurser. Om man räknar alla verksamheter är det 23 705 vuxenstuderande som deltar i folkhögskolornas undervisning i Stockholms län. Det är så många det handlar om; det är alltså en hel del.

Folkhögskolorna är en egen skolform, och de måste utvärderas efter detta. Det är statens och egentligen också landstingens huvudvärk eftersom de ger bidrag till folkhögskolorna. Det kommer förmodligen en extern utvärdering; det föreligger ett förslag på det som ska in till regeringen i slutet på oktober. Erik Amnå har gjort denna utredning.

Det vi vill säga är att studerande går emellan dessa olika aktörer. Det är därför vi tycker att folkhögskolorna ändå ska vara med på något sätt. Ta med dem, och se till att det finns ett samarbete mellan de olika utvärderarna!

Vi tycker att nyckelkompetenserna saknas, men det kan vi tala mer om en annan gång för jag hinner inte säga så mycket om det nu. De kommer från EU, och de är bra. Vidare tycker vi att det ska handla om en längre tid. Fortsätt så här, men gärna inte bara i tre år!

Anförande nr 111

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Ordförande! Kommunförbundet i Stockholms län ägs av kommunerna. De är 26 stycken. Det vi står inför i dag är att anta ett avtal som är väl förankrat ute i kommunerna och i de nämnder som är ansvariga för vuxenutbildningen.

I detta avtal handlar det om vuxenutbildningen. Det är det steg vi måste ta – komvuxutbildningen. Man ser samordningsvinster, för man kan tänka sig att kommunerna tidigare har utvärderat samma anordnare från olika håll. Där går man nu in och tar en paraplyhorisont och utvärderar respektive anordnare inklusive de

egna kommunala vuxenutbildningarna. Folkhögskolorna har, som du säger, redan sitt systematiska kvalitetsarbete via folkbildningsrådet och via sig själva.

Avslag på ert förslag!

Anförande nr 112

I n g e g e r d A k s e l s s o n l e D o u a r o n (MP): Jag menar inte att det ska vara en gemensam utvärdering. Jag sade samarbete. Det är något helt annat. Det handlar om deltagarsynpunkt och studerandesynpunkt. Det går inte att göra detta gemensamt; förutsättningarna är helt olika. Men det går att på något sätt koppla dessa till varandra. Man kan samverka fast man är olika. Det går bra. Men det är inte alls samma slags utvärdering; jag håller fullständigt med dig om det. Därför tycker jag att det är synd att folkhögskolorna inte finns nämnda över huvud taget. De är en aktör, och de är viktiga för de vuxenstuderande.

Anförande nr 113

B o r g a r r å d e t H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag trodde inte att det skulle bli någon diskussion om detta ärende eftersom vi är rörande överens om att det här är en bra idé. Det är viktigt för att kunna erbjuda en bra valfrihet att man också gör en utvärdering på det sätt som föreslås här. Jag tycker att det är en alldeles utmärkt idé att de kommuner som deltar i samarbetet också är med och gör en utvärdering.

Om man kan jämföra över kommungränserna ger det också fokus på kvalitet och resultat på ett helt annat sätt än vad vi har i dag. Jag vet att Vänsterpartiet är kritiskt mot att det är så många olika aktörer som deltar på området, men vi har en lite annan syn på frågan. Det låter på Karin Rågsjö som att det över huvud taget aldrig någonsin har genomförts någon analys av resultaten på den kommunala vuxenutbildningen i Stockholms stad. Så är det inte. Det görs kontinuerligt. Vi sätter till och med upp tydliga indikatorer och mål i budgeten som vi följer.

Det har blivit allt bättre resultat i den kommunala vuxenutbildningen. Till arbetsmarknadsnämndens sammanträde nu på onsdag har vi ett ärende i T2:an som illustrerar att det går bra med utbildningsresultatet. Vi har också ett annat anmälningsärende som visar att Skolinspektionen nu konstaterar att det inte längre finns någon anledning att följa Stockholms stad och kontrollera att vi jobbar med kvalitetsfrågorna eftersom vi har genomfört ett arbete på ett alldeles utmärkt sätt som gör att vi har bra koll på området.

Det är otroligt viktigt för valfrihetens fullföljande att man har en utvärdering och jobbar tillsammans med de olika aktörerna på det sätt som vi har gjort hittills i staden och som vi nu kommer att göra inom ramen för den gemensamma vuxenutbildningsregionen. Därför tycker jag att det är trevligt att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 114

K a r i n R å g s j ö (V): Också vi yrkar bifall, Ulla. Men samtidigt vill jag säga att med så många aktörer måste man ha koll på läget. Jag kommer inte ihåg exakt hur många aktörer det finns i vuxenutbildningen – jag tror att det är 24 eller något liknande. Om man går in på Stockholms stads hemsida och tror sig som konsument av vuxenutbildning kunna jämföra detta ser man att det är jättesvårt att hitta fram.

Det är inte bra i dag, tycker jag. Man hamnar på lite olika sajter hit och dit. Detta är unga människor som ska ta studielån och så vidare. Då måste man ha ett system som är riggat och som man följer upp.

Det är bra att Skolinspektionen var nöjda, för de var en aning missnöjda när vi satt med dem för ett år sedan. Allt kan alltid bli bättre, men om man ska ha valfrihet och många aktörer måste man också ha lite blåslampa på dessa aktörer.

Anförande nr 115

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det är klart att man måste ha blåslampa oavsett om man har egen ensam aktör eller om det finns många aktörer. Det är viktigt att följa upp detta oavsett vad. Men vi hör inte riktigt lika ofta i debatten att man ska följa upp egenregiverksamheten på samma sätt som Vänsterpartiet argumenterar för att man måste följa upp det hela när det är så oerhört många aktörer på området.

Vi går nu vidare tillsammans med de kommuner som är med i samarbetet och gör en gemensam uppföljning. Jag tycker att det är väldigt bra, och det verkar ju alla andra också tycka så jag tycker att vi går till beslut nu!

§ 21 Detaljplan för del av Norra Djurgårdsstaden, Norra 2, Gasverksvägen (del av Hjorthagen 1:3 och Norra Djurgården 1:14) i stadsdelen Hjorthagen (560 lägenheter), Dp 2009-18084-54 (utl. 2012:114)

Anförande nr 116

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Norra Djurgårdsstaden är ett trevligt projekt. Det är spännande för oss som har längtat efter något stort efter Hammarby sjöstad. Från Miljöpartiets sida är vi självfallet med på förslaget. Men vi vill göra en del påpekanden, för det finns sådant som fortfarande kan förbättras.

Vi tycker att det är bra att taken ska användas för grönska och förhoppningsvis för vind- och solenergi. Men det gäller att inte glömma fasadgrönskan. Vi har i Stockholm ganska många hus som har murgröna som återkommer år efter år. Detta hus är ett bra exempel på det. Men av någon anledning har det här fallit lite grann i glömska i stadsplaneringen under senare år. Vi tycker att det är dags för lite angenäma repriser nu för stadsmiljön, för klimatet och för att spara pengar genom att minska energibehovet för kylning. Det finns dessutom massor av goda exempel ute i världen på fasadgrönska.

Därmed kommer vi in på energin. Då är det viktigt att man verkligen anstränger sig. Miljöpartiet tycker att man här ska kunna klara 50 kilowattimmar per kvadratmeter och år och att målet på sikt måste vara att det ska bli plusenergihus, alltså hus som levererar energi till sitt eget överskott.

Det är viktigt att Norra Djurgårdsstaden inte blir en sovstad. Vi har i många år varit ute i Annedal, det nya området vid Bällstaån, och tittat. Där finns det verkligen inte mycket till butiker och restauranger. Vi får hoppas att det blir mycket bättre med Norra Djurgårdsstaden och att man kanske tomhåller lokaler ett tag om det nu inte blir tillräckligt många som ställer upp från början. Det kan ju ta lite tid. Det är också viktigt att det blir studentbostäder eftersom man har cykelavstånd och nästan gångavstånd till universitetet. Det är jätteviktigt att stadsmiljön är lockande, och då måste man minska utrymmet för bilarna rejält. Men det gör man inte här, utan parkeringstalet för bilar är 0,5. Vi tycker att man bör skifta och minska parkeringstalet för bilar och öka det för cyklar. Då blir det klart bättre även på det sättet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag med detta anförande som en grönfärgad önskelista som kan göra det hela ett eller ett par snäpp bättre.

Anförande nr 117

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, fullmäktige, ledamöter! Ärendet handlar om att det ska bli 560 lägenheter i ett område som är väldigt stort och där vi hittills har varit överens i fullmäktige om de planer som är tagna. Detta kallas för Norra 2. Det är spännande. Här jobbar man med omhändertagande av dagvatten och man jobbar med gröna tak och med gröna väggar. Det kan bli riktigt bra.

Vår reservation handlar mer om en helt annan sak. Den handlar om att vi tycker att marken ska upplåtas med tomträtt. Markupplåtelseformen är nyckeln till att kunna bygga hyresrätter med rimliga hyror som vanligt folk har råd med. Att sälja marken är ett kortsiktigt sätt att finansiera byggande på. Man förlorar då rådigheten över stadens mark. Markkostnaden driver upp hyrorna. Vi i Vänsterpartiet tycker att man

ska prioritera hyresrätter och markanvisa till våra bostadsbolag i huvudsak. I Norra 2, som ärendet heter, kommer en normal trerumslägenhet att kosta ungefär 2 400 kronor per kvadratmeter och år. Det innebär ungefär 15 000 kronor per månad. Det är inte acceptabelt.

Bebyggelsen i Norra 2 borde i större utsträckning än i förslaget ha byggts som passiv- eller plushus, tycker vi. Nu är det som det är, men vi tycker att man måste satsa på det mycket mer. Stockholmsshems hus i Hökarängen visar att det går att komma ned i ett ganska bra antal kilowattimmar per år. Jag tror att det blev 49 där.

Vi tror också att det är bra att man bevarar en del kulturmiljö i området. Det närmaste, som kallas för kontorshuset, är ritat av Ferdinand Boberg. Det finns ganska många sådana byggnader i området, men just i denna plan är det kontorshuset, som man inte tar bort. Generellt är det jättebra att behålla äldre bebyggelse som kommer med bland de nya husen när man bygger nya områden. Det kommer att ge ett bättre lokalsamhälle och ge de boende en spännande miljö med närhet till en närpark.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 118

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! I kväll är jag föredragande i allt från hundrastgårdar till Norra Djurgårdsstaden. Det senare känns väl något tyngre.

Först och främst gläder jag mig över den breda enighet som finns om Norra Djurgårdsstaden och i detta ärende. Detta är ett otroligt viktigt område för Stockholm. Alla bostadsområden är viktiga, men här vill vi skapa ett nytt spetsområde på miljöområdet i generationen efter Hammarby Sjöstad, så som många redan har understrukt. Det är viktigt. I Norra 2, som innefattar 560 lägenheter, är 60 procent av lägenheterna hyresrätter. Dessa hyresrätter upplåts med tomträtt, Maria Hannäs.

Om vi skulle göra som Vänsterpartiet föreslår här skulle för det första staden tappa mycket nödvändiga inkomster. Exploateringsintäkterna, som det heter, använder vi för att ha råd med hela bostadsbyggandet. Det kräver mycket av oss också i investeringar av olika slag, vilket jag tror att alla är väl förtrogna med, i gatunät, parker och mycket annat. Om vi skulle minska dessa inkomster skulle vi naturligtvis till sist minska våra muskler när det gäller bostadsbyggandet. Det är alltså det första.

Det andra är att för hyresrätterna är tomträtten fortfarande en förutsättning för att de ska bli av. Vi upplåter detta med tomträtt. När det gäller bostadsrätter skulle jag vilja säga att det finns en betydande risk att det vi avstår ifrån hamnar i byggföretagets fickor och inte som lägre priser på bostadsrätterna. Vi kan se tillbaka på att det har varit så – att upplåta bostadsrätter med tomträtt är ingen god kalkyl vare sig för staden eller för de boende. Möjligen är det det för byggföretagen. Jag tycker verkligen inte att det är någon bra modell.

Maria Hannäs talar om rådigheten över marken. När det väl står ett bostadshus på marken – hur stor rådighet har vi då? Det är skillnad när vi har arbetsplatser, kontor och så vidare på tomträtter eftersom de förändras mer. Om man lägger ned och flyttar i väg, som sker på vissa håll, kan det många gånger vara bra för staden att vara markägare för att kunna transformera marken till ny användning. Men när det gäller

bostadshusen är det bostäder, och det ska vara bostäder. Jag tror inte att det är så stort vits med den rådighet som Maria Hannäs efterlyser. Framför allt skulle det här minska stadens inkomster kraftfullt, och jag vet inte hur vi skulle ta ut det på annat sätt.

Med dessa ord, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 119

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande! Vi menar att det ska vara tomträtt för bostadsrätter också. Man kan se till exempel i Hammarby Sjöstad att priserna har drivits upp just därför. Vi vet att det var extremt höga prisnivåer där eftersom marken var förorenad. Men när man tittar på hur det har blivit där ser man att kostnaderna har dragits upp mycket, och priserna för bostäder går upp både när det gäller bostadsrätter och hyresrätter.

Anförande nr 120

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Jag tror att det återstår att bevisa att vinsterna skulle hamna hos de boende. Jag tror att det finns en betydande sannolikhet att dessa vinster hamnar hos byggföretagen i stället. Därför tycker jag att tomträtt för bostadsrätter annat än i väldiga undantagsfall är en dålig idé.

Anförande nr 121

S t e l l a n H a m r i n (V): En helt annan vinkling på det här är att havet stiger. Det tror jag att vi alla är överens om vid det här laget. Staden tror att det stiger med en meter till år 2100, och vi tror att det stiger lite mer.

Sedan vi debatterade detta sist har den holländska regeringen tillsatt en ny särskild kommission eftersom man är oroad över utvecklingen. Asiatiska utvecklingsbanken, som jag tror är världens största investeringsbank, har förklarat att Stilla havet stiger med åtminstone 2 meter till år 2100. SCAR, som är den internationella expertgruppen för Antarktis, förklarar att havet stiger med närmare 2 meter till 2100.

Därför känner vi oss trygga med att man i Norra Djurgårdsstaden har lagt på en halvmeter på de bedömningar som man annars gör i staden. Vi tycker att det är betydligt värre att man inte har gjort detta vid Slussen.

*§ 24 Motion om avgiften till familjerådgivning (utl. 2012:14)**Motion om avskaffande av vårdnadsbidraget - fattigdomsfällan för kvinnor i förorter (utl. 2012:44)**Motion om reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få en hållbar anställning (utl. 2012:86)*

Anförande nr 122

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige! Roger Mogerts motion handlar om en avgiftshöjning till familjerådgivningen. Det är den jag tänker ta upp. Motionären anför en del argument som bygger på att familjer eventuellt skulle avstå från att söka hjälp på grund av avgiftshöjningen. Roger Mogert själv konstaterar följande i sin motion: Givetvis vet man inte hur många som avstår från kontakt med familjerådgivningen därför att de inte har råd. Kanske ska avgiftshöjningen ses som ett försök att minska antalet besökare.

Jag tycker att det är bättre att vi bygger vår argumentation på den kunskap som finns om verksamheten i stället. Någon minskning av antalet familjer till familjerådgivningen har inte skett. Hela 60 procent fler par eller familjer efterfrågade familjerådgivning efter avgiftshöjningen jämfört med 2008. Under 2009 ökade dessutom antalet samtal med 90 procent – dock delvis beroende på att det fanns en viss köbildning bakåt.

Det är också en tillgänglighetsfråga – att snabbt få en tid. Upplyningsvis kan nämnas att samma avgift råder för vår egen familjerådgivning i staden som för den upphandlade. Under 2012 fortsätter till och med antalet samtal att öka jämfört med tidigare. De mål som socialnämnden har satt upp för året är 5 500, men allting pekar enligt prognosen på 5 600 samtal nu.

Familjerådgivningen har därför anställt ytterligare en familjerådgivare. Genom att vi införde kundval 2009 klarar man nu bättre av att ta emot det ökande trycket. Den tid man väntar måste också kunna värderas i ekonomi och mående. Problem kan som bekant förvärras ju längre tid det tar att lösa dem och om man inte får hjälp i tid. Verksamheten är av god kvalitet, vilket är en viktig faktor i sammanhanget.

Ordförande! Inget i de uppgifter som socialnämnden lämnar tyder på att nuvarande avgiftsnivå skulle exkludera familjer. Man kan söka avgiftsbefrielse om man ligger på eller under socialbidragsnorm eller försörjningsstöd, som det heter. Socialförvaltningen för statistik och följer hela tiden utvecklingen både när det gäller antal samtal och antal par som söker avgiftsbefrielse. Avgiften i dag är 450 kronor per par och per 90 minuter, det vill säga en och en halv timme. Tilläggas kan att samarbetssamtal, som primärt har till syfte att uppnå en överenskommelse kring barnen vid en separation, fortfarande är kostnadsfria.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 123

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Man får nog säga rent objektivt att de farhågor jag hade när ni höjde priserna var felaktiga. Utvecklingen har varit precis

den motsatta. Det är ganska spännande, för vanligen minskar efterfrågan när man ökar priset. Här har det blivit precis tvärtom, i alla fall som det ser ut. Jag delar din syn på en utvärdering; det vore verkligen spännande att ha en diskussion där vi visste exakt vad som har hänt. Men det vet vi inte riktigt. Vi kan se i statistiken att det ökar, men vi kan faktiskt inte riktigt svara på varför det ökar så här kraftigt. Nu ökar det så pass mycket att det är ett problem för socialnämndens budget.

Varifrån kommer det ökade behovet av familjesamtal? Det är en rimlig fråga. Hur kommer detta sig? Vilka grupper är det som kommer dit, och vilka grupper är det som inte kommer dit? Jag tror att det vore intressant att utvärdera detta, för den här typen av reformer är viktiga att följa upp. Vad beror det på när de inte får den rimliga och logiska effekten?

Anförande nr 124

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Jag tycker också, Roger, att det är intressant att ta reda på vilka typer av familjer detta rör och varifrån de kommer. För att ta reda på lite mer tittade jag på hur många samtal det är vanligt att ett par som kommer till familjerådgivningen har.

Jag fick fram att 24 procent endast är rådgivande samtal. Kostnaden var alltså 450 kronor. Cirka 50 procent handlar om två till fyra samtal, det vill säga en slutnota på 900 eller 1 800 kronor. 21 procent rörde fem till åtta gånger. Det handlar om 2 250 eller 3 600 kronor i slutnota. Ett fåtal fall rörde sig om 4 050 kronor. Cirka 95 är alltså avslutade på maxbeloppet 4 050 kronor. Då handlar det om samtal som inte sker under en och samma månad och belastar den månadsbudgeten. Det är nog trots allt inte så dyrt om man tittar på siffrorna. Det är vad jag kan svara. Men jag vet inte hur familjekonstellationerna ser ut.

Anförande nr 125

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Det verkar vara en otrolig rusning till familjerådgivningen. En annan gång kanske vi ska tala om varför det är så.

Jag undrar lite grann hur ni har tittat på det här – det som Roger Mogert också talar om. Hur har man mätt detta? Hur kan man ha koll, och hur kan man svara så glasklart som du gör att detta inte har drabbat familjer som lever på försörjningsstöd eller som har en dålig ekonomi? Hur kan ni veta det så raskt? Du räknade upp det antal sessioner man har haft. Jag vet också att en del glesar ut samtalen. Har man tittat på det? Vore det inte intressant att göra en djupdykning i materialet för att kunna svara så distinkt som du gör? Du säger att ingenting har försämrats. Fast Stockholm har den näst högsta avgiften i länet är allting toppen.

Anförande nr 126

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Jag tycker att det är svårt att svara på den frågan. Det finns ingen sådan statistik i dag, vad jag har kunnat se. Antalet sessioner, som du säger, är vad jag har fått fram. Jag tycker ändå att det var intressant att titta på hur många gånger man behöver gå. Men jag vet också att kvaliteten är hög. Man gjorde en enkät nu i våras med 96 procent svarsfrekvens där man fick väldigt goda betyg. Det kan förhoppningsvis innebära att en bra kvalitet på familjerådgivningen kanske medför att man inte behöver gå i så många samtal och att resultatet blir hållbart. Men jag kan inte svara på hur paren ser ut.

Anförande nr 127

S t i n a B e n g t s s o n (C): Fru ordförande, fullmäktige och vår enda åhörare! Jag ska tala om motion 2012:86. Andelen hushåll med försörjningsstöd som får ekonomiskt bistånd i Stockholm minskar. I juli i år var 590 färre hushåll aktuella för bistånd jämfört med i april. Det är en minskning med 5,5 procent på tre månader. Det är självfallet oerhört glädjande, och det emotsäger oppositionens påståenden om att behovet av försörjningsstöd ökar.

Med detta i minnet kan vi ändå inte ignorera behovet av effektiva individanpassade åtgärder för att hjälpa människor till en egen försörjning. Som nämns i handlingarna har vi i Stockholm flera exempel på sådana åtgärder. Filur är ett sådant – ett riktigt bra sådant. Ungdomarna i Filur är 16–24 år. De tillhör dem som står längst från arbetsmarknaden. De har till exempel neuropsykiatriska diagnoser, de är skolavhoppare, före detta missbrukare eller hemlösa. Ingen har gått klart gymnasiet, och flera har inte ens gått klart grundskolan. Ändå är 77 procent av dem självförsörjande sex månader efter det att de har gått klart Filur. Nyckeln till framgång är individanpassning. Deltagarna i Filur får självstärkande pedagogik i grupp och individuellt stöd. De får prova på ett yrke och de blir erbjudna ett mentorskapsprogram där mentorer från både offentlig förvaltning och näringsliv deltar. Mentor och adept matchas självfallet utifrån intresse. 77 procent är alltså självförsörjande efter ett halvår – 77 procent av dem som står längst ifrån arbetsmarknaden!

Varför har jag då denna långa redogörelse om Filur? Jo, det är för att visa att generalisering och kollektivering inte är lösningen på allt utanförskap. För att minska arbetslösheten krävs individuella planer för enskilda individer, och det krävs ett samarbete med näringslivet. Det är inte genom utredningar och beredningar vi minskar utanförskapet. Det är genom handlingskraft. Tack vare Alliansens och Centerpartiets handlingskraft minskar nu behovet av försörjningsstöd i Stockholms stad.

Bifall till kommunstyrelsens samtliga förslag!

Anförande nr 128

K a r i n R å g s j ö (V): Här svänger vi oss från familjerådgivning till försörjningsstöd med raska tag. Det är ett problem med den regering vi har, för ni har verkligen sett till att stigmatisera ordentligt. Jag hoppas att fler såg *Agenda* i går och den helhjärliga politik som beskrevs där.

När man ser lite på vilka som går på försörjningsstöd ser man att det är 48 procent av de vuxna biståndstagarna som är arbetslösa. Om man har fixat fram en a-kassa som allt färre ryms inom så får man såklart problem. Om man har en sjukförsäkring som inte täcker får man också problem. Försörjningsstöd har blivit någonting annat än vad det var tänkt från början. Man måste tyvärr säga efter att ha tittat i diverse rapporter och siffror att världen inte ser så fantastisk ut som du beskriver den, även om jag förstår att just ni från Centerpartiet vill att den ska se lite, lite bättre ut.

Anförande nr 129

S t i n a B e n g t s s o n (C): Karin Rågsjö och Vänsterpartiet gör som vanligt – kollektiverar, packar in alla människor i ett enda fack och gör samma lösning för

alla. Tyvärr funkar inte världen så, Karin. Du och jag är väldigt olika, till exempel. Det är ett praktiskt exempel.

Anförande nr 130

Borgarrådet M o g e r t (S): Också jag är väldigt olik – låt mig börja med att säga det. Jag tycker att matematiken är spännande. Vi vet i dag att fler faller igenom de statliga systemen. Det är fler som kommer från sjukförsäkringen och hamnar i de kommunala systemen. Det är fler arbetslösa i dag som inte har a-kassa och som hamnar i de kommunala systemen och i socialbidragssystemet. Det är fler arbetslösa i Stockholm i dag än vad det var för några år sedan. Ändå är det färre som har socialbidrag. Hur går den ekvationen ihop?

Man kan svara på det på flera sätt. Det ena är naturligtvis att det inte går ihop, utan att det är någonting mysco. Man kan svara som i Socialstyrelsen rapport som kom för inte så länge sedan. Där sades det att detta delvis beror på att man för över människor i andra system. Det kanske inte heller är någonting att glädjas åt. Men delvis gör också pressen uppifrån i politiken i den här staden att människor i Stockholm inte får den hjälp de har rätt till.

Anförande nr 131

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ja, vi är olika, du och jag, Roger, men oftast är du rätt rolig! Det handlar om att människor inte ska placeras in i fack utan få ett individuellt stöd. Vi visar återigen på praktiska exempel där de får hjälp. Sedan är det klart att vi måste göra mycket mer för att ännu fler ska komma bort från utanförskapet. Men att kollektivera och generalisera hjälper ingen.

Anförande nr 132

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande och ledamöter! Jag ska tala om motion 2012:14 om avgift i familjerådgivningen. I november 2009 stod vi här och debatterade denna fråga i budgetdebatten. Det var i samband med den höjning som majoriteten då skulle genomföra från årsskiftet 2009/2010 från 250 till 450 kronor.

Jag tänker inte ta upp det uttalande som det dåvarande socialborgarrådet Ulf KristerSSon gjorde i DN den 26 oktober 2009 och som finns med i motionen. Men jag tycker tvärtom vad KristerSSon då sade, nämligen att familjerådgivningen måste vara en prioriterad verksamhet. Därför vill jag säga något om familjerådgivningen. Det är fortfarande ovanligt att man utvärderar psykosocialt behandlingsarbete i kommunerna och i den kommunala verksamheten. Men en doktorsavhandling kom 2005 där det bland annat framkom att par som valde att separera genom viss förståelse och minskad kritik gentemot varandra visade att de valde denna utväg efter att ha bearbetat sina problem vid en familjerådgivning. Därmed ökade antalet samförståndslösningar, enligt doktorsavhandlingen.

Familjerådgivning kan bidra till att antingen förbättra och stärka familjerelationen eller till att bidra till väl genomarbetade separationer och därmed minska antalet vårdnadstvister som går vidare till domstol. Vårdnadstvister har ökat katastrofalt. Frågan om vårdnadstvister som avgörs i domstol har varit uppe i tv två gånger under den senaste månaden. Senast var den uppe den 11 september, då regeringen ville att det ska bildas ett konfliktteam som ska rycka ut vid konfliktfyllda separationer för att undvika domstolstrots.

Samhället tjänar på att förebygga separationer. Därför har vi familjerådgivning i alla kommuner. Den ska vara tillgänglig, sade barn- och ungdomsminister Maria Larsson den 11 september. Då bör avgiften vara låg, kan tilläggas. Det känns motsägelsefullt att behålla den höga avgiften på 450 kronor per månad i en tid då vårdnadstvisterna ökar rekordartat. Vårdnadstvisterna har nämligen ökat med hela 75 procent sedan 2005 – detta trots att lagen ändrades 2006 för att minska antalet vårdnadstvister i domstolarna. Tänk om när det gäller den höga avgiften! Det behövs lägre avgifter och ökade resurser till familjerådgivningen.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 133

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Fru ordförande, fullmäktige! Jag tänkte tala om avgiften till familjerådgivningen. Gott rykte, opartiskt, välkänt och seriöst, lätt att få tid, tydligt program – detta är några av de svar från den undersökning som familjerådgivningen har genomfört med sina besökare. Undersökningen omfattar ungefär 400 svar och visar mycket goda resultat vad gäller bland annat tillgänglighet och service. Svarsmedelvärdet rörde sig mellan 8 och 9 på en 10-gradig skala. Det råder ingen tvekan om att familjerådgivning generellt bidrar till mindre slitningar i familjer och att det är en god investering för framtiden, inte minst för barn i dessa familjer.

2009 infördes en kundvalsmodell för familjerådgivningen som medförde att det i dag är betydligt många fler familjer som får hjälp och, framför allt, att det inte är någon kö. Den var tidigare lång.

Frågan är om den höjda avgiften har bidragit till sämre tillgänglighet, som motionären antyder. SLK konstaterar att antalet familjer som besöker familjerådgivningen i stort sett är detsamma som före avgiftshöjningen. Det har till och med ökat. Svaret på tillgänglighet kanske inte är så enkelt som avgiftens storlek. Kanske är svaret mer komplext än så. Jag tycker att Rinkeby-Kistas tjänsteutlåtande lyfter fram ett viktigt perspektiv. De pekar på andra faktorer som kan ha inverkan på tillgängligheten såsom språkkunskaper, kulturkompetens eller placeringen av själva rådgivningen. Inte heller Rinkeby-Kistas förvaltning kan se några synliga förändringar i efterfrågan trots avgiftshöjningen.

Utifrån det underlag vi har i dag kan man konstatera att vi inte ser att avgiftshöjningen påverkar tillgängligheten. Men med detta sagt finns det anledning att titta närmare på de olika faktorer som påverkar tillgängligheten. En sådan faktor är självfallet avgiftens storlek.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 134

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Det är riktigt att antalet har ökat. Det ser vi tydligt, och det fortsätter att öka. Det är intressant eftersom vi har fler aktörer och dubblat pris. Men det finns ett problem att göra som du gör, det vill säga att titta på vad de som har kommit dit svarar på frågan om varför de har kommit dit. Då missar vi fortfarande dem som eventuellt har styrts bort av en dubblad avgift. Jag tror att vi måste ha det perspektivet i politiken att avgifter och kostnader inte är allting –

det finns andra saker också – men det finns en grupp människor som man riskerar att styra bort med den här typen av avgifter. Och det går inte fråga dem som har kommit dit om det.

Anförande nr 135

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (FP): Det är precis det jag försöker säga i mitt anförande. Det är inte bara avgiften som påverkar detta, utan det finns självfallet andra faktorer. Det man hela tiden möter i den här diskussionen är att vi inte har tillräckligt med underlag.

Anförande nr 136

K a r i n R å g s j ö (V): Jag ska prata om den motion som jag skrev för ungefär ett år sedan. *Reformering av riktlinjer för försörjningsstöd så att fler långtidsarbetslösa får en realistisk chans att få en hållbar anställning* heter den motionen. I dag tvingas alltför många in i försörjningsstöd genom den politik som förs i det här landet.

Vad vill jag då med den här motionen? Jag vill analysera utbildningsbehovet för de inskrivna på jobbtorgen. Jag tycker att det är intressant. Jag vill anpassa jobbtorgens utbud av utbildningar till aspiranternas behov av utbildning som syftar till hållbara jobb. I dag är det så att har man inte grundskola och gymnasium lär man inte få något hållbart jobb. Då åker man ut först. Vi vill omarbета riktlinjerna för försörjningsstöd så att de inskrivna på jobbtorg som saknar relevant utbildning kan läsa in grundskolan och de gymnasieämnen som de behöver med bibehållet försörjningsstöd i stället för att få enstaka kurser som kostar väldigt mycket eftersom de är utlagda på ett antal entreprenörer. Det är väldigt många småkurser hit och dit.

Vi vill också återinföra SL-kortet i normen för försörjningsstöd. Vi tycker att det är oerhört viktigt. När jobbtorgsreformen ankrades upp här sades det att nästan alla som var på jobbtorg skulle få SL-kort, och så är det inte. Jag har besökt samtliga jobbtorg. De beskriver att väldigt många av deras aspiranter inte får SL-kort. Bor man i Farsta och ska söka jobb i Skärholmen eller någon annanstans får man betala det själv. Det har en del jobbtorg löst genom att ge aspiranterna egna remsor. Så går det till i dag. Det kallas för inläsningseffekt när man inte kan ta sig över staden.

Arbetsförmedlingen och många andra säger att ett av problemen på Stockholms arbetsmarknad är att många arbetssökande har mycket låg utbildning i förhållande till arbetsmarknadens behov. Vad ska vi göra åt det? Ja, vi kan rigga en skola som kan härbärgera barn och ungdomar så att de kan gå ut med gymnasiebetyg. Det verkar inte vara fallet just nu. Sedan kan man undra om inte staten borde ta ett visst ansvar för den här gruppen. Det kanske man kan fundera på tillsammans. Det är ett problem att 30 procent av de arbetslösa som är inskrivna på jobbtorg har lägre utbildning än gymnasiet och 20 procent lägre än grundskolan. Och i dag är arbetslösheten dubbelt så hög bland dem som bara har grundskoleutbildning. I dag finns det inga jobb som inte kräver allmänutbildning. I dag finns det inga jobb som inte kräver engelska, inte ens på McDonalds klarar man sig utan det.

Utbildning är en social investering om något. När kommunen misslyckas med att ge unga stockholmare utbildning som ger möjligheter till arbete måste det på ett eller annat sätt finnas kompensationsåtgärder för vuxna personer, annars finns bara de här

små kortkurserna kvar, till exempel truckförare eller någonting annat. Det är väl okej om man skulle kunna vara kvar inom den branschen länge, men så är det inte.

I grunden handlar det här om ungdomsskolan som måste klara av att ge jämlika och höga kunskapsresultat i alla våra skolor, och så är det inte nu. Det bästa vore självfallet att staten, i likhet med Vänsterpartiet i riksdagen, kraftigt utökar antalet utbildningsplatser för de lågutbildade arbetslösa. Jag tycker att ni har varit lite passiva. Det är just därför vi vill förändra möjligheterna att få stöd för utbildning.

Jag vet att jobbtorgen är satta lite under lupp från Uppsala universitet. De kommer att titta på jobbtorgen lite mer analytiskt än vad som sker i de rapporter vi får i arbetsmarknadsnämnden. Vi väntar otåligt på den forskningen, för då kanske man kan se ett och annat.

Med detta vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 137

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige! Jag har en minut på mig, och jag kan inte hinna med att säga något om allting som Karin har tagit upp i motionen. Hon säger att fler och fler tvingas till försörjningsstöd på grund av den politik som förs i landet eller något sådant. Tidigare har det också sagts att detta med a-kassan gör att folk går på försörjningsstöd. Man ska ju veta att man får kvalificera sig in i a-kassesystemet. Det bygger på arbete. Även vårt sjukförsäkrings-system bygger på arbete. För att komma in i a-kassan måste man ha arbetat i ett år och vara medlem, annars får man ingen a-kassa. Så är det. Är det svårt att få jobb kommer man inte vidare. Man kan kanske få alfabakassa efter ett halvår. Det är en grundförsäkring som det är lite svårt att klara sig på. Jag tror att det handlar om 350–360 kronor per dag. SL-kortet är individprövat. Jag tycker att man ska prata om resor. Det beror på om man går varje vecka.

Anförande nr 138

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tror att jag har skrivit en annan motion om just detta. Skulle inte staden kunna rigga olika typer av praktikjobb eller visstidsanställningar som gav rätt till a-kassa? Det finns en sådan motion i högarna, eller också har vi avhandlat den. Nu har vi sex månader, och jag vet att det finns förslag på att man ska utöka det till tolv månader. Det vore galant. Att så få är med i a-kassan innebär att kommun efter kommun får betala försörjningsstöd för de personerna. Ni har satt er själva i en fälla på det sättet genom att ni ändrade riktlinjerna för a-kassan. Då blir det problem. Nu tror jag att det är skrivningar på väg fram, och det är väl bra i så fall. Det skulle kanske gälla även unga vuxna som far så illa. Det kunde vi se i går. 50 procent av alla unga människor i Sverige kan nästan inte försörja sig själva. Det är en skam.

Anförande nr 139

S t e f a n N i l s s o n (MP): Vi i Miljöpartiet tycker att goda möjligheter till en plats på arbetsmarknaden är centralt i ett fungerande samhälle, och det tror jag att vi alla här inne är överens om. Men det gäller också att skapa goda möjligheter. Det gäller kanske i synnerhet personer med försörjningsstöd som ofta dessutom står lite längre från arbetsmarknaden. Jobbtorgen, som vi väljer att kalla för en-dörr-in-verksamheter eftersom personer med försörjningsstöd inte ska behöva bollas mellan

stadsdelsförvaltningar och jobbtorg som ofta är fallet i dag, tycker vi behöver reformeras så att alla personer som är arbetslösa verkligen ska kunna få hjälp och träffa en handläggare. Det gäller även dem som har behov av rehabilitering. Även de ska besöka en handläggare till att börja med och finnas med i processen. Som det ser ut nu är jobbtorgen ganska exkluderande för många människor. Vi tycker att vi behöver en mycket bättre helhetslösning när det gäller jobbtorgen, eller som vi kallar det en-dörr-in-verksamhet.

Vi tycker att det är extra viktigt att personer med försörjningsstöd kan gå längre yrkesinriktade utbildningar än i dag. I dag är det bara möjligt med några få månader. Det utesluter faktiskt många människor från att få ett bra jobb. Ofta räcker det med några månaders extra utbildning för att få ett jobb där det finns en efterfrågan på marknaden. Vi tycker att det kanske är det viktigaste inslaget att förändra. Man borde öka antalet månader till nio eller till ett år i vissa fall. Det är ekonomiskt rationellt, förutom att det är mänskligt att göra så.

Dessutom tycker vi att det måste bli mycket lättare att få grundskolekompetens för dem som inte har det. Att läsa in grundskolekompetens med CSN-stöd avskräcker många. Men om man har en övre gräns för när man ska kunna läsa in grundskolekompetens skulle man få många fler människor som väljer att studera och komma in på gymnasiet, och kanske till och med på universitetet. Det är den andra viktiga delen.

Men det finns ytterligare två saker som jag vill trycka på här. Den ena är ett alternativ för dem som har svårt med teoretiska studier, det vill säga mer praktiskt orienterade alternativ som lärlingsutbildningar och yrkespraktik. Den sista saken är SL-kort för alla. Det är en självklarhet. Så är det inte nu. Precis som Karin Rågsjö har sagt här utesluter det många människor från att söka jobb i hela staden.

Anförande nr 140

G u l a n A v c i (FP): Herr ordförande! Ann-Margarethe Livh föreslår i en motion att vårdnadsbidraget ska avskaffas. Det är en motion som jag kan sympatisera med. Det är ingen hemligt vad jag och Folkpartiet liberalerna tycker om vårdnadsbidraget. Men vi har också en verklighet att förhålla oss till. Vi sitter i en allians med tre andra partier, vilket innebär att man ger och tar i förhandlingar. Jag förstår om Vänsterpartiet inte kan relatera till detta då de aldrig har suttit vid makten.

Familjepolitiken vilar på flera olika ben. Vårdnadsbidraget är en liten del, och ersättningen är begränsad till 3 000 kronor och kan fås till dess att barnet fyllt tre år. Mot detta vill jag ställa ett antal andra reformer som har varit mycket viktiga för både jämställdheten och familjepolitiken under de senaste åren.

Det handlar om jämställdhetsbonusen, som Kristdemokraterna accepterat i förhandlingar med bland annat Folkpartiet. Bonusen syftar till att föräldrar ska dela mer lika på föräldraledigheten, och det utgår också en ersättning tillsammans med föräldrapenningen.

Etableringsreformen gynnar framför allt invandrade kvinnor eftersom ersättningen är individuell och kräver både mannens och kvinnans deltagande. Här kan också de som är lotsar inom ramen för etableringsreformen fylla en ganska viktig funktion genom

att de upplyser de kvinnor som deltar i introduktionen om att man kan avstå från vårdnadsbidraget och i stället fokusera på att snabbt komma ut i samhället genom att lära sig det svenska språket, få en utbildning och ett arbete.

Föräldraförsäkringen har också en hel del avigsidor. Den är konstruerad på ett sätt som hämmar jämställdheten framför allt för invandrarkvinnor. Jag tycker inte att det är bra att man kan komma till Sverige med barn som har fyllt tre fyra år men ändå vara berättigad till full pott i föräldraförsäkringen och få 480 dagar retroaktivt. Det är inte bra ur vare sig jämställdhets- eller jämlikhetssynpunkt. Barn som kommer till Sverige bör tidigt, från tre år ungefär, komma ut i förskolan. Där lär man sig språket, och det läggs en grund för att de ska klara sig i grundskolan. Det handlar också om att de får del av den pedagogiska verksamheten.

Jag hoppas givetvis att Folkpartiet i fortsättningen, i de förhandlingar som kommer att föras framöver, fortsätter att trycka på andra reformer som är viktiga för både jämställdheten och familjepolitiken. Jag är också lättad över att det inte har varit någon rusning till vårdnadsbidraget. I regeringens budgetproposition kan man också läsa att enligt SCB var det bara 4,7 procent av de berättigade som ansökte om vårdnadsbidrag 2011.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 141

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande! Det är klart att kvinnor inte vill ha detta omoderna, gammalmodiga förslag. Det är självklart att de tackar nej. Problemet är de som tackar ja. I statistiken kan man se att det är 14,5 procent i Rinkeby och 2,8 procent på Östermalm. Vad säger dessa siffror oss? Det är fattiga kvinnor som inte har någon annan utväg som väljer vårdnadsbidraget. De fastnar i arbetslöshet. Vad händer med deras barn? Det är jättebra med alla andra jämställdhetsreformer, men detta drabbar de kvinnor som är fattigast, och det drabbar deras barn. Det är det man måste se. Jag hoppas att du, Gulan, och andra – jag känner andra folktopartistiska kvinnor som är rasande på detta – lyckas övertala Kristdemokraterna att dra tillbaka det här förslaget, för det är jättedåligt.

Anförande nr 142

G u l a n A v c i (FP): Det är klart att vårdnadsbidraget har en avigsida. Det är många invandrarkvinnor som har vårdnadsbidraget, men jag tycker att det är en överdimensionerad bild du ger när du säger att det har varit så många kvinnor som har hamnat i en kvinnofälla. Enligt Statistiska centralbyrån har inte den här frågan haft någon avgörande betydelse för kvinnors inträde på arbetsmarknaden.

Jag vill återigen trycka på etableringsreformen, Ann-Margarethe Livh. Där finns det möjlighet att informera. Det tycker jag också att de här lotsarna ska göra när det gäller vårdnadsbidraget. Jag tänker inte säga till den del av väljarna som har röstat på detta att vi inte respekterar de åsikter och den politik som Kristdemokraterna bedriver. Men jag hoppas givetvis att vi kan vara ännu mer progressiva i de förhandlingar som ligger framför oss för att detta ska avskaffas.

Anförande nr 143

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag tror säkert att Folkpartiet i teorin är emot detta, men ni har ju genomfört det. Ni har de facto genomfört det här i Stockholm. Pratet räknas nog tyvärr inte, utan det är handlingen som räknas. Du säger att en koalition handlar om att ge och ta. Då är det kanske dags att ta lite. Av alla de exempel som du räknade upp var det ingenting som var positivt som har hänt i den här staden. Det tycker jag är lite spännande. Det innebär att i den här staden har ni de facto bara gett till Moderaterna och Kristdemokraterna. Det kanske är dags att ni morskar upp er lite och röstar som ni tycker. Jag är säker på att de kommer att förlåta er.

Anförande nr 144

G u l a n A v c i (FP): Ordförande! Jag vet inte vilken värld Roger Mogert verkar i, men han har uppenbarligen missat alla de reformer som har genomförts, framför allt när det gäller utbildningspolitiken, här i Stockholms stad. Vi lägger om utbildningsväsendet så att det faktiskt gynnar barn och ungdomar som behöver ett extra stöd för att lyckas. Du kan stå där och grimasera, men så ser verkligheten ut. Återigen målas det upp en bild av att det är en rusning till det här vårdnadsbidraget. Jag poängterar att det är en liten del av den familje- och jämställdhetspolitik som vi bedriver. Jag förstår att man inte kan lyfta upp det som är bra när man sitter i opposition. Man fokuserar på det lilla, lilla som inte är bra. Det hör väl till oppositionspartiernas roll, men det är lite olyckligt när man lyfter upp detta som om det har övertaget i den politik vi bedriver.

Anförande nr 145

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Till att börja med vill jag säga: Äras den som äras bör! Om jag inte missminner mig var det faktiskt Moderaterna som kom med förslaget om en jämställdhetsbonus inför valet 2006. Jag tycker att det är ett alldeles utmärkt förslag. Det är bara synd att det inte har fallit så väl ut som vi hade hoppats. Det är färre ansökningar än vad vi hade velat, men vi har reformerat detta nu för att det ska komma fler ansökningar om jämställdhetsbonus. Det är mycket positivt, och fler pappor kan ta ut föräldraledighet.

Du säger att vi ska börja informera föräldrar om att man inte måste ta emot vårdnadsbidraget. Min bild är snarare att det är väldigt många småbarnsföräldrar som säger: Jaha, finns det något som heter vårdnadsbidrag. Det skulle jag vilja ha. Det har inte vi hört någonting om.

Utifrån vår horisont är det ett större problem att småbarnsföräldrar inte vet om att man kan använda vårdnadsbidraget än att man tror att man måste använda det.

Dessutom tycker jag att det är lite märkligt att en liberal politiker säger att hon är glad över att det inte har varit någon rusning efter vårdnadsbidraget. Kan vi inte låta de här småbarnsföräldrarna styra detta själva? Kan inte makten få ligga hos föräldrarna om det finns ett erbjudande om att vara hemma något år extra med en låg ersättning?

Anförande nr 146

G u l a n A v c i (FP): Det är det vi gör, Erik Slottnér. Jag sade ju att detta är ett alternativ för de föräldrar som vill ha vårdnadsbidraget. Vi befinner oss i en allians

där vi ger och tar. Men i ärlighetens namn har vårdnadsbidraget inte slagit så väl ut bland invandrarkvinnor som kanske mår bäst av att komma ut i arbete när de kommer till Sverige i stället för att vara hemma. Mediantiden för nyanlända kvinnor att komma ut i arbete är nio år. Det är ett misslyckande för samhället att inte de här kvinnorna får komma ut och bli självständiga. För en liten stund sedan hade vi ett annat ärende som berörde hederskulturer och det hedersrelaterade våldet. Jag tror att de kvinnor som tar ut vårdnadsbidraget skulle må bra av att komma ut i samhället och bli oberoende av gamla patriarkala traditioner. Jag lyfter upp detta på grund av att det är ett problem ur integrationssynpunkt. Ni får gärna fortsätta att propagera för vårdnadsbidraget eftersom vi har en överenskommelse.

Anförande nr 147

I n g e r S t a r k (V): Jag ska prata om motionen om familjerådgivning. Alla par och familjer i Stockholms stad ska ha en verklig möjlighet att söka och få familjerådgivning när de behöver hjälp med samlevnadsproblem och konflikter. I dag når inte familjerådgivningen alla som behöver den viktiga servicen på grund av strukturella hinder, vilket exemplifieras mycket tydligt i remissvaren från Rinkeby, Kista och Skärholmen. Vänsterpartiet vill gå en annan väg för att öka tillgängligheten till familjerådgivning än konkurrensutsättning och höjda avgifter. I stället för ogenomtänkta avgiftshöjningar som förstärker strukturella skillnader vill vi utöka den kommunala familjerådgivningen och bredda kompetensen för att fånga upp behov även i förorter som Rinkeby och Skärholmen. Verksamheten ska byggas upp enligt lokala förutsättningar i samverkan med stadsdelsnämnderna. En möjlighet är filialmottagningar. Ett medel att nå fler par och familjer är också att öka det utåtriktade arbetet med fokus på förorter.

Stockholm har den näst högsta avgiften i länet enligt ärendet, och det är inget att vara stolt över. Upplands Väsby tar enligt ärendet till exempel bara ut 125 kronor för ett besök. Det är hälften av Stockholms stads avgift före avgiftshöjningen. Avgiftshöjningen drabbar både människor med normala inkomster, som tycker att 450 kronor per rådgivningssamtal är dyrt i förhållande till exempelvis ett läkarbesök, och människor med lägre inkomster som inte är berättigade till avgiftsreducering. Vänsterpartiet har därför avsatt pengar i 2012 års budget för att sänka avgiften till 250 kronor.

I Skärholmen har många familjer som har kontakt med familjerätten också behov av familjerådgivning. Många har en ansträngd privatekonomi. En sänkt avgift till familjerådgivningen skulle öka tillgängligheten för föräldrar med små inkomster. Närmare hälften av barnärendena hos socialtjänsten handlar om våld i nära relationer. Ökade möjligheter till förebyggande insatser, till exempel familjerådgivning, skulle kunna bidra till att hjälpa barn som riskerar att fara illa i samband med föräldrars konflikter.

Staden kan inte nöja sig med en målgrupp för familjerådgivning som har så goda inkomster att en i det närmaste fördubbling av avgiften inte påverkar deras möjligheter. Staden kan inte tro att höjningen inte påverkar dem som har behov av rådgivning bara för att få söka en reducerad avgift. Att ungefär samma antal personer söker rådgivning före som efter höjningen säger inget om hur många som

avstår på grund av den höjda avgiften. Dessutom har många glesat ut samtalen eller minskat antalet samtal, vilket kan vara en konsekvens av avgiftshöjningen. Sannolikt påverkar det kvaliteten i insatsen.

Med tanke på den värdefulla roll som en utbyggd familjerådgivning har med alternativa arbetssätt skulle vi vilja ha en utredning om en avgiftsfri familjerådgivning.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 148

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag ska fortsätta att prata om vårdnadsbidraget. Regeringen har kommenterat vårdnadsbidraget i sin jämställdhetsbilaga. Där säger man att det visserligen är marginellt – det omfattar ett väldigt litet antal personer – men att det ojämna uttaget mellan kvinnor och män bidrar till att upprätthålla rådande könsskillnader i arbetsutbudet. Det skriver regeringen själv i bilagan till budgeten. I dag, år 2012, genomför vi med öppna ögon reformer som motverkar jämställdhet. Jag tycker att det är skandalöst. Jag tycker att ni i Stockholms stad skulle gå emot det även om ni på nationell nivå har kommit överens om detta. 92 procent av dem som tar ut vårdnadsbidrag är kvinnor.

Gulan med flera säger visserligen att det är få – och det är absolut få – men att de trots allt inte har valt det här vårdnadsbidraget. Det är inte så märkligt. Ingen kvinna vill väl leva på 3 000 spänn i månaden. Moderna kvinnor i Sverige i dag vill vara självförsörjande, och det är man inte med vårdnadsbidraget.

Ni i Alliansen jagar ju annars bidragsberoende med blåslampa, men det är tydligen helt okej att friska kvinnor går hemma med den här typen av bidrag. Det stämmer inte riktigt, men det håller nere statistiken över antalet arbetslösa. Det kanske är där som det sitter. Om man tittar på statistiken över vårdnadsbidraget och dessa få kvinnor och barn ser man att det är ganska skrämmande siffror. I Stockholm stad är det så att ju högre medelinkomsten är, desto färre har vårdnadsbidrag och ju högre arbetslöshet, desto fler vårdnadsbidragstagare. Som jag sade har 14,5 procent av barnen i Rinkeby och Kista vårdnadsbidrag och 2,8 procent av barnen på Östermalm. Vad säger oss dessa siffror? De säger någonting om barns villkor beroende på var i Stockholm de bor.

Ordförande, fullmäktige och alla stockholmare som lyssnar på det här! Det är inte acceptabelt att vårdnadsbidraget är en utväg för fattiga kvinnor som inte har någon annan försörjningsmöjlighet.

Bifall till Vänsterpartiets förslag!

Anförande nr 149

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det resonemang du för om andelen vårdnadsbidragstagare som är kvinnor innebär att vi borde slopa hela föräldraförsäkringen, för då är hela föräldraförsäkringen ett hot mot integrationen och jämställdheten. Så är det faktiskt om man ska löpa linan ut.

Föräldraförsäkringen har varit ett större problem än vårdnadsbidraget när det gäller det du vill komma åt. Den som har kommit hit som nyanländ har kunnat ta ut föräldraförsäkringen till dessa att barnet är åtta år. Det begränsar nu regeringen i budgeten genom att säga att 80 procent av försäkringen måste tas ut innan barnet är fyra år. Jag tycker att det är mycket bra. Vårdnadsbidraget kan tas ut till barnen fyller tre år. Använd inte invandrarkvinnor som en murbräcka för att förhindra småbarnsföräldrarnas valfrihet. Detta är en möjlighet att stanna hemma lite längre efter föräldraförsäkringen eller korta sin arbetstid. Jag tycker att det är alldeles utmärkt.

Anförande nr 150

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Föräldraförsäkringen bygger ju på inkomst. Du får föräldrapenning i förhållande till vad du har tjänat. Du är självförsörjande. Du försörjer dig själv när du har föräldraförsäkring. Det är en stor skillnad. Det gör du inte med vårdnadsbidraget.

Anförande nr 151

A r b a K o k a l a r i (M): Herr ordförande! Det är beklagligt att Ann-Margarethe Livh blir så upprörd över att föräldrar själva får bestämma hur deras barn ska tas om hand. Är du bättre på att bestämma det än vad de är? Skulle du vilja att någon bestämde över hur du skulle ta hand om dina barn?

Anförande nr 152

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Tycker du inte att det är konstigt att just 14 procent av barnen i just Rinkeby har vårdnadsbidrag och 2 procent av barnen på Östermalm? Tror du att det handlar om valfrihet? Tror du att kvinnorna i Rinkeby skulle välja vårdnadsbidraget om de hade andra möjligheter? Det tror inte jag.

Anförande nr 153

G u l a n A v c i (FP): Ordförande! Jag önskar att Ann-Margarethe Livh också nämnde några andra saker som har varit orsaker till utanförskap för invandrade kvinnor. Det var någon som sade att man inte ska använda invandrarkvinnorna som redskap för att komma åt vårdnadsbidraget. Jag har klargjort min ståndpunkt när det gäller vårdnadsbidraget, och den står fast. Kan inte du också, när du ändå står här, tala om för mig hur Vänsterpartiet har tänkt föra en politik som innebär att de här kvinnorna, som du tycker så synd om, inte hamnar i utanförskap och inte blir isolerad, förutom att ni vill avskaffa vårdnadsbidraget? Det har vi förstått, och här är vi överens. Men vi har en överenskommelse här, och vårdnadsbidraget utgör en mycket liten del av familjepolitiken. Jag vill gärna veta detta. Jag tycker mig ofta höra att Ann-Margarethe Livh och Vänsterpartiet är så kritiska till allting. De är så upprörda, men det är sällan de presenterar några egna förslag. Jag vill gärna höra hur er politik ser ut.

Anförande nr 154

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Nu handlade min motion om just vårdnadsbidraget, Gulan. Därför är det självklart att jag pratar den. Annars tycker jag att du kan läsa vår budget. Vi har ett helt batteri av åtgärder alltifrån hur Svenska för invandrare ska förbättras till att förskolan ska ha bättre modersmålsundervisning och att man ska ha rätt att läsa på komvux när man går på jobbtorgen. Vi har ett femtiotal olika förslag. Läs dem! De är mycket bra.

Anförande nr 155

J o n a s E k l u n d (MP): Vårnadsbidraget är en svår fråga. Vi i Miljöpartiet tycker att det är angeläget att föräldrar till små barn får tid att vara hemma med sina barn. Man ska inte behöva jobba åtta timmar när man har barn som är två eller tre år gamla. Samtidigt visar både de utredningar som har gjorts inför införandet av vårnadsbidraget och de utvärderingar som görs kontinuerligt och även regeringens egen budgetbilaga att vårnadsbidraget är en kvinnofälla. Vårnadsbidraget är en utanförskapsfälla för kvinnor som kommer till Sverige med sina familjer och som ännu inte har haft ett jobb i Sverige. De får svårt att få jobb efter att ha varit hemma med barnen ytterligare några år.

Därför har Miljöpartiet tagit ställning mot att ha vårnadsbidrag i Stockholms stad. Vi anser att vårnadsbidraget ska avskaffas. Därför vill jag yrka bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen i det ärendet. Miljöpartiet vill i stället att man ska ha ett tillägg till den nuvarande föräldraförsäkringen som vi kallar barntid. Det ska vara en möjlighet att gå ned i arbetstid för småbarnsföräldrar. Man ska kunna gå ned till 75 procents arbetstid och få 2 500 kronor i utökad föräldraförsäkring under den tiden. Det ska vara en möjlighet som både en pappa och en mamma ska ha under max två år. Man ska också kunna ta ut den här barntidsersättningen parallellt, det vill säga att båda föräldrarna har barntid samtidigt. Det tycker vi är en betydligt mer jämställd och modern modell för att ge föräldrar mer tid med sina små barn än det vårnadsbidrag som nu finns och som visat sig vara mycket negativt för jämställdheten.

Jag har stor respekt för Folkpartiets tydlighet med att ni är emot vårnadsbidraget men att ni känner er låsta av den överenskommelse som ni har med de andra partierna i majoriteten. Men det är ändå så att vi har en majoritet i salen för att avskaffa vårnadsbidraget. Man skulle ju kunna tänka sig att ni följer ert samvete och röstar för att avskaffa vårnadsbidraget i kväll. Jag hoppas faktiskt på det. Sedan kanske vi kan ersätta det med något bättre tillsammans.

Anförande nr 156

G u l a n A v c i (FP): Ordförande! Förslaget att det ska utgå en ersättning för föräldrar ska kunna gå ned i arbetstid är ganska intressant. Föräldraförsäkringen är konstruerad på det sättet att man i dag kan vara hemma med sina föräldrapenningsdagar till dess att barnet är åtta år. Jag tycker att det förslag som Miljöpartiet kommer med är lite märkligt. Man ska alltså ge ytterligare pengar samtidigt som det redan är fullt möjligt för småbarnsföräldrar att fördela sina dagar så att man kan vara hemma med sina barn eller gå ned i arbetstid. Det är en rättighet som småbarnsföräldrar har under en viss tid av barnens uppväxt. Man kan vara hemma med barnen och inte behöva jobba 100 procent.

Anförande nr 157

J o n a s E k l u n d (MP): Det stämmer att man redan i dag har rätt gå ned i arbetstid utan ersättning när man har små barn. Det är också så att man kan fördela den föräldraförsäkring som finns och ta ut den på deltid i stället för på heltid. Men det är ändå så att de allra flesta föräldrar väljer att ta ut det mesta av föräldraförsäkringen på heltid eftersom man vill vara hemma på heltid ganska lång tid när man har ett spädbarn. Miljöpartiets förslag är att man därutöver ska kunna få en ersättning från föräldraförsäkringen när man väljer att utnyttja den här rätten som man har att

gå ned till 75 procent, och både föräldrarna ska kunna göra det. Med vårdnadsbidraget blir det ju ofta bara mamman som gör det.

Anförande nr 158

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Jag tycker väldigt illa om uttrycket ”kvinnofälla”. En frivillig ersättning för att stanna hemma något halvår eller år extra med sina barn eller korta sin arbetstid – det kanske är just det man vill – skulle vara en fälla. Jag ogillar att det skulle vara en fälla att vara med sina barn oavsett om man är mamma eller pappa. Jag ogillar verkligen det uttrycket.

Det du beskriver som barntid, som ni kallar er reform för, kan man använda vårdnadsbidraget till. Man kan korta sin arbetstid. Vårdnadsbidraget betalas inte bara ut på heltid. Vårdnadsbidrag kan också betalas ut på deltid, 25, 50 eller 75 procent, beroende på hur mycket man jobbar. Det påminner väldigt mycket om det förslag som Miljöpartiet har. I väntan på det förslag ni tycker är bättre kan ni väl rösta för vårdnadsbidraget, för det måste vara bättre än ingenting i alla fall.

Anförande nr 159

Jonas Eklund (MP): Det låter som om Erik Slottnér tycker illa om att höra talas om verkligheten. Faktum är att vårdnadsbidraget är en kvinno­fälla. Det är till största delen kvinnor som har mycket svårt att få jobb som har vårdnadsbidrag som försörjning. De får det ännu svårare att komma in på arbetsmarknaden. Det är en kvinno­fälla. Det framgår, även om ordet ”kvinno­fälla” kanske inte används, i regeringens budget att det är en kvinno­fälla för väldigt många som har det.

Det är alldeles utmärkt att man kan använda vårdnadsbidraget så som du beskriver och ta det på 25 procent till exempel. Det vi i Miljöpartiet vill göra är att dels skriva in det i lagen och finansiera det genom statsbudgeten, dels göra det pensions­grundande. Det här ska inte vara ett bidrag, utan det ska vara en del av föräldraför­säkringen. Det ska vara en del av egenförsörjningen.

Anförande nr 160

Borgarrådet Moger (S): Herr ordförande! För att inte glömma bort det vill jag börja med att yrka bifall till de socialdemokratiska reservationerna.

Sedan tänker jag prata lite om riktlinjerna för försörjningsstödet. Som en bakgrund till detta skulle jag vilja påminna om vad ni har lovat. Ni lovade för sex år sedan att alla stockholmare som hade försörjningsstöd på grund av arbetslöshet skulle få arbete i staden till avtalsenlig lön inom fem dagar. Det var vad ni lovade. Sedan dess har andelen försörjningsstödstagare med arbetslöshet som grund för stödbehovet ökat från att vara ungefär 25 procent till att vara ungefär 50 procent av försörjnings­stödstagarna. Det är vad som har hänt. Det är den bakgrund mot vilken vi diskuterar den här motionen.

Jag tycker att det finns ett ganska stort behov av att se över riktlinjerna för hur försörjningsstödet fungerar och hur det fungerar ihop med budgetramarna och de signaler som skickas ned i systemet. När vi frågade 200 av socialarbetarna i Stockholm sade 70 procent av dem att pressen uppi­från gör att det är deras bedömning att människor i den här staden inte får den hjälp och det stöd som de har rätt till. Då kan man stå här och säga att man gärna tar diskussionen om att hålla budget om

budgeten är så snäv att systemet inte längre är rättssäkert. På en rak fråga till samma 200 socialarbetare svarade nästan hälften att det är deras bedömning att vårt försörjningsstöd och våra biståndsbedömningar inte längre är rättssäkra. Då tycker jag att det är rimligt att vara orolig. Då är det rimligt att ifrågasätta de riktlinjer vi arbetar efter. Det är rimligt att ifrågasätta varför gamla och funktionshindrade, missbrukare eller fattiga i den här staden inte får det stöd och den hjälp de har rätt till. Jag är helt enig med er om att budgeten ska hållas. Vi ska hålla budgeten, men det är rimligt att fundera på om man inte har lagt budgeten för snävt, om man inte har varit för snål, eftersom det leder till att människor inte får det stöd och den hjälp de har rätt till enligt lag.

Till sist undrar jag lite över vårdnadsbidraget. Jag förstår att vi har olika uppfattningar om det. Ni har haft det ett tag nu, och jag undrar hur det kommer sig att ni inte ens har velat utvärdera det. Det undrar jag lite över. Man kan naturligtvis säga att det finns internationell forskning och statistik att falla tillbaka på, men den tenderar att ganska kraftigt stärka det som står i motionen. Det måste rimligtvis vara så att ni ser någonting annat i Stockholm. Vore det då inte dags att utvärdera och se vad detta andra består av?

Anförande nr 161

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är märkligt att höra det Roger Mogert säger. Vi ska se över riktlinjerna för att personer som behöver hjälp inte får den hjälp och det stöd som de har rätt till. Jag måste säga att jag blir mycket förvånad. Det finns lagregleringar när det gäller allt som handlar om myndighetsutövning inom socialtjänsten, bland annat försörjningsstödet. Det finns lagregleringar som säger vad man måste göra som socialsekreterare när man handlägger sådana här ärenden. Det finns normer. Vi vet att det finns riksnormer som styr beloppen. Sedan finns det politiska styrdokument i form av riktlinjer, men som handläggare är man tvungen att se till att myndighetsutövningen fungerar. Överklagar någon får man en praxis, och då får man se om beslutet håller.

Anförande nr 162

B o r g a r r å d e t M o g e r t (S): Man kan naturligtvis tycka att det är märkligt. Det är kanske lite det som är min poäng. Men det är precis så här det är. Socialarbetarna i den här staden rapporterar att vi inte följer lagen. Vi i Stockholm följer inte de nationella normerna och riktlinjerna. Pressen uppifrån är så hård att man inte kan göra det. Pressen uppifrån är att säga nej. Det är vad de signalerar när vi frågar dem. Jag tycker också att det är märkligt.

Anförande nr 163

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Rogers eländesbeskrivning kommer från er egen undersökning. Jag kommer inte riktigt ihåg hur hög svarsfrekvens det var, men jag vill minnas att den inte var jättehög. Jag vill anknyta till det Yvonne Fernell-Ingelström sade och lägga till att det är konstigt att Stockholms stad inte har fått pisk av rättsväsendet. Om det är som du påstår skulle det finnas hur många överklaganden som helst, och de skulle ha fått rätt. Precis som Yvonne säger handlar detta om lagar och regler. Det är inte så att rätten dömer efter Stockholms nya riktlinjer oavsett om man tycker att de är bra eller dåliga. Det är socialtjänstlagen som gäller.

Anförande nr 164

Borgarrådet M o g e r t (S): Det är väl knappast någon eländesbeskrivning jag lämnar. Det är relativt sett en ganska finstämd och lågmäld beskrivning. Vill du läsa en eländesbeskrivning ska du läsa rapporten från din grannstadsdel, från Rinkeby och Kista. Den talar om hur socialtjänsten har det i deras område. Det är ett område som du känner ganska bra. De signalerar att de går på knäna, de har för lite resurser och de kan inte ge människor, framför allt barn, det stöd som de borde ge och som de barnen har rätt till. Det finns svart på vitt i en mycket hård rapport som får mig att framstå som ganska mjukig och lågmäld.

Anförande nr 165

A r b a K o k a l a r i (M): Herr ordförande! Jag vill fokusera på motionen som handlar om vårdnadsbidraget. Att få barn är den största upplevelsen som många människor får vara med om under sitt liv. Under de tidiga åren när barnet växer upp brukar många föräldrar tycka att det är mycket viktigt att vara med sina barn för att se dem växa och utvecklas som människor. Samtidigt lever vi i ett samhälle där vardagsstressen är mycket hög. Det är mycket på jobbet, det ska hinnas med att lämna på dagis och det ska fixas en massa saker. Många föräldrar känner att det är svårt att hinna med. Som politiker anser jag att om man är med i politiken ska man göra det så lätt som möjligt för människor att leva sina liv. Man ska underlätta deras vardag och öppna nya möjligheter för människor att styra sin egen vardag. Jag tycker inte att vi politiker ska styra och ställa och förbjuda vissa saker och vissa val som människor gör. Vi ska vara öppna och ge olika valmöjligheter.

Vårdnadsbidraget är ett komplement till de saker som görs. Det är ett komplement till barnomsorgen och förskoleverksamheten. Föräldrarna vet faktiskt bäst. De vill styra över sin tid och hur de ska uppfostra sina barn. Antingen kan barnen gå på förskola eller också kan de vara hemma ett litet tag. Jag tycker att det är fullt naturligt, och det borde de få göra. Det är ett sätt att kombinera jobb, förskola och egen tid för barnen. Alla vet att barn växer väldigt fort, så fort att man ibland inte riktigt hinner med. Ge de här föräldrarna möjlighet att välja och ta inte bort den!

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 166

K a r i n R å g s j ö (V): Det låter lovvärt, men det är trist att inte kvinnorna på Östermalm, Södermalm och Kungsholmen väljer att vara hemma med dessa 3 000 kronor. De väljer något annat. Det är trist för de kvinnor som bor i Skärholmen, Rinkeby, Tensta och Rågsved, och som inte kommer ut i arbetslivet på nio år, att just de väljer dessa 3 000 kronor. Har du funderat över att just kvinnorna på Östermalm eller Kungsholmen inte gillar den här reformen? De väljer i stället förskolan, som har en pedagogisk verksamhet, för sina barn. Tycker inte du att det är lustigt eller konstigt? Är det ingenting som du har funderat på?

Anförande nr 167

A r b a K o k a l a r i (M): Jag tycker att den stora aggression som ni på vänstersidan visar när det gäller vårdnadsbidraget och att kvinnor i förorten inte kommer ut på arbetsmarknaden är lustig. Ni satt i många år tillsammans med sossarna i majoritet, och ni gjorde så att många människor i det här landet aldrig kom in i det svenska samhället. De fick vänta många år på asyl. De fick vänta många år på att få sin

utbildning erkänd. Det fick gå en sfi som var katastrofal. Vi försöker städa upp efter er. Vår integrationspolitik handlar om att få människor i jobb. Samtidigt gnäller ni över en liten del av barnomsorgen som handlar om vårdnadsbidraget. Det tycker jag är lustigt.

Anförande nr 168

T a r a T w a n a (S): Ordförande! Jag tycker att man ska sluta med vårdnadsbidraget. Det är inte bra för någon. För det första har man pratat om en kvinnofälla. Regeringens expertgrupp för studier i offentlig ekonomi pekar ut vårdnadsbidraget som en kvinno- och fattigdomsfälla och ett av huvudskälen till den misslyckade integrationen av utrikesfödda kvinnor på arbetsmarknaden.

För det andra har många också pratat om den pedagogiska verksamheten som vi har. Ingen kvinna kan ersätta den pedagogiska verksamheten. Vårdnadsbidraget förvägrar också barnen den viktiga utveckling som förskolan ger. Det drabbar inte minst barn med utländsk bakgrund.

För det tredje gör vi det möjligt och attraktivt att jobba för sin egen försörjning genom en förskola som är öppen när den behövs och en gemensam skolbarnsomsorg som håller god kvalitet och kan ge hjälp med läxläsning, genom bättre fungerande kommunikationer och genom att avskaffa vårdnadsbidraget.

Det är viktigt att man tänker på det. Stockholm har inte råd, varken ekonomiskt eller mänskligt, att utesluta dessa människor, kvinnor och barn med invandrarbakgrund, från arbetsmarknaden och från samhället. Folkpartiet talar varmt om det och står inte bakom vårdnadsbidraget. Men nu står vi här i kommunfullmäktige. Om ni är så mycket emot vårdnadsbidraget kan vi begära votering om det så att ni kan gå från ord till handling.

Ordförande! Därför yrkar jag på votering när det gäller den här motionen.

Anförande nr 169

A w a d H e r s i (MP): Ordförande, fullmäktige! Jag vill också diskutera vårdnadsbidraget. Det man tycker om vårdnadsbidraget är kanske en åsikt, en ideologisk hållning, för många av er. För mig är det inte det. Jag har sett på nära håll vad vårdnadsbidraget innebär för barnen i verksamheter. Jag har sett att förskolor stängs på grund av att man håller barnen bort alltför länge. Jag har sett att barn har missat en tidig inläring och god språkutveckling. Vi vet vad som är viktigt för barn som inte har svenska som modersmål eller som inte vistas där det svenska språket talas och där inläring av svenska språket sker i ett tidigt skede.

Jag frågar mig vem vårdnadsbidraget är till för. Är det till för barnet, mamman eller för pappan? För mig är det självklart. Man ska utgå från barnperspektivet. I just de grupper som ansöker om vårdnadsbidrag är det inte för barnens bästa. Ett barn kan vara bort från förskolan till det blir sex år och börjar i förskoleklass. Jag vill inte medverka till att de här barnen kanske hamnar i utanförskap på samma sätt som deras föräldrar har gjort. Vi har goda grunder för varför vi ska se till att just de barnen kommer in i förskolan och lär sig svenska eftersom det inte är deras modersmål.

Erik Slottnér jämförde föräldraförsäkringen och vårdnadsbidraget. De föräldrar som väljer att ha vårdnadsbidrag betalar också högre kostnader när de blir äldre eftersom det inte är pensionsgrundande. Just därför är det en kvinnofälla.

Anförande nr 170

Erik Slottnér (KD): Herr ordförande! Awad frågar mig om det är barnen, kvinnorna eller männen vi gör detta för. Jag kan på heder och samvete säga att vi har haft ett barnperspektiv när vi har drivit den här frågan. Vi är övertygade om att det är föräldrarna som känner sina barn bäst och som vet vad deras barn bäst behöver. Det finns en hel del föräldrar som tycker att det är för tidigt att lämna sina barn på förskolan när de är 14–15 månader och som vill förlänga tiden tills de är två eller tre år. Vissa föräldrar känner kanske att de inte vill jobba åtta timmar per dag. De vill inte ha sina barn på förskolan så länge när de är som allra minst. De vill korta sin arbetstid, och det kan vårdnadsbidraget möjliggöra. Vi vill ge den möjligheten till de familjer som så önskar, och det sker helt utifrån ett barnperspektiv. Men det är ingen garanti att de som i dag använder vårdnadsbidrag automatiskt hamnar i förskolan om de inte använder vårdnadsbidraget. De kan faktiskt vara hemma i alla fall, fast då kanske med socialbidrag.

Anförande nr 171

Awad Hersi (MP): En sak som jag kan hålla med dig om är att barn behöver vara med sina föräldrar. Så är det absolut, men de förutsättningar samhället skapar för att barnen ska vara hemma ska försäkra att barnen får en bra uppväxt. Så är det inte i det här fallet. Vi har sett att alldeles för många förskolor, till exempel i Tensta, har stängts på grund att det inte finns tillräckligt med barn därför att barnen har stannat hemma.

Anförande nr 172

Karin Rågsjö (V): Nu går jag tillbaka till försörjningsstödet och pratar lite om det. Jag ska läsa upp någonting från den senaste rapporten från Sweco, före detta USK. I juli avslutades 565 boståndshushåll, vilket var 35 färre än i juni. För 32 procent av de avslutade hushållen fanns det information om att de börjat arbeta. Det är jättebra. För 2 var slutsorsaken att man börjat studera. Tillsammans uppgavs 14 procent ha beviljats olika typer av ersättningar som a-kassa, sjukersättning och äldreförsörjning. Det är jättebra. För 22 procent var avslutsorsaken okänd. Då kan man fundera på vad 22 procent av de här personerna gör varje månad. Hur får de sin ekonomi att fungera? Det är jag bekymrad över.

Allting hänger ihop i den här salen i kväll. Det handlar om klass, om hur man försörjer sig, hur man tar sig in på arbetsmarknaden och hur man blir kvar. Jag rekommenderar er som vill läsa om hur det är att bli kvar att läsa Rinkebys socialtjänstrapport. Där kan man verkligen se hur utanförskapet har befasts. Det har befasts sedan 2006.

Anförande nr 173

Abbe Hailu (S): Ordförande! Det är märkligt att just Moderaterna försvarar vårdnadsbidraget. Jag trodde att det bara var ett samarbete med Kristdemokraterna. Nu börjar en ung tjej att försvara vårdnadsbidraget och att speciellt kvinnor som är lågutbildade och arbetslösa ska sitta hemma i tre år eller kanske sex, nio eller tolv år och stå långt från arbetsmarknaden. Det är kvinnornas lott.

Sedan kommer barnen. Barnen är hemma i sex år. Om en kvinna har tre barn sitter alla barn hemma. Alla barn under sex år sitter hemma. Det är inte bara ett barn som sitter hemma utan det svenska språket och utan förskola mitt i Stockholm, i Sveriges huvudstad, i Rinkeby, i Tensta, i Skärholmen. Vilken moderat, folkpartistisk eller socialdemokratisk kvinna, en svensk medelklasskvinna, tar ut vårdnadsbidraget och sitter hemma i tre år? Kom med ett enda exempel. Det är förfärligt.

Anförande nr 174

A r b a K o k a l a r i (M): Oj, herr Abebe Hailu är förvånad över att en ung tjej talar varmt om vårdnadsbidrag. Är det något fel på det? Förväntade du dig inte det? Jag undrar om du har barn. Hur många dagar var du hemma med dina barn egentligen? Vad ger dig rätten att säga till mig som framtida mamma eller andra kvinnor hur vi ska ta hand om våra barn? Det är en valmöjlighet som vi ger till alla stockholmare som har barn. Det är inte ett tvång.

Anförande nr 175

A b e b e H a i l u (S): Jag har varit hemma med mina barn, Arba. Två av mina barn från Rinkeby går på högskolan. De har gått i förskolan från första året. De är födda i Rinkeby. Mitt tredje barn är på väg till högskolan. Det beror på att de har gått i förskolan från första året.

Jag tycker synd om dig eftersom du ung. Du är framtiden. Därför ska du inte jobba med någonting som går bakåt och verkar vara från 1800-talet.

Anförande nr 176

G u l a n A v c i (FP): Ordförande! Jag noterar att Abebe Hailu ägnar sig åt lite härskarteknik här när han ska tala unga tjejer till rätta. Jag vill påpeka för dig också att jag inte försvarar vårdnadsbidraget. Jag försvarar de överenskommelser vi har inom Alliansen, och vi står fast vid den överenskommelse vi har gjort. Vi får se vad som händer i framtiden.

Du sade att barn, bland annat i din egen stadsdel, riskerar att hamna i utanförskap och bli isolerade genom att de kanske är hemma tills de är sex år. Det är därför som vi kommer att ändra i föräldraförsäkringen, Abebe, så att barnen till de kvinnor som kommer till Sverige ska få möjlighet att börja förskolan redan från starten och inte tvingas vara kvar hemma därför föräldraförsäkringen är konstruerad på ett så galekt sätt att man får full pott retroaktivt när man kommer till Sverige. Vi kommer att ta tag i det. Men ägna dig inte åt härskartekniker! Vi inte har inte gett oss in i politiken därför att vi unga utan för att vi vill någonting med politiken.

Anförande nr 177

A b e b e H a i l u (S): Det är synd folkpartister går på detta. Jag förstår att det är ett samarbete med Kristdemokraterna. Men att Folkpartiet försvarar vårdnadsbidraget och försvarar att kvinnor ska sitta hemma, speciellt lågutbildade kvinnor som står långt från arbetsmarknaden. Nästan alla som tog ut vårdnadsbidrag är arbetslösa som har svårt att få jobb. Det är de som har tagit ut det och inte de som har bra jobb eller fast jobb. Jag satt i stadsdelsnämnden och räknade månad efter månad och redovisade för kommunfullmäktige här. Månad efter månad har jag bråkat här. Det är inte någonting nytt.

Anförande nr 178

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Jag vill börja med att säga att jag vet ganska många som inte har gått i förskola men som ändå har högskoleutbildning. Det direkta sambandet finns faktiskt inte.

Jag tycker att det är lite förnedrande mot föräldrar som väljer att vara hemma efter föräldraförsäkringen att säga "att de sitter hemma med sina barn". Man sitter hemma och rullar tummarna. Det låter som om det är någon förvaringsverksamhet där hemma. Jag tycker att det är ett oerhört förnedrande sätt att uttrycka sig. Det gäller både detta med "kvinnofälla" och "att sitta hemma". Det är inte säkert att det är det man gör när man använder vårdnadsbidraget. Dessutom kan det aldrig bli tre år. Det kan bli max två år som man tar ut vårdnadsbidrag, och för de allra flesta rör det sig nog snarare om några månader upp till ett år efter föräldraförsäkringen för att man vill ha lite mer tid hemma eller kunna korta sin arbetstid, och det är ingen som tvingar någon. Ni pratar som om det är ett tvång. Det är inget tvång. Detta är helt frivilligt.

Anförande nr 179

A b e b e H a i l u (S): En sak vet jag, nämligen att kvinnor i Rinkeby, Tensta och alla invandrarkvinnor i Sverige inte har krävt att få sitta hemma med barnen i tre år så att deras barn ska vara utan det svenska språket och utbildning och de själva utan arbete eller arbetsmarknadsutbildning. Det är Kristdemokraterna som vill ha det så. Tack vare dem står många arbetslösa kvinnor långt från arbetsmarknaden under lång tid framöver. Det är synd. Det är också synd att de accepterar det. Jag tycker att det är synd att Folkpartiet accepterar detta.

Anförande nr 180

T ü n d e K o v a c h (M): Herr ordförande! Jag tänkte inte gå upp i den här debatten, och därför har jag tyvärr inga siffror med mig. Men jag kan meddela att på Södermalm är det en mycket stor andel män med svenskklingande namn som utnyttjar vårdnadsbidraget.

§ 25 Motion om tidigare insatser vid flyktingmottagande i Stockholms stad (utl. 2012:46)

Motion om ökad jämlikhet, minskad segregation och goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar (utl. 2012:57)

Motion om tester för att mäta förekomsten av krogdiskriminering (utl. 2012:97)

Motion om kvalitetssäkring av tolkningen i stadens verksamheter (utl. 2012:101)

Anförande nr 181

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tänker prata om den motion som jag och Måns väckt. Den handlar om ökad jämlikhet, minskad segregation och goda uppväxtvillkor för barn och unga. Jag tänker också säga vad vi vill, så att ni vet vad jag pratar om. Vi vill att det ska tillsättas en tvärsektoriell utredning som granskar de socioekonomiska konsekvenserna av en ökad segregering genom utbildning, arbetsmarknad och socialtjänst med en tonvikt på utvecklingen för barn och ungdomar. Den ska också komma med förslag om hur jämlikheten i staden kan öka och segregationen minska i alla delar av staden med tonvikt på att stärka barns och ungdomars förutsättningar till goda uppväxtvillkor.

Det skulle behövas en Marshallplan för ytterstaden och inte de kortsiktiga projekt som vi har sett som avslutas och rinner ut i sanden. Vi ser väldigt tydliga ökade klyftor, vi ser barn som far illa, vi ser en ökad kunskapssegregering och vi ser en ökad fattigdom. Men ni ser ingenting, utan ni ser The Capital of Scandinavia. Ni ser inte att så många står på perrongen när framtidsståget går.

Vi är oroliga för vad som händer i den här tudelade staden. Arbetsmarknadsborgarrådet anser sig ha goda kunskaper om vad som kan leda till segregering och vilka faktorer under uppväxttiden som kan ge negativa konsekvenser i framtiden. Att trots den här egna insikten inte ta ett helhetsgrepp för att motverka den ökade segregeringen på alla de områden jag har nämnt tycker vi är lite märkligt. Det behöver göras någonting mer samfällt, ungefär som man har gjort i Malmö. Där har man tillsatt en kommission för att titta över hur man kan jobba mot segregering i hela staden.

Det behövs inga fler projekt. Det behövs långsiktighet och ambitioner för att minska klyftorna, och vi saknar det här helhetsgreppet. Vi tycker att ni lider brist på verklig insikt, ambition och helhetssyn. Ni säger att grunduppgiften är att finnas till hands för de utsatta men inte att minska skillnaden. Staden saknar också en giltig plan för att arbeta enligt FN:s konvention om barns rättigheter. Det har vi talat om tidigare. När varken utbildningsborgarråd eller socialborgarråd är med som föredragande i det här ärendet signalerar det att detta har hamnat på arbetsmarknadsrådets bord, vilket är lite märkligt eftersom allt hänger ihop.

Vi tycker att det finns en passiv hållning till den här frågan om den tilltagande segregeringen. Vi ser det i Rinkeby, Skärholmen, Farsta och Hässelby-Vällingby. Den politik som ni har bedrivit sedan 2006 göder nämligen segregering.

Skolan är en del av samhället med starka segregeringar. Det är så stora skillnader i dag mellan olika skolor och var man befinner sig och vilken bakgrund man har. Den här skillnaden ökar, och det har vi talat om tidigare i den här salen. Det är kunskapssegregering.

Arbetslösheten är helt klassrelaterad. Jobbtorg måste erbjuda studier och praktik som leder till arbete. Många fler unga arbetslösa måste få möjlighet att läsa på komvux med bibehållet försörjningsstöd eller på annat sätt och inte behöva ta studielån för att ta igen utbildning de borde ha fått för länge sedan.

Alla barn som växer upp i en familj med knapp ekonomi och små sociala och kulturella resurser vet att det ger sämre chanser att leva ett bra liv som vuxen, ändå ökar skillnaden mellan de barn och ungdomar som har och de barn och ungdomar som inte har. Att samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst har raserats och måste byggas upp igen är en direkt följd av den borgerliga politiken. Det kan vi se ute i stadsdelarna. Nu tillsätts socialassistenter i skolorna, och det sker efter sex år. Det är väl lite sent påkommet. Det är ett ganska allvarligt socialt läge i ytterstaden. Jag hoppas att ni alla har läst rapporten från Rinkeby socialtjänst. Där kommer fler anmälningar som gäller barn och ungdomar in.

I ett tjugårs perspektiv har skillnaderna i barnfattigdom mellan innerstad och förort och mellan rika och fattiga ökat enormt. Barnfattigdomen har ökat i 17 av 18 stadsdelar enligt Rädda Barnen. Det är ganska allvarligt.

Lägger man ihop skolsegregering, bostadssegregering, ökad barnfattigdom och alla de här variablerna kan man se att vi är inne på fel väg. Vore det inte mycket intressant att titta över detta och tillsätta en kommission som lyfter upp frågorna för att på det viset hitta vägar fram tillsammans i stället för att hitta på små korta projekt som ni gör nu på Järvafältet och under Södervisionen? Vad händer med dem sedan? Det är också misstag som den här oppositionen har gjort tidigare. Man har jobbat med små korta projekt i stället för att se på helheten. Jag skulle vilja att man tittade på vilka framgångsfaktorer som finns. Hur ska vi jobba?

Bifall till Vänsterpartiets reservationer!

Anförande nr 182

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Ordförande! Du pratar om projekt, Karin, men Alliansen reformerar hela utbildningspolitiken. Vi vill ha koll på varenda unge. Man måste följa resultaten och titta på vad som ger resultat. Där har utbildningsförvaltningen under ledning av Lotta Edholm på ett mycket bra sätt tagit fram vilka framgångsfaktorer som finns. Vad ska skolorna göra för att uppnå högre resultat hos eleverna? Det finns ett stort arbete kvar att göra. Man har infört ett socioekonomiskt ersättningssystem där skolor som ligger i områden där man inte har så hög utbildning och ganska dåliga förutsättningar får en högre ersättning. Men det viktiga är att vi följer upp det. Vad är det som ger resultat? Jag är övertygad om att när Alliansen har fortsatt vidare kommer det att ge resultat i längden.

Anförande nr 183

K a r i n R å g s j ö (V): Jag vet inte vad jag ska säga. Ett av era största problem är utbildningspolitiken. Där kan man se tydliga indicier på att kunskapssegregeringen

har ökat markant i Sverige och i Stockholm. Det ligger en rapport på mitt bord där utbildningsförvaltningen är extremt bekymrad över de stora skillnaderna mellan skolor och en fallande betygskurva för hela Stockholm. Det mest allvarliga, Helen, är ju kunskapssegregeringen. Ni har suttit vid makten sedan 2006. Tillsammans med er har Björklund lyckats köra hela utbildningen i botten. Det är mycket beklagligt. Utbildningspolitiken borde man titta över när det gäller bidragande orsaker till den tilltagande segregeringen. Utbildningspolitiken, som den ser ut just ni i Stockholm, glider isär. Skillnaderna är för stora mellan stadsdelarna och mellan skolorna.

Anförande nr 184

Stefan Nilsson (MP): I min motion föreslår jag att Stockholms stad regelbundet ska genomföra anonyma tester för att undersöka hur vanlig diskriminering på krogar är. Krogdiskriminering är ett samhällsproblem. Det vet vi, exakt hur stort det är vet vi inte. Vi vet också bara delvis vilka metoder som används. Det är några skäl till att vi behöver genomföra detta. Varje vecka upplever sig många människor särbehandlade på krogen. Det är ofta samma människor som också särbehandlas när de söker jobb. Det förstärker alltså känslan av utsatthet, att inte riktigt höra till och att inte få chansen i vårt samhälle. Många ser den som en naturlig del av vardagen, något man får finna sig i.

Vi vet alltså att det här är vanligt. Byrån För Lika Rättigheter säger i sitt remissvar att det är vanligt förekommande. Det bör de känna till eftersom de träffar de personer som drabbas. Därför är inte det här ett problem som man kan nonchalera. Diskriminering är allvarligt. Vi tycker att den frånvaro av instrument som finns nu inte räcker. Vi måste ha bättre metoder för att jobba med det här problemet.

I sitt remissvar säger majoriteten att detta inte är förenligt med lagstiftningen. Vi tycker att det är underligt att vi har använt, och använder med regelbundenhet, anonyma tester när det gäller överservering, det vill säga servering av personer som är berusade. De ska inte servas alkohol. Där använder vi anonyma tester i dag.

Dessutom säger DO, som är den myndighet i Sverige som övervakar all diskriminering, att det här är ett utmärkt förslag. De om några borde ha koll på vad som gäller och vad som är möjligt enligt lagen. Diskrimineringsombudsmannen tyckte att förslaget var så bra att man lade ut ett pressmeddelande på sin hemsida där man tillstyrkte vår motion.

Genom att genomföra sådana här tester vinner vi två saker. Den ena är att vi får veta hur vanligt det är, vilka grupper som diskrimineras, vilka metoder som används och så vidare. Den andra är att det ger oss en möjlighet att föra en dialog med branschen utifrån de resultat som de här undersökningarna ger. Vi tror att man skulle kunna ta ett rejält steg framåt i arbetet mot diskriminering med sådana är anonyma tester.

Vi har fått väldigt mycket stöd för den här motionen, och inte bara från DO utan också från kommunstyrelsens eget handikappråd som säger att det här är ett bra initiativ där vi får svart på vitt hur vanligt det är, vilka metoder som används och om det är några speciella grupper som diskrimineras. Byrån För Lika Rättigheter säger ungefär samma sak, nämligen att vi får en bild av vilka grupper som drabbas, och det är mycket viktigt. Vi får en bild av attityder i samhället och hur de tillämpas ute på restauranger. De tycker över huvud taget att det är ett bra förslag. Vi har alltså stöd

från de här tre tunga remissinstanserna, men inte från den moderatledda majoriteten. Jag tycker inte att ni har några förslag på hur vi ska komma åt det här problemet, och det är mycket olyckligt.

Bifall till motionen!

Anförande nr 185

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande, ledamöter och Stefan Nilsson! Först vill jag slå fast att vi allihop är emot diskriminering. Det framgår av alla våra styrdokument. Du har föreslagit en modell för hur man skulle mäta och se hur diskriminering sker, och du har bara valt ut krogar. Det jag är orolig för med din modell är att det blir en brottsprovokation som inte är tillåten om vi gör en sådan här satsning på krogen och vi använder oss av den i vår dagliga verksamhet. Det gör att vi aldrig kommer att kunna veta vilken krog det handlar om. Vi kommer aldrig att kunna veta hur det har gått till och inte heller hur många det gäller. Du jämför med det projekt som vi har där vi går ut och mäter hur mycket människor dricker och hur överserveringen ser ut, men skillnaden är att det är ett forskningsprojekt. Det sker på ett helt annat sätt och utförs av STAD-projektet och inte av Stockholms stad. Det är skillnaden. Därför kan vi inte bifalla din motion.

Anförande nr 186

S t e f a n N i l s s o n (MP): Ni hade kunnat föreslå att man gör så som du nyss sade när det gäller krogdiskriminering. Motionen utesluter inte det på något sätt. Det är ett sätt att bifalla motionen. Det är synd att ni inte gjorde det.

Anförande nr 187

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Fru ordförande, Stefan! Problemet är att det inte går att bifalla motionen som den ser ut. Ni säger i ert förslag till beslut att ni vill bifalla motionen och hänvisar sedan upprepade gånger till bland annat Byrån För Lika Rättigheter. Det ni förtränger bland det Byrån För Lika Rättigheter säger är att de trycker ganska hårt på att om staden gör det här måste man också använda sig av det. Antingen ska man anmäla det som kommer fram till DO eller ännu hellre omedelbart dra in utskänkningstillståndet. Det är just detta man inte kan göra enligt JO. Det blir tyvärr en kökkenmödding av det. Det går inte att bifalla motionen som den ser ut nu, men det är givetvis bra att diskrimineringsfrågorna kommer upp dagordningen.

Anförande nr 188

S t e f a n N i l s s o n (MP): Det klart att det går att bifalla motionen som den ser ut. Maria Ljungberg Schött gav just exempel på hur ni hade kunnat bifalla motionen som ett forskningsprojekt. Om ni tror att man måste ha mycket stora marginaler här hade man kunnat utforma det som ett forskningsprojekt, utvärdera statistiken och sedan föra en dialog med branschen och inte med de enskilda krogarna som har diskriminerat. Nu kan du inte svara mig, men du kan sätta upp dig på talarlistan. Hur tycker du att man ska motverka diskriminering på krogarna? Det är jag intresserad av att få veta.

Anförande nr 189

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Ordförande, ledamöter och ersättare! Ibland känns politiken mycket märklig. Frågar man fyra jurister vad som är rätt i en fråga får man

alltför ofta fyra olika svar gärna kryddade med några ”troligen, sannolikt och under förutsättning att”. Jag tycker att det känns ganska hopplöst ibland. I grunden delar jag och Folkpartiet motionärens ilska mot diskriminering vare sig den handlar om krogdiskriminering, som här, eller om diskriminering på arbetsmarknaden. Vi liberaler delar också den frustration som jag uppfattar att du, Stefan, och väldigt många andra känner över att det är svårt att motverka diskriminering och att hitta vägar för att lösa det.

Vi i Alliansen lutar oss ganska tungt mot JO:s uttalanden om provköp av folköl och olämpligheten av det. Vi talade alldeles nyss om Byrån För Lika Rättigheters yttrande. Deras yttrande visar att det är mycket svårt att tolka er motion på något annat sätt även om ni nu gärna, så här i efterhand, vill säga att det är någonting annat.

Men diskussionen fortsätter. Det största fokuset i dag ligger kanske på diskrimineringen av invandrare, men som Stefan och även svaren påpekar sker det även diskriminering av personer med funktionshinder, och det är lika allvarligt. Det handlar inte bara om fysiska hinder i deras fall utan faktiskt om att man inte alltid vill släppa in människor i rullstol eller utvecklingsstörda på krogar utan bara oss normalstörda. En kränkning är en kränkning.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 190

J o n a s E k l u n d (MP): Kommunfullmäktige tar sig inte så bra ut som domstol, men ibland blir det nästan så i alla fall när det påstås att det ena eller andra förslaget är olagligt. I Stefan Nilssons motion hänvisas det tydligt till de tester som görs av STAD-projektet när de gäller just överservering på krogarna. Det översätts sedan av STAD-projektet till rapporter och statistik som används som underlag för diskussioner med branschen. Det är precis på det viset som Miljöpartiet vill att de här testerna ska genomföras. Det är inte myndighetsutövning. Det kan ni fråga vilken jurist som helst om. Därför är det som stadsledningskontoret och föredragande borgarråd har anfört i utlåtandet om att det här skulle vara dold myndighetsutövning inte relevant. Det är över huvud taget inte myndighetsutövning, utan det är ett bra sätt att få ett underlag för fortsatt arbete tillsammans med branschen för att motverka diskriminering i kroglivet i Stockholm. Liksom Stefan Nilsson skulle jag gärna vilja höra om Folkpartiet har något annat förslag eller om Folkpartiet kan tänka sig att bifalla det här förslaget.

Anförande nr 191

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Vi har väl redan kommit fram till att vi inte kan tänka oss att bifalla förslaget. Även Byrån För Lika Rättigheter har samma uppfattning, fast de tycker att det är bra. De tycker att man ska göra sådana här tester och använda sig av dem direkt utifrån er motion. Det tycker inte vi är tillrådligt med JO:s tidigare yttrande. Jag hoppas att vi kan hitta lösningar och metoder som är lagliga och som faktiskt också fungerar.

Anförande nr 192

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Principen om likabehandling är en central princip i alla kommunal verksamhet. De människor som behöver ha tolkhjälp för sin kommunikation med myndigheter, i skolan och i sjukvården är beroende av

kompetenta tolkar med marknadsmässig ersättning. Stadens tolktjänster ska helt enkelt hålla hög kvalitet och kvalitetssäkras. I dag är vi inte där. Av en kundnöjdhetsundersökning som servicenämnden sammanställt när det gäller stadens förvaltningar framgår att 54 procent är missnöjda med tolkningen. Bara 26 procent är nöjda med tolktjänsterna. Då kan man fråga sig vad det är för fel på tolktjänsterna. Staden prioriterar helt enkelt inte kvalitet framför pris. Det innebär att det billigaste alternativet alltid vinner. Jag tycker att det finansborgarrådet skriver i Mina synpunkter i svaret är mycket talande. Han säger att stadens förvaltningar väljer själva om de ska anlita auktoriserade tolkar eller inte. Det uppmuntrar inte staden att försäkra att tolkning ska hålla en god kvalitet.

Ersättningen till tolkarna har också varit eftersatt den senaste tiden. Man har inte haft prisindexering de senaste åren. Det finns flera parter i de flesta fall. Det handlar om företag som förmedlar tolktjänster och intresseorganisationer för tolkar. Staden bryr sig inte om att ha kontakt eller föra en diskussion med de organisationer som företräder tolkarna. Staden förlorar i konkurrensen med andra myndigheter när det gäller att få de bästa tolkarna. Att det är brist på tolkar är inte skäl nog för att staden inte ska använda de auktoriserade tolkar som finns i staden.

Jag tycker att man slår ifrån sig i svaret. Man har inga förslag som försäkrar eller förbättrar kvaliteten i tolktjänsten i staden. Jag vill fråga finansborgarrådet: Vad vill du säga till en mamma som är beroende av en god tolk när hon ska vara med på ett föräldrasamtal? Vad vill du säga till den unga nyanlända flicka som ska ha ett samtal med en kurator? Ska du säga till henne: Nej, vi kan inte ha det här samtalet med dig eftersom det inte finns några bra tolkar. De duktiga tolkarna har valt bort kommunala verksamheter och gått till Migrationsverket, polisen eller domstolarna i stället.

Det finns flera lösningar. En lösning skulle kunna vara att staden, som många andra städer, väljer att prova andra metoder. Man kanske kan överväga att anställa tolkar i olika förvaltningar när det gäller de stora språken. Men här slår man ifrån sig och säger att man är nöjd med sakernas tillstånd.

Anförande nr 193

D e n n i s W e d i n (M): Fru ordförande! Jag har läst igenom din motion och framför allt dina yrkanden. Det är lite förvirrande. Vi har precis gjort en ny upphandling av tolktjänster i Stockholms stad. Vi är jätteintresserade av att öka kvalitet på tolkningen i staden. Det är en mycket viktig verksamhet. Sedan den 1 juni gäller nya regler som man har skickat ut nya förfrågningsunderlag om. I nuvarande avtal ingår reseersättning för tolk, och vi ställer krav på att förmedlarna garanterar att samtliga tolkar följer Kammarkollegiets anvisningar om god tolksed. Det låter lite som du skjuter tomma skott här. Stadens förvaltningar bestämmer själva om de ska anlita auktoriserade tolkar, och du vill ändra de här riktlinjerna, men faktum är att det råder brist på tolkar. Det finns enbart elva auktoriserade tolkar på somaliska på Kammarkollegiets söktjänst för tolkar. Dessa elva tolkar ska tolka i hela landet.

Anförande nr 194

A w a d H e r s i (MP): Du säger att det utgår ersättning för spilltid, men frågan är hur du vet det. Man upphandlar från en tolkförmedling, men hur vet man att tolkförmedlingen faktiskt betalar ersättning för spilltid till sina tolkar? Jag skulle vilja säga att det inte är fallet i Stockholm. Ja, det finns brist på auktoriserade tolkar,

men det innebär inte att det bara finns dåliga tolkar. Det finns väl utbildade tolkar vid Stockholms universitet som väljer bort Stockholms stad på grund av att staden inte betalar nog för dessa tjänster.

Anförande nr 195

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut när det gäller ärende 34, 35, 46 och 49 under det här integrationsavsnittet.

När det gäller motionen om ökad jämlikhet, minskad segregation och goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar konstaterar ett flertal av förvaltningarna i sina yttranden att det redan finns mycket information på det här området, och de ser inte att det finns någon anledning att göra någonting liknande. Det är ju så. Vi har mycket god information om hur det ser ut på de här olika områdena. När man lyssnar på Karin Rågsjö och oppositionen i den här frågan låter det som om det har blivit otroligt mycket sämre i staden under de senare åren. Hon raljerar lite grann kring hur man jobbar med de här duttiga projekten, eller vad Rågsjö sade här alldeles nyss.

Vi har börjat arbetet med arbetsmarknadsförvaltningen. Ska man hitta rätt är det ganska bra att börja i liten skala för att testa om det fungerar eller inte. Det borde Karin Rågsjö också veta. Det är precis det som vi gör inom ramen för Filur och Merit. Sedan kan man implementera det arbetssättet i det löpande arbetet. Det visar sig också att det ger resultat. Det kan vi se bland annat i tertialrapport 2 som vi kommer att ta upp på sammanträdet på onsdag i arbetsmarknadsnämnden.

Det hävdas här att all utveckling går åt fel håll och att det blir en större diskrepans i staden. Tittar man i USK:s statistik över till exempel utbildningsnivå kan man konstatera att om man jämför innerstaden, västerort och söderort, som är tre intressanta områden, har utbildningsnivån stigit i alla områden. Det är en större andel människor som har en eftergymnasial utbildning. Det är 46 procent i västerort jämfört med 43 procent 2005, och 1996 var det 36 procent. Utvecklingen går åt rätt håll även i söderort. Där är det 48,5 nästan 49 procent som har en eftergymnasial utbildning mot 32 procent 1996. Tittar vi på hur stor andel människor som har levt på sjukersättning ser vi även där att utvecklingen går åt rätt håll. Tittar man också på den generella utvecklingen när det gäller inkomstnivåerna kan vi se att vi har en ökad andel människor som tjänar över 240 000, medelinkomsten, i västerort, söderort och även i innerstaden. Vi har en ökad andel av inkomsttagarna i västerort, söderort och innerstaden som tjänar över 360 000 kronor.

Det är tydligt att det har skett en förskjutning när det gäller inkomstnivåer och utbildningsnivåer. Vi kan också konstatera att det är färre antal människor i dag som lever på sjukersättning jämfört med hur det var tidigare. Jag håller inte alls med om att det blir en ökad segregation, utan i alla stadsdelar i Stockholm har det blivit inkomstökningar under den här mandatperioden om man tittar på genomsnittet.

Om man roar sig ännu mer och tittar på hur det ser ut under de tidsperioder då det har varit socialdemokratiskt styre respektive borgerligt styre i Stockholms stad kan man konstatera att de stora inkomstskillnaderna har uppstått under Mats Hulth och Annika Billströms tid. Det har varit mycket jämnare inkomstökningar över hela staden när det har varit borgerliga eller moderata finansborgarråd i Stockholm.

Jag förstår att ni försöker ge en bild av att det sker en enorm splittring i Stockholm just nu, men det är inte så många som håller med om det. Jag håller dock med om att det finns problem på en del områden. Det är just därför som vi kraftsamlar inom arbetsmarknadsförvaltningen för att jobba med de här sakerna.

Jag vill sluta med att visa en bild på andelen hushåll i Stockholms stad som är i behov av ekonomiskt bistånd. Jag tror inte att man behöver visa siffrorna. Det här är staplarna som visar utvecklingen.

Anförande nr 196

K a r i n R å g s j ö (V): Jag har ingen fin bild att visa upp i dag, Ulla. Du får på något sätt ta ansvar för hela staden när det gäller utbildningspolitik, socialpolitik och arbetsmarknadspolitik. Det är väl lite mycket till och med för dig, Ulla.

Arbetslösheten står och stampar i ytterstaden. Så är det. Det är klart att vi blir bekymrade när vi tittar på de variabler som handlar om barnfattigdom, arbetslöshet och bostadssegregering och lägger ihop dem. Det är då man blir lätt förskrämd. Vi tycker att staden faller isär. Det går mycket bra för väldigt många stockholmare, men det finns också ett antal stockholmare som det inte går så bra för. De har en sak gemensamt. Det handlar om klass, var de bor någonstans och en segregering på bostadsmarknaden. Vi vill titta på det här sammantaget. Man kan ha siffror hit och dit, men vi vill göra en sammantagen analys av hur vi ska vända utvecklingen oavsett majoritet.

Anförande nr 197

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Men flera förvaltningar konstaterar att det informationsmaterialet redan finns. Låt mig läsa innantill vad socialnämnden säger i sitt yttrande. De konstaterar att skillnaden mellan Rinkeby, Kista och Östermalm således är avsevärd om man tittar utifrån ett tidsperspektiv från 2000, men den har inte ökat under perioden. Inom båda stadsdelsförvaltningarna har biståndsbehovet procentuellt sett mer än halverats sedan år 2000. Inte ens stadens förvaltningar håller med om den bild som ni beskriver, det vill säga att det är en så otroligt kraftig negativ utveckling i vissa delar av staden. De konstaterar också att i hälften av stadsdelsområdena har arbetslösheten minskat under det senaste året.

Sedan kan jag hålla med om, och det är därför vi har arbetsmarknadsförvaltningen, att det finns problem som vi måste jobba med, men det är inte den generella bilden som du beskriver.

Anförande nr 198

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (S): Du säger att det har blivit bättre, Ulla, men det man påtalar i den här motionen är ett antal saker som visar att det är tvärtom. Du pratade som stadens förvaltningar, men det finns rapporter från USK, Folkhälsoinstitutet med flera som säger något annat när det gäller den här sammantagna politiken för integration. Man kan säga så här: Vi ser de här siffrorna, och därför sitter vi stilla i båten. Men vi kan också säga: Det är dags nu. Vi kan inte vänja oss vid att det ska vara på det här viset.

Då undrar jag vilken strategi ni har. Det står en rad om stadens mest utsatta i budgeten. Men det handlar inte bara om det, utan det handlar om att hitta ett sätt att få staden att hålla ihop. Där tycker jag att ni helt saknar ambitioner.

Anförande nr 199

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det är helt ofattbart att du påstår att vi saknar ambitioner när vi har inrättat en helt ny förvaltning för att jobba med de här sakerna. Sedan jobbtorgen drog i gång har den förvaltningen lett till att 17 000 personer har gått från försörjningsstöd till egen försörjning. I den ena undersökningen efter den andra visar man också att det absolut viktigaste som man har att göra när man jobbar med de här sakerna är att se till att det skapas förutsättningar för jobb.

Det kom en undersökning från Svenskt Näringsliv häromdagen. Där konstaterar man att försörjning bland utlandsfödda personer har ökat mer än bland de svenskfödda. Det beror bland annat på jobbskatteavdragen och ROT och andra saker som regeringen har presenterat.

Vi jobbar med arbetsmarknadsförvaltningen för att lösa problemen där de finns. Det är inte så att klyftorna ökar i Stockholm på det sätt som ni beskriver det. Det är inte korrekt.

Anförande nr 200

Å s a J e r n b e r g (MP): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till Miljöpartiets reservationer i ärende 34 och 35.

Det är uppenbart att vi ser lite olika på staden. Vår bild är att möjligheterna att skapa sig ett gott liv ser mycket olika ut i Stockholm. Det gäller när vi pratar om hälsa, möjligheter att lyckas i skolan, chanserna att få ett jobb och ekonomisk situation. Barnfattigdomen är ett allvarligt problem, och skillnaderna är stora mellan stadsdelarna när vi pratar om ekonomisk utsatthet. I Rinkeby lever vartannat barn i ekonomisk utsatthet. Alltför stora skillnader i samhället är en grogrund för frustration och ohälsa. Därför behövs det en långsiktig strategi för att vända den här utvecklingen. Det handlar om en strategi för att se till att alla människor ges lika förutsättningar att skapa sig ett gott liv.

För att få till stånd en sådan strategi har vi i Miljöpartiet föreslagit att vi ska tillsätta en kommission för ett socialt hållbart Stockholm som jag tror nämndes tidigare här i kväll också. Ett liknande arbete pågår i Malmö just nu. Det handlar om en politiskt oberoende kommission som består av olika kunniga personer som får i uppdrag att ta fram förslag på hur man kan minska skillnaderna i exempelvis hälsa. När borgarrådet talade här nyss satt jag och tittade på en forskningsrapport om hur ojämlikheter i samhället påverkar just hälsan. Det är oerhört viktigt att jobba med det. Det gäller också ojämlikheten i skolan och på arbetsmarknaden och hur man kan minska den och förbättra livsvillkoren för barn och unga.

Det här handlar alltså om att ta fram en rapport utifrån tillgänglig vetenskap som ger ett antal rekommendationer för hur vi kan skapa ett Stockholm med fler möjligheter för alla, inte minst barn och unga.

Majoriteten hänvisar i det här ärendet till uppdraget i budgeten om att finnas till hands för de mest utsatta. Men det är inte alls samma sak som att sätta in strategiska åtgärder för att skapa ett samhälle där alla har lika möjligheter att skapa sig ett gott liv. Vi efterfrågar konkreta åtgärder för att säkerställa goda uppväxtvillkor för barn och unga i Stockholms stad. Vi måste satsa på barn och unga. Vi måste ge barn och unga möjligheter och framtidstro i Stockholm. Vi behöver en strategi för det.

Anförande nr 201

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det finns några saker som är oerhört viktiga att åstadkomma. Det är en skola som kan hantera att ungdomar är olika och där man ser till individen och inte till gruppen. Det är en otroligt viktig sak för att minska utslagningen från grundskolan. Det har jag pratat om många gånger tidigare. Vi vet vad vi behöver göra. Det behövs ingen kommission för det.

Den andra saken är att se till att det finns jobb för dem som kommer ut från skolan. Man måste ha en utbildning så att man klarar jobben. Då handlar det också om att inte klassificera jobb som riktiga jobb och inte riktiga jobb. Det måste också bli intressant för företagen att anställa. Där jobbar vi mycket noggrant inom jobbtorgen för att hitta praktikplatser och rusta de människor som inte har någon erfarenhet från arbetsmarknaden så att de har möjligheter att gå till egen försörjning på många områden. Jag tycker att vi har mycket bra koll på vad vi behöver göra.

Anförande nr 202

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag är av den åsikten att samhället är ganska komplext. Det är fint om ni tror att det finns några enkla quick-fix för att möta de enorma utmaningar som finns. Jag känner mig själv ganska ödmjuk när jag ser hur samhället ser ut och utvecklas. Det finns inga enkla lösningar. Jag tror att vi behöver ta hjälp av forskningssamhället för att möta de utmaningar som finns. Vi behöver tänka från politiskt håll och inom forskarvärlden. Vi behöver ta hjälp av experter och även av kunniga människor inom våra förvaltningar i Stockholms stad för att möta de utmaningar som finns. Jag är helt övertygad om att just den åtgärden med en kommission som vi föreslår behövs. Jag har stor respekt för forskarsamhället och den kunskap som också finns inom våra förvaltningar.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 203

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (S): Ordförande! Jag ska börja med att yrka bifall till Socialdemokraternas reservationer i samtliga de ärenden som behandlas under den här punkten.

Jag kan inte låta bli att tänka på att på det förra fullmäktigesammanträdet pratade vi om vikten av folkhälsa. Då fanns det de som sade att den kommer inifrån. Det kanske också är en quick-fix att de här levnadsvillkoren och möjligheten att få de här goda uppväxtvillkoren för unga kommer inifrån, men jag tror att det handlar om en sammantagen del i politiken. Det är helt möjligt och ganska förstående att ni är nöjdare med den politik ni själva har fört än vad vi på den sidan är. Jag tror att ni underskattar människor om ni tror att alla i samhället tycker så just nu.

Ni säger att alla siffror går åt rätt håll, men jag tror faktiskt att ni har fel. Det är möjligt att man inte ska dra i gång hela diskussionen om sifferexercis en minut i tio, men det är inte så att alla i Stockholm har samma möjligheter i dag. Vi pratar inte om att vi ska vara lika, utan det gäller de förutsättningar som finns för att människor ska kunna få jobb och en god uppväxtmiljö. Det handlar om ökade klassklyftor, det handlar om förskola och skola, det handlar om bostäder, det handlar om friskvård, det handlar om möjligheten att finnas på jobbet och det handlar framför allt om möjligheten att få ett jobb. Vi får diskutera, inte minst i budgetsammanhang och i valrörelser, vilket samhälle vi vill ha. Det handlar inte heller bara om ett samhälle för de mest utsatta, att vi som har det bra ska ta hand om dem som inte har det så bra, utan om ett samhälle som måste hålla ihop därför jämlika samhällen är bra mycket bättre att leva i. De är bra mycket bättre att leva i inte bara för dem som har det svårt utan också för alla dem som har det bra.

Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 204

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Kära Elisabeth! Du har lyssnat mycket dåligt om du tycker att jag har sagt att alla siffror pekar åt rätt håll. Jag kritiserade att ni pratade om det har blivit en ökad segregation. Jag sade att det finns problem, och arbetsmarknadsförvaltningen jobbar med dem. Det finns stora utmaningar. Det är därför som vi har arbetsmarknadsförvaltningen. Att påstå att segregationen har ökat generellt i Stockholm, att folk generellt har sämre inkomster, sämre utbildningsnivå, är mer sjukskrivna och så vidare är inte korrekt när man tittar på statistiken.

Här handlar det om att vi måste jobba för att, precis som jag har sagt sjuttioelva gånger, rusta de människor som står längst från arbetsmarknaden. Vi måste se till att ungarna inte droppar av från skolan. Vi måste jobba systematiskt med de här frågorna, och det håller vi på med för fullt, och det går ganska bra. Vi har mycket kvar att göra, men det går ganska bra.

Anförande nr 205

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (S): Ni har styrt den här staden i sex år, Ulla, och jag tycker inte att siffrorna går åt rätt håll. Det är fler drop-outs i gymnasiet i Stockholm än vad det är på många andra håll i landet. Vi har fortfarande många sådana problem, och jag menar att ni blundar för det och säger att det går bra. Det håller inte. Ni måste ta ansvar för er politik.

Anförande nr 206

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Jag blir lite ledsen när jag hör hur lätt den här sidan tar på det här med diskriminering på krogarna. Både folkpartisten och moderaten har suttit rätt länge i det här utskottet. Ni vet det mycket väl, speciellt Patrik från Folkpartiet som har varit med i många år. Vi vet att folk diskrimineras. Det är till och med så att turister som kommer till Stockholm blir nobbade att komma in. Det händer ibland. Ungdomar som har ett utländskt utseende tar ibland med sig svenska kompisar för att de ska komma in på krogen, och sedan går de svenska kompisarna därifrån. Det här är någonting som förekommer. Vi har sett filmer som unga studerande ungdomar har gjort. Man drar till exempel fram den här gästlistan. Folk står 45 minuter i kö för att sedan höra när de kommer fram: Står ni på gästlistan?

Skärp er! Jag tycker att den motion som Stefan Nilsson har skrivit är en bra motion. Den bör tas på allvar. Vi bör fundera på hur vi ska göra med detta.

Anförande nr 207

Patrik Silverudd (FP): Ordförande, fullmäktige, Jackie! Jag blir uppriktigt sagt lite ledsen när du säger att vi inte tar diskrimineringsfrågorna på allvar. Jag trodde att om det var någonting vi var överens om var det att det finns få saker som vi tycker så illa om som den här. Jag vet faktiskt inte riktigt vad jag ska säga annat än jag tar lite illa vid mig när du säger sådana saker, Jackie.

Anförande nr 208

Jackie Nylander (V): Snälla Patrik, då måste du också vara beredd att göra någonting åt den här situationen. Så här har det sett ut år ut och år in, och det vet du. Då måste vi försöka göra någonting åt det, och det är det han har föreslagit i den här motionen.

Anförande nr 209

Karin Rågsjö (V): Fru ordförande! I dag pratar vi om helheten och inte bara om arbetsmarknadspolitik. Nu läser jag ur en rapport från utbildningsförvaltningen: Sammantaget kan det också konstateras att skillnaderna i betygsresultat mellan de kommunala grundskolorna är större för 2012 jämfört med tidigare år. Det finns en tendens att skolor med högt index har svårare att behålla eller förbättra sina resultat jämfört med skolor med lägre index. Orsakerna till detta är troligen flera och måste analyseras mer, men vi visar ändå på påtagliga svårigheter att fullfölja skolans kompensatoriska uppdrag.

Så är det med det. Nu går jag över till barnfattigdomen, en annan del av detta. Rädda Barnen har gjort de här årliga undersökningarna. Där kan man tydligt se att barnfattigdomen har ökat i 17 av 18 stadsdelar. Rädda Barnen delar upp staden på ett lite annat sätt än vad staden gör. År 2010 levde 15,3 procent av barnen 0–17 år i ekonomiskt utsatta hushåll jämfört med 14,4 procent 2008. Är det ett steg framåt eller bakåt? Vad tycker ni? I Rinkeby hade antalet barn som lever under fattigdomsgränsen gått upp med 3,9 procent. I Skärholmen hade det gått upp med 4 procent, i Spånga-Tensta med 1,7 procent, i Kista 1,7 procent och så vidare. Så ser det ut i nästan hela staden. Detta är väl ändå ett bevis på att någonting inte står rätt till?

Den här motionen handlar om att göra en genomlysning. Den handlar om att titta på allt sammantaget. Det handlar inte enbart om arbetsmarknadspolitik. Det fladdrar förbi siffror från höger och vänster. Det är variabler hit och dit. Men den sammantagna bilden av en stad som glider isär är helt uppenbar för oss som läser de här dokumenten. Det här är en fråga som tillhör alla. Det pågår en mängd projekt i den här staden som inte har lett någonstans, och så var det även under vår majoritet. I stället måste vi satsa helheten, på basen, i stället. Man måste satsa på förskola och skola och se till att ungar rustas för att gå ut i arbetslivet. Man måste ha en sjyst bostadsmarknad. Titta på bostadssegregeringen! Den som inte säger att den här staden glider isär har kanske läste en rapport, sin egen, men inte de andra. Det är uppenbart att Stockholm är på väg åt fel håll.

Majoriteten i Stockholm har det bra, men den grupp som inte har det bra får det allt sämre. Vi får en otrygg stad. Människor är otrygga. Vi vet att den dagen kan komma

när vi blir uppsagda. Vad händer då om vi inte är med i a-kassan? Vad händer då med försörjningsstödet och så vidare? Den här staden måste rusta sig för att bli en mer jämlik stad, och vi går åt helt fel håll. Man måste titta på allting sammantaget och inte bara på arbetsmarknadspolitik.

Anförande nr 210

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag tittade ju på flera olika saker, Karin. Jag tittade på sjukfrånvaron, utbildningsnivån, inkomstnivån och arbetslösheten. Det är precis det du efterfrågar. I socialförvaltningens yttrande kan man se att år 2009 hade 7,6 procent av barnen i befolkningen ekonomiskt bistånd. Motsvarande siffra för 2010 var 7,1 procent. År 2004 var siffran 11,5 procent, och 2000 var siffran 13,3 procent. I min värld är 7,6 mycket mindre än 13,3.

Anförande nr 211

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tycker att vi ska ha sådana där powerpointbilder bakom oss nästa gång, Ulla, och det ska vara ungefär 40 stycken var. Det handlar om helheten. Nu står jag med helt andra siffror. Jag pratar om helheten. Jag pratar om barns och ungdomars ganska utsatta läge i ett antal förorter, men det är säker så också inne i staden. Det handlar om en stad som glider isär. Det är ganska allvarligt när skolförvaltningen tar fram en rapport där de säger att man håller på att tappa skolan. Och vad säger vi om att barnfattigdomen ökar? Gud vad ni är tysta. Vad säger vi om drop-outs? Jag tycker att det är lite skämmigt att Stockholm, som är en rik stad med 2 miljarder plus, inte kan fixa en skola för dem som bäst behöver det. Det tycker jag inte känns som om det går åt rätt håll. Det måste jag säga även i denna sena timme.

Anförande nr 212

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Ordförande, fullmäktige och Karin Rågsjö! Du läser högt ur tertialrapport 2 för utbildningsnämnden. Det är ingen som förnekar det som står där, utan det finns ett arbete att göra när det gäller det kompensatoriska uppdraget. Det håller våra lärare och rektorer på med varje dag. Förvaltningen tar det här på största allvar och borrar i vad det är för problematik, hur vi kan lyfta upp det och vilka framgångsfaktorer som finns. Det du missar att läsa upp är att förvaltningen omedelbart ska fördjupa analysen vad gäller ersättningssystemet och följa upp det men också vad gäller vilka barn och elever det handlar om och vad de behöver ha för att de ska kunna höja kunskapsresultaten. Lärarna jobbar med höga förväntningar och rätt stöttning. De kanske behöver jobba ännu lite mer på något annat sätt. Vi följer detta noggrant, och det är viktigt.

Anförande nr 213

K a r i n R å g s j ö (V): Det är väl jättebra att förvaltningen funderar på vad man kan göra och inte göra, men det räcker inte att titta utifrån utbildningen. Man måste också titta på bostadssegregeringen, på förskolan, på barnfattigdomen och på helheten. Det är det vi pratar om i den här motionen. Det är uppenbart att situationen för Stockholms skolor går åt fel håll. Det säger alla. Titta på skolresultaten i hela Sverige! Du menar att den utbildningspolitik som ni har kört sedan 2006 har varit lyckad, Helen Törnqvist. Finns det någon forskare på hög nivå som tycker det?

Anförande nr 214

Stefan Nilsson (MP): Jag berättade för en stund sedan om Diskrimineringsombudsmannens remissvar. DO skrev också ett pressmeddelande. De tyckte att det här var en sådan viktig fråga att de valde att lägga ut ett pressmeddelande på sin hemsida. Jag vill gärna läsa upp det här ganska korta pressmeddelandet, för det är mycket välskrivet och berättar hur man skulle kunna göra det här. Det berättar det inte exakt i detalj, men resonemanget är klockrent.

De skriver: Miljöpartiet föreslår i en motion att Stockholms stad ska genomföra regelbundna tester för att se hur utbredd krogdiskriminering är. Anonyma tester kan fungera som väckarklocka för krogbranschens förebyggande arbete, skriver DO i sitt remissvar. DO har låtit genomföra liknande tester, så kallad praktikprovning, bland annat för att få en bild av diskriminering på bostadsmarknaden. Erfarenheterna därifrån är att metoden är användbar för att mäta förekomsten av diskriminering men att resultatet behöver kompletteras med annan kunskap och information om diskriminering. Metoden bör också genomföras noggrant med likadana förutsättningar för dem som genomför testerna. Dessutom bör etiska överväganden diskuteras på förhand. Rätt använd kan praktikprovning vara en bra metod för att synliggöra sammanhang och strukturer för diskriminering, säger tillförordnad DO Håkan Sandesjö och tillägger att metoden ger nyttig kunskap som fungerar som en väckarklocka för det förebyggande arbetet hos såväl branschföreträdare som enskilda krogar.

Det är precis det här resonemanget vi för i min motion. Och precis som min kollega Jonas Eklund påpekade går det utmärkt att göra det här. Det är fullt förenligt med de lagar vi har. Det är olyckligt att ni, Folkpartiet, Moderaterna, Centern och Kristdemokraterna, väljer att ducka helt i den här frågan. Den enda att-sats som finns i min motion handlar om att vi ska mäta detta. Det står egentligen ingenting annat i att-satsen.

Marie Ljungberg Schött, talesperson för Moderaterna i den här debatten, jämförde med de tester vi gör nu när det gäller överservering. Det sättet att göra det hela är helt i linje med min motion. Men ni har valt att helt styra undan från att föreslå någonting. Ni har inte heller några förslag på skarpa instrument för egen del när det gäller att bekämpa den här typen av diskriminering, och det är mycket olyckligt.

Anförande nr 215

Marie Ljungberg Schött (M): Fru ordförande! I likhet med Patrik Silverudd blir jag också lite ledsen när ni säger att vi inte gör någonting och att vi inte ens bryr oss om diskriminering. Ni vet att det i alla stadens styrdokument framgår mycket tydligt att vi tar avstånd från diskriminering. Vi säger att staden måste bidra till att diskriminering slutar förekomma i alla olika sammanhang. Det gäller också på krogen.

Det vi har att ta ställning till här i dag är faktiskt inte så riktigt så enkelt som du påstår, Stefan Nilsson. I din att-sats står det att Stockholms stad ska genomföra regelbundna anonyma tester av förekomsten av krogdiskriminering. Det kan inte jag tolka på något annat sätt än att du tycker att vi ska göra det i egen regi. Jag är mycket bekymrad. Om vi gör det äger vi de data vi får in. Vi hamnar i en sits där vi är otroligt nära myndighetsutövning. Det är inte tillåtet med myndighetsutövning på det

sättet. De tester om överservering som du hänvisar till görs inte av Stockholms stad. De görs på ett helt annat sätt. Om det här vore en frivilligorganisation eller en forskningsstudie skulle det vara jätteintressant att ta reda på vad resultatet blir, men jag tror att det är ganska svårt. Du har i alla fall inte lyckats visualisera för mig hur en sådan här test skulle kunna se ut. Jag vet att det är ganska lätt för en skådespelare att spela överserverad, men jag vet inte hur man skulle bära sig åt för att på något sätt utsätta sig för en situation där man blir diskriminerad. Jag är ledsen, men som din motion ser ut är den inte möjlig att bifalla på något sätt.

Anförande nr 216

J o n a s E k l u n d (MP): Jag är jurist, och jag är ganska pigg på hårklyverier, men jag tycker faktiskt att det här går till överdrift. Det framgår tydligt i motionen att vi i Miljöpartiet vill att det här ska göras på samma sätt som de här berusningstesterna. Sedan står det i att-satsen att det är staden som ska göra det. Om ni tycker att idén i övrigt är bra skulle ni kunna föreslå att man bifaller motionen genom att staden låter göra detta. Precis som Stefan Nilsson säger duckar ni i den här frågan. Det är mycket tråkigt. Det här skulle ge ett bra kunskapsunderlag för att föra en diskussion med krogbranschen i Stockholm om diskriminering. Vi kommer nog att väcka en precis likadan motion där vi säger att det inte ska vara myndighetsutövning utan att staden ska låta göra detta. Då ser vi fram emot ett mycket mer positivt svar.

Anförande nr 217

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Vi duckar inte alls i den här frågan. Ni har inte lyckats visa hur en sådan här testning skulle kunna gå till. Jag tror tyvärr inte på detta som en möjlig väg. Jag tycker att det finns väldigt många andra vägar att arbeta med krogdiskriminering på. I något av de remissvar som kom in pratar man om att vi som tillsynsmyndighet skulle kunna arbeta mer med diskriminering när vi är ute. Det är någonting som jag tycker att vi ska ta till oss och fundera över. Vi ska följa alla de domar som kommer där någon krögare fälls för diskriminering, för då kan vi göra någonting. Då är det ett skarpt läge, och då finns det väldigt mycket vi kan göra. Att initiera den diskussion med branschråd och med andra företrädare för krogbranschen som ni är ute efter tycker jag att vi kan göra utan att gå ut brett och göra den här typen av tester. Jag förstår inte hur man skulle bära sig åt för att göra dem på ett vettigt sätt.

Anförande nr 218

S t e f a n N i l s s o n (MP): Du hänger upp dig på två ord i att-satsen: Stockholms stad. Du tolkar det så att Stockholms stad ska genomföra de här testerna. Okej, det kanske hade kunnat stå genomföra eller beställa sådana här tester. Du säger ju att Stockholms stad borde upphandla de här testerna. Men det är inte det motionen handlar om, utan den handlar om huruvida man ska testa eller inte testa. Ni har valt att inte testa.

Anförande nr 219

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Jag är inte riktigt säker, men jag tror att vi äger resultatet av undersökningen även om vi beställer den. Det jag var ute efter var att det hade varit en helt annan sak om det här inte hade kommit från dig utan från en forskare som hade velat initiera ett forskningsprojekt.

Anförande nr 220

A w a d H e r s i (MP): Jag tycker att nackdelen med sambehandling är att man inte får svar på sina frågor och att majoriteten duckar för frågorna. Jag har ställt frågor till finansborgarrådet när det gäller min motion om tolktjänster. Jag ska upprepa frågorna en gång till. Hur vill du säkerställa att stadens tolktjänster motsvarar det tolkförmedlingen lovar i upphandlingen? Är du villig att undersöka möjligheten att införa fast tolktaxa och i stället bara upphandla på kvalitet, Sten Nordin?

Jag är säker på att de som använder tolkar, det vill säga socialsekreterare, lärare med flera, vill veta dina svar. Jag har inte förstått vad det är som skiljer tolktjänsterna från andra tjänster när det gäller att Stockholm ska vara attraktivt. Hur kan du säkerställa att de duktigaste tolkarna väljer att tolka för Stockholms stad och inte väljer bort det, vilket sker nu?